

Huom: Opetussuunnitelma (OPS) muuttui!
Vanhan OPSin mukaiset kurssit tunnistat lyhenteen alussa olevasta kirjaimesta ö.

AIKATAULUT

Tervetuloa	2
Yhteystiedot	3
Kurssitarjotin	4 - 5
Jaksojärjestys	6 - 7
Etäopetuksen aikataulut	8
Jaksojen viimeiset opiskelupäivät	9
Koeviikot	10
OPS-kurssien vastaavuudet	11
Kursseista käytetyt lyhenteet	12
Kurssit etä- ja lähiopiskelu	13 - 14
Tuntijako	15 - 16

KURSSISISÄLLÖT

Vastaavuudet	17 - 18
Kurssisisällöt vanha OPS	19 - 45
Kurssit uusi OPS	46 - 76

OPISKELU AIKUISLUKIOSSA

Lukio-opiskelu	77 - 78
Ylioppilastutkinto	79 - 80
Aikuislukion käsitteitä	81 - 84

MUISTA NÄMÄ 85

KIRJAT 86 - 88

POHJAPIIRROS 89

LOHJAN LUKION AIKUISLINJA

Tervetuloa aikuislinjalle

Käsissäsi on Lohjan lukion aikuislinjan opinto-opas lukuvuodelle 2017-2018.

Opinto-oppaan kurssitarjottimelle (s.4-5) on 1ja 2 vuositason kurssit merkitty uuden opetussuunnitelman mukaan. Sulkuihin on merkitty vastaavuus vanhaan opetussuunnitelmaan, mikäli kurssit eivät vanhan ja uuden opetussuunnitelman mukaan vastaa toisiaan. Kolmannen vuoden kurssit on merkitty pääsääntöisesti vanhan opetussuunnitelman mukaan. Epäselvissä kysymyksissä kysy vastaavuutta rehtorilta tai asianomaisen aineen opettajalta.

Oppaassa on myös taulukko, josta voi vertailla uuden ja vanhan opetussuunnitelman vastaavuutta, sekä taulukot, joista voi vertailla päivälukion ja aikuislinjan kurssien vastaavuutta . Lisäksi oppaassa on myös vanhan ja uuden opetussuunnitelman mukainen tuntijako.

Antoisia opiskeluelämyksiä

Kimmo Mikkola
rehtori

Toimisto ja opettajat

sähköposti: etunimi.sukunimi@lohja.fi

rehtori	050 523 0709	ma-to klo 14-19:40, pe klo 9-15
aikuislinjan toimisto	044 369 1463	ma - to klo 16.40 - 19.40

OPPIAINE		OPETTAJA	YHTEYSTIEDOT
lähiopetus	etäopetus		
historia, yhteiskuntaoppi	historia, yhteiskuntaoppi	Juho Kotakallio (jkot)	juho.kotakallio@edu.lohja.fi
äidinkieli ja kirjallisuus suomi toisena kielenä	äidinkieli ja kirjallisuus	Lehvikko Eija (eleh)	eija.lehvikko@edu.lohja.fi
rehtori, historia, yhteiskunta- oppi, opinto-ohjaus	opinto-ohjaus historia	Mikkola Kimmo (kmik)	puh. 050 523 0709 kimmo.mikkola@lohja.fi
biologia,maanriede	biologia,maantiede	Mölläri Tiina (tmöl)	tiina.mollari@edu.lohja.fi
matematiikka, fysiikka, kemia, tietotekniikka	fysiikka, kemia	Nurmi Olavi (onur)	olavi.nurmi@edu.lohja.fi
filosofia	filosofia	Nurmi Juha (jnur)	juha.nurmi@lohja.fi
matematiikka, fysiikka, kemia, tietotekniikka, tähti- tiede	matematiikka (lyhyt)	Ollikainen Juha (joll)	juha.ollikainen@edu.lohja.fi
englanti, venäjä	englanti	Parviainen Ritva (rpar)	ritva.parviainen@edu.lohja.fi
filosofia, elämäntutkimus- tieto		Saarinen Juhana (jsaa)	juhana.saarinen@edu.lohja.fi
uskonto, psykologia		Salonen Johanna (johs)	johanna.salonen@edu.lohja.fi
ruotsi,saksa	ruotsi	Salonen Sari (ssal)	sari.salonen@edu.lohja.fi
uskonto,psykologia	uskonto	Sari Tuomivuo (stuo)	sari.tuomivuo@edu.lohja.fi

Koulun ulko-ovet ovat suljettuna. Soita ulko-ovessa olevaan aikuislinjan puhelinnumeroon – saat ovikoodin. Luokkien ovet ovat lukossa.

Koulu ei vastaa naulakoihin jätetyistä vaatteista ja muista tavaroista. Aikuislinjan opiskelijalla on oikeus ottaa ulkovaatteet mukaansa luokkaan.

Oppaaseen voi tulla muutoksia lukukauden aikana. Muutokset näet koulun ilmoitustaululta ja koulun sivuilla:

<https://peda.net/lohja/lukiokoulutus/lla>.

Kesäjakso HUOM: Ö-ALKUISET OVAT VANHAN OPSIN KURSSEJA !!!

0. JAKSO 10.8 - 29.8 Maanantaita perjantaihin - joka päivä					
15.10-16.30	Huom: ö-alkuiset ovat vanhan OPSin kursseja !!!		öÄI6	tekstitaitojen syventäminen	eleh/A102
16.40-18.00	MAB0	lukioon valmentava kurssi	onur/B106	ENA07(7)	rpar/A207
18.10-19.30	ENA0	lukioon valmentava kurssi	rpar/A207	öMAB9 ABI-kurssi öMAA12 ABI-kurssi	joll/B107 onur/B106
19.40-21.00	RUB0	lukioon valmentava kurssi	ssal/A103	öENA12 ABI-kurssi	rpar/A207

Maanantait ja keskiviikot

Kurssien lyhenteet s.12

klo	1. vuositaso uusi OPS		2. vuositaso uusi OPS		3. vuositaso vanha OPS	
1. JAKSO 31.8.-24.10. Jakson viimeinen opetuspäivä ma 9.10.						
16.40 - 18.00	VEB31 rpar/A207 YH1(1) kmik/A306		BI03(2) tmöl/A201		öMab5etä joll/B107	
18.10 - 19.30	MAY01L joll/B107 MAY01P joll/B107		ENA04(4) rpar/A207		öGE3 tmöl/A201 öRUB10 ssal/A103	
19.40 - 21.00	RUB101(1) ssal/A103 HI02(3)etä jkot/B201		FY05(3) onur/B106		öMAB4 joll/B107 öBI4 tmöl/A201	
2. JAKSO 25.10-12.12. Jakson viimeinen opetuspäivä pe 1.12.						
16.40 - 18.00	GE01(-) tmöl/A201 HI01(4)etä jkot/B201		ENA04(4)etä rpar/A207		AT4 joll/B105	
18.10 - 19.30	VEB32 rpar/A207 MAY01Letä joll/B107 MAY01Petä joll/B107		YH02(2) jkot/A201		öMAB8 onur/B106 öBI5 tmöl/A201	
19.40 - 21.00	MAA02(2) joll/B107 RUB101(1)etä ssal/A103		ENA05(6) rpar/A207 YH04(3) jkot/A201			
3. JAKSO 13.12. 2017 - 13.2. 2018 Jakson viimeinen opetuspäivä ma 5.2.						
16.40 - 18.00	YH01(01)etä kmik/A306 BI01(1) tmö/A201		HI05(5) jkot/A201 ENA05(6)etä rpar/A207		öMAA14 joll/B107 öMAB9 onur/B106	
18.10 - 19.30	RUB102(2) ssal/A103 FY02(2) onur/B106		ENA06 (3) rpar/A207 HI06(6)		öMAB6 joll/B107 öGE4 tmöl/A201	
19.40 - 21.00	MAA03(3) joll/B107 MAB02(1) onur/B106		YH02(2)etä jkot/A201 RUB105(5) ssal/A103		öENA13 rpar/A207	
4. JAKSO 14.2. -12.4. Jakson viimeinen opetuspäivä ke 4.4.						
16.40 - 18.00	MAB02(1)etä joll/B107 HI01(4) jkot/B201 VEB33 rpar/A207		BI02(3) tmöl/A201			
18.10 - 19.30	KE01(1) joll/B107 BI01(01)etä tmöl/A201		FY07(8) onur/B106 RUB107(7) ssal/A103		← RUB07(7) ssal/A103	
19.40 - 21.00	MAA04(5) joll/B107 MAB03(2) onur/B106 RUB102(2)etä ssal/A103		öENA7 rpar/A207		← öENA7 rpar/A207	
5. JAKSO 16.4. - 1.6. Jakson viimeinen opetuspäivä to 24.5.						
16.40 - 18.00	GE01(-)etä tmöl/A201 ENA11(9) rpar/A207		Mab06(7)etä joll/B107 HI03(2) jkot/A201			
18.10 - 19.30	RUB103(3) ssal/A103 MAB03(2)etä joll/B107		GE02 (1) tmöl/A201 YH03(4) jkot/A201			
19.40 - 21.00	MAA05(4) joll/B107 HI02(3) jkot/A201		öENA8 rpar/A207		← öENA8 rpar/A207	
			ENA06(3)etä rpar/A207			

Jakso = 23 työpäivää + 6 koepäivää (K1...K6). Koepäivinä ei ole opetusta.

Huom: Opetussuunnitelmat (OPS) muuttuvat! Syksyllä 2016 aloittavat opiskelevat uuden OPSin mukaan. Muut jatkavat vanhan OPSin mukaan aivan normaalisti.

Vanhan OPSin mukaiset kurssit tunnistaa alussa olevasta **kirjaimesta ö**. Näillä vanhat kirjasarjat jatkuvat.

Uuden opetussuunnitelman mukaisilla kursseilla otetaan käyttöön uudet oppikirjasarjat.

Uuden OPSin kurssilyhenteiden lopussa on **sulkuihin** merkitty vastaava vanhan OPSin mukainen kurssi.

Tiistait ja torstait

Kurssien lyhenteet

s.12

klo	1. vuositaso uusi OPS		2. vuositaso uusi OPS		3. vuositaso vanha OPS	
1. JAKSO	31.8 - 24.10		Jakson viimeinen opetuspäivä ma 9.10			
16.40 -	PS01(1)	stuo/B108	S201(1), S204(3)	eleh/A205	öENA10	rpar/A207
18.00	AT1	joll/A105	RUB103(3)etä	ssal/A103		
18.10 -	ÄI01(1)etä	eleh/A205	MAA06(7)	onur/B106	öKe4	joll/B107
19.30					öRUB6	ssal/A103
19.40 -	ENA01(1)	rpar/A207	ÄI03(2)	eleh/A205	öFI3	jsaa/A306
21.00			KE02(2)	onur/B106	öMAA13	joll/B107
2. JAKSO	25.10. - 12.12.		jakson viimeinen opetuspäivä ma 5.2.			
16.40 -	AT2	joll/A105	RUB104(04)	ssal/A103	öUE4	johs/B108
18.00	Fy01(1)	onur/B106	S202(2), S205(4)	eleh/A205	öET4	jsaa/A306
18.10 -	FI01(1)	jnur/B202	MAB04(3)	joll/B107	öENA11	rpar/A207
19.30	SAB31	ssal/A103	MAA07(9)	onur/B106	öÄI5	eleh/A205
19.40 -	ENA02(2)	rpar/A207	ÄI04 (3)etä	eleh/A205	öFI4	jsaa/A306
21.00			KE03(3)	joll/B107	öPS4	john/A306
3. JAKSO	13.12.2017 - 13.2. 2018		Jakson viimeinen opetuspäivä ke 8.2.			
16.40	UE01(1)etä	stuo/	RUB104(4)etä	ssal/A103	öPS5	johs/
-			S203(5), S206(6)	eleh/A205		
18.00			FY06(7)	joll/B107		
18.10	ENA01(1)etä	ssal/A103	MAA08(8)	onur/B106	öUE5	johs/B108
-	ÄI01(1)	eleh/A205	MAB05(5)	joll/B107	öET5	jsaa/A306
19.30					öRUB13	ssal/A103
19.40	FI01(1)etä	jnur/B202	FY08	joll/B107	öÄI6	eleh/A205
-			RUB106(6)	ssal/A103	öKE5	onur/B106
21.00					öUE3	johs/B108
4. JAKSO	14.2. - 12.4.		Jakson viimeinen opetuspäivä ke 4.4.			
16.40	ENA03(5)	rpar/A207	RUB105(5)etä	ssal/A103		
-			PS02(2)	johs/B108		
18.00			AT3	joll/B107		
18.10 -	ÄI02(5+)etä	eleh/A205	MAB04(3)etä	joll/B107		
19.30	SAB32	ssal/A103	UE05(-)	johs/B108		
	FY03(6)	onur/B107	ET05 (-)	jsaa/A306		
19.40 -	ENA02etä	rpar/A207	MAB06(7)	joll/B107		
	RUB112(8)	ssal/A103	MAA09(10)	onur/B106		
	UE01(1)	stuo/B108	ÄI05(4)etä	eleh/A205		
21.00	ET01(01)	jsaa/A306				
5. JAKSO	16.4. - 1.6.		Jakson viimeinen opetuspäivä to 24.5.			
16.40 -	ÄI02(5+)	eleh/A205	FI02(2)	jsaa/A306		
-	ENA03(5)etä	rpar/A207	MAA10(6)	onur/B106		
18.00			PS03 (3)	johs/B108		
18.10	KE01(1)etä	onur/B106	UE06(-)	johs/B108		
-	FY04(4)	joll/B107	ET06(-)	jsaa/A306		
19.30	SAB33	ssal/A103	ÄI03(2)etä	eleh/A205		
19.40	MAA11(11)	joll/B107	ÄI04(3)	eleh/A205		
-	FY01(1)etä	onur/B106	UE02(2)	johs/B108		
21.00			ET02(2)	jsaa/A306		

Jakso = 23 työpäivää + 6 koepäivää (K1...K6). Koepäivinä ei ole opetusta.

0. JAKSO 10.8. – 29.8.2017			
ELOKUU			
9	ke	-	Opettajilla suunnittelukokous
10	to	1	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
11	pe	2	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
12	la		
13	su		
14	ma	3	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
15	ti	4	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
16	ke	5	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
17	to	6	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
18	pe	7	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
19	la		
20	su		
21	ma	8	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
22	ti	9	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
23	ke	10	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
24	to	11	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
25	pe	12	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
26	la		
27	su		
28	ma	13	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)
29	ti	14	valmennus- ja ABikurssit (ks.sivu 4)

1. JAKSO 31.8. – 24.10.2017			
ELOKUU			
30	ke		Yleisinfo / YO-info
31	to	1	Opiskelu alkaa
SYYSKUU			
1	pe	1	Perjantai työpäivä ma/ke
2	la		
3	su		
4	ma	2	
5	ti	2	
6	ke	3	
7	to	3	
8	pe		rästitenti 16.40
9	la		
10	su		
11	ma	4	YO kuuntelu, vieras, pitkä
12	ti	4	YO kuuntelu, vieras, lyhyt
13	ke	5	
14	to	5	
15	pe		YO äidinkieli, tekstitaito
16	la		
17	su		
18	ma	6	YO reaali 1
19	ti	6	
20	ke	7	YO vieras kieli, pitkä
21	to	7	
22	pe		YO toinen kotimainen kieli
23	la		
24	su		
25	ma	8	YO maematiikka
26	ti	8	
27	ke	9	YO äidinkieli essee, YO S2
28	to	9	
29	pe		YO reaali 2
30	la		
1. LOKAKUU			
1	su		
2	ma	10	YO vieras kieli lyhyt
3	ti	10	
4	ke	11	
5	to	11	
76	pe		
7	la		
8	su		
9	ma	12	Jakson viimeinen opetuspäivä
10	ti		KOE 1
11	ke		KOE 2
12	to		KOE3
13	pe		KOE 4
14	la		
15	su		
16 – 22.10. Syysloma			
23	ma		KOE 5
24	ti		KOE 6

2. JAKSO 25.10. – 12.12.2017			
LOKAKUU			
25	ke	1	
26	to	1	
27	pe		
28	la		
29	su		
30	ma	2	
31	ti	2	
MARRASKUU			
1	ke	3	
2	to	3	
3	pe		rästitenti 16.40
4	la		
5	su		
6	ma	4	
7	ti	4	
8	ke	5	
9	to	5	
10	pe		
11	la		
12	su		
13	ma	6	
14	ti	6	
15	ke	7	
16	to	7	
17	pe		
18	la		
19	su		
20	ma	8	
21	ti	8	
22	ke	9	
23	to	9	
24	pe		
25	la		
26	su		
27	ma	10	
28	ti	10	
29	ke	11	
30	to	11	
JOUULUKUU			
1	pe	12	perjantaityöpäivä, jakson viimeinen opetuspäivä
2	la		
3	su		
4	ma		KOE 1
5	ti		KOE 2
6	ke		Isenäisyyspäivä
7	to		KOE 3
8	pe		KOE 4
9			
10			
11	ma		KOE 5
12	ti		KOE 6

Jakso = 23 työpäivää + 6 koepäivää (K1...K6). Koepäivinä ei ole opetusta.

3. JAKSO 13.12.2017 – 13.2.2018		
JOULUKUU		
13	ke	1
14	to	1
15	pe	
16	la	
17	su	
18	ma	2
19	ti	2
20.12.2017 – 31.12.2018 Joululoma		
TAMMIKUU		
4	to	3
5	pe	3
6	la	
7	su	
8	ma	4
9	ti	4
10	ke	5
11	to	5
12	pe	
13	la	
14	su	
15	ma	6
16	ti	6
17	ke	7
18	to	7
19	pe	
20	la	
21	su	
22	ma	8
23	ti	8
24	ke	9
25	to	9
26	pe	
27	la	
28	su	
29	ma	10
30	ti	10
31	ke	11
HELMIKUU		
1	to	11
2	pe	
3	la	
4	su	
5	ma	12
6	ti	
7	ke	
8	to	
9	pe	
10	la	
11	su	
12	ma	
13	ti	

4. JAKSO 14.2. – 12.4.2018		
HELMIKUU		
14	ke	1
15	to	1
16	pe	
17	la	
18	su	
19 – 25.2.2018 Talviloma		
26	ma	2
27	ti	2
28	ke	3
MAALISKUU		
1	to	3
2	pe	
3	la	
4	su	
5	ma	4
6	ti	4
7	ke	5
8	to	5
9	pe	
10	la	
11	su	
12	ma	6
13	ti	6
14	ke	7
15	to	7
16	pe	
17	la	
18	su	
19	ma	8
20	ti	8
21	ke	9
22	to	9
23	pe	
24	la	
25	su	
26	ma	10
27	ti	10
28	ke	11
29	to	
30	pe	
30.3 – 2.4.2018 Pääsiäisloma		
HUHTIKUU		
3	ti	11
4	ke	12
5	to	
6	pe	
7	la	
8	su	
9	ma	
10	ti	
11	ke	
12	to	

5. JAKSO 16.4. – 2.6.2018		
HUHTIKUU		
16	ma	1
17	ti	1
18	ke	2
19	to	2
20	pe	3
21	la	
22	su	
23	ma	3
24	ti	4
25	ke	4
26	to	5
27	pe	
28	la	
29	su	
30	ma	
ei opetusta		
TOUKOKUU		
1	ti	
2	ke	5
3	to	6
4	pe	7
5	la	
6	su	
7	ma	6
8	ti	8
9	ke	7
10	to	
11	pe	
12	la	
13	su	
14	ma	8
15	ti	9
16	ke	9
17	to	10
18	pe	
19	la	
20	su	
21	ma	10
22	ti	11
23	ke	11
24	to	12
25	pe	
26	la	
27	su	
28	ma	
29	ti	
30	ke	
31	to	
KESÄKUU		
1	pe	
2	la	

ETÄOPETUKSEN LÄHITUNNIT

Opettajat ottavat oppilaita vastaan työhuoneessa 2. krs opettajien työtalassa. Vastaanottoajoista (1 h/viikko) sovitaan ensimmäisen tapaamisen yhteydessä.

31.8. – 24.10. Ilmoita aina opettajalle, jos et pääse kurssin ensimmäiselle tunnille

	kurssi	opettaja / luokka	klo	lähipäivät			vastaanotto
1. vuositaso	HI02(3)	jkot	19.40-21	ma 4.9	ma 18.9	ma 2.10	
	Äi01(1)	eleh	18.10-19.30	ti 5.9.	ti 19.9.	ti 3.10	
2. vuositaso	RUB103(3)	ssal	16.40-18	ti 5.9.	ti 19.9.	ti 3.10	
3 vuositaso	öMab5	joll	16.40- 18	ma 4.9.	ma 18.9	ma 2.10	

2. JAKSO 25.10- 12.12. Ilmoita aina opettajalle, jos et pääse kurssin ensimmäiselle tunnille

	kurssi	opettaja/luokka	klo	lähipäivät			vastaanotto
1. vuositaso	HI01(4)	jkot	16.40-18	ke 25.10	ke 8.11	ke 22.11	
	MAY01	joll	18.10-19.30	ke 25.10	ke 8.11.	ke 22.11	
	RUB101(1)	ssal	19.40 -21	ke 25.10	ke 8.11.	ke 22.11	
2. vuositaso	ENA04 (4)	rpar	16.40-18	ke 25.10	ke 8.11.	ke 22.11	
	Äi04(3)	eleh	19.40-21	ti 26.10	to 9.11.	to 23.11	

3. JAKSO 13.12. 2015 – 13.2. 2016 Ilmoita aina opettajalle, jos et pääse kurssin ensimmäiselle tunnille

	kurssi	opettaja/luokka	klo	lähipäivät			vastaanotto
1. vuositaso	YH01(1)	kmik	16.40 - 18	ke 13.12.	ma 15.1.	ma 29.1.	
	UE01(1)	stuo	16.40 -18	to 14.12	ti 16.1.	ti 30.1.	
	ENA01(1)	rpar	18.10-19.30	to 14.12.	ti 16.1.	ti 30.1.	
	FI01		19.40-21	to 14.12.	ti 16.1.	ti 30.1.	
2. vuositaso	ENA05(6)	rpar	16.40-18	ke 13.12.	ma 15.1.	ma 29.1.	
	YH2(2)	jkot	19.40 - 21	ke 13.12.	ma 15.1.	ma 29.1.	
	RUB104(4)	ssal	16.40 - 18	to 14.12.	ti 16.1.	ti 30.1.	

4. JAKSO 14.2. – 12.4. Ilmoita aina opettajalle, jos et pääse kurssin ensimmäiselle tunnille

	kurssi	opettaja/luokka	klo	lähipäivät			vastaanotto
1. vuositaso	MAB02 (1)	joll	16.40 - 18	ke 14.2.	ma 12.3.	ma 26.3.	
	BI01(1)	tmöll	18.10-19.30	ke 14.2.	ma 12.3.	ma 26.3.	
	RUB02(2)	ssal	19.40 -21	ke 14.2.	ma 12.3.	ma 26.3.	
	Äi2(5+)etä	eleh	18.10 – 19.30	to 15.2.	ti 13.3.	ti 27.3.	
	ENA02(2)	rpar	19.40 -21	to 15.2.	ti 13.3.	ti 27.3.	
2. vuositaso	RUB105(5)	ssal	16.40 - 18	to 15.2	ti 13.3.	ti 27.3.	
	MAB04(3)	joll	18.10-19.30	to 15.2.	ti 13.3.	ti 27.3.	
	Äi05(4)	eleh	19.40 - 21	to 15.2.	ti 13.3.	ti 27.3.	

16.4- 1.6. Ilmoita aina opettajalle, jos et pääse kurssin ensimmäiselle tunnille

	kurssi	opettaja/luokka	klo	lähipäivät			vastaanotto
1. vuositaso	GE01(-)	tmöl	16.40 – 18.00	ma 16.4.	ke 2..5.	ke 16..5	
	MAB03(2)	joll	18.10- 19.30	ma 16.4.	ke 2.5.	ke 16.5.	
	ENA03(5)	rpar	16.40-18.00	ti 17.4.	to 3.5.	to 17.5.	
	KE01(1)	onur	18.10- 19.30	ti 17.4.	to 3.5.	to 17..5.	
	FY01(1)	onur	19.30 -21	ti 17.4.	to 3.5.	to 17.5.	
2. vuositaso	MAB06(7)	joll	16.40 – 18.00	ma 16.4.	ke 2.5.	ke 16.5..	
	ENA 06(3)	rpar	18.10-19.30	ma 16.4.	ke 2.5.	ke 16..5.	
	Äi03(2)	eleh	18.10-19.30	ti 17.4.	to 3.5.	to 17.5.	

Jaksojen viimeiset opetuspäivät

	1 vuositaso	2 vuositaso	3 vuositaso
--	-------------	-------------	-------------

1. JAKSO to MA 9.10

16.40 – 17.20		VEB301, YH1	BI03	
17.20 – 18.00		PS01, AT1	S201 ja 04	öENA10
18.10 – 18.50		MAY01	ENA4, MAA06	öGE3 öRUB10
18.50 – 19.30			FY05	öKE4, öRUB6
19.40 – 20.20		RUB01	ÄI03, KE02	öBI4, ÖMAB4
20.20 – 21.00		ENA1		ÖFI3, öMAA13

2. JAKSO PE 1.12

16.40 – 17.20		AT2, FY1		öUE4, öET4
17.20 – 18.00		GE01	RUB104, S202 ja 05	öAT4
18.10 – 18.50		VEB302,	YH02	öÄI5, öMAB8
18.50 – 19.30		FI01, SAb301	MAB04, MAA07	öENA11, öBI5
19.40 – 20.20		ENA2	KE3, YH03(4)	öFI4ö, Ö PS4
20.20 – 21.00		MAA02	ENA5	

3. JAKSO MA 5.2.

16.40 – 17.20			S203 ja 06	öMAA14, öMAB9
17.20 – 18.00		BI1	HI05 FY06(7)	öPS5,
18.10 – 18.50		RUB102, FY02	ENA6, HI6	öMAB6, öGE4
18.50 – 19.30		ÄI1	MAA08, MAB05	öUE5, öET5, öRUB13
19.40 – 20.20		MAA3, MAB2	RUB105	öÄI6, öENA13, ÖUE3
20.20 – 21.00			FY8, RUB6	öKE5,

4. JAKSO KE 4.4.

16.40 – 17.20		ENA03	PS02	AT3
17.20 – 18.00		VEB303, HI01(4)	BI02	
18.10 – 18.50		KE01	FY07, RUB107, ENA7	
18.50 – 19.30		SAB302, FY03	UE5, ET5	
19.40 – 20.20		UE01/ET01, RUB112	MAB06, MAA09	
20.20 – 21.00		MAA04, MAB03	HI04	

5. JAKSO TO 24.5.

16.40 – 17.20		ENA11	FI02, MAA10, PS03	
17.20 – 18.00		ÄI02	HI03	
18.10 – 18.50		RUB103	UE06, ET06, ENA8	
18.50 – 19.30		FY04, SAB303	GE02(1) , YH03(4)	
19.40 – 20.20		MAA05, HI02	ÄI04, UE2, ET2	
20.20 – 21.00		MAA011		

KOEVIIKOT

Koejärjestelyihin voi tulla muutoksia – tarkista koeajat ilmoitustaululta koejakson edellä.

Kokeet ovat yleensä juhlasalissa klo 16.40 – 20.00, ellei muuta ilmoiteta. Poistua saa aikaisintaan klo 17.40.

Ne opiskelijat, joilla on kaksi koetta samana päivänä, voivat jatkaa klo 21.00 asti. (Asiasta on ilmoitettava toimistosta saatavalla lomakkeella).

Kokeiden palautus sovitaan opettajan kanssa kurssin aikana.

	1. vuositaso	etäkurssi	2. vuositaso	etäkurssi	3. vuositaso	etäkurssi
--	--------------	-----------	--------------	-----------	--------------	-----------

1. JAKSO ti 10.10 – ti 24.10

	ti 10.10	VEB301, YH1		BI03(2)		öMAB5
	ke 11.10	PS01(1), AT1, S201		S204, S201	RUB103(3)	öENA10
	to 12.10	MAY01		ENA04(4)		öGE3, öRUB10
	pe 13.10		ÄI01(1)	MAA06 (7)		öKE04, öRUB6
	ma 23.10	RUB101	HI02(3)	FY05(3)		öMAB04, öBI04,
	ti 24.10	ENA01(1)		ÄI03(2), KE2(2)		öFI3, öMAA13

2. JAKSO ma 4.12 – ti 12.12.

	ma 4.12.	GE01(-)	HI01(4)		ENA4	öAT4
	ti 5.12.	AT2, FY01(1), S202		RUB104(4), S205, S202		öUE4, ET4
	to 7.12.	VEB3(02),	MAY01	YH02		öMAB8, öBI5
	pe 8.12.	FI01(1), SAB301		MAB04(3), MAA07(9)		öENA11, öÄI5
	ma 11.12	MAA02(2)	RUB101	ENA05(6), YH04(3)		
	ti 12.12.	ENA02(2)		KE3	ÄI4	öFI4, öPS4

3. JAKSO ti 6.2. – ti 13.2.

	ti 6.2.	BI01(1)	YH01(1)	HI05(5)	ENA05(6)	öMAA14, öMAB9
	ke 7.2.	S203(5)	UE01(1)	S203(5), S206(6), FY06(7)	RUB104(4)	öPS5, öÄI6
	to 8.2.	RUB102(2), FY02(2)		ENA06(3), HI06(6)		öMAB6, öGE4
	pe 9.2.	ÄI01(1)	ENA01(1)	MAA08(8), MAB05(5)		öUE5, öET5, öRub13
	ma 12.2.	MAA03(3), MAB02(1)		RUB105(5)	YH02(2)	öENA13
	ti 13.2.		FI01(1)	FY08, RUB106(6)		öUE3, öKE5

4. JAKSO to 5.4. – to 12.4.

	to 5.4.	HI01(4), VEB303	MAB02(1)	BI02(3)		
	pe 6.4.	ENA03(5)		PS02(2), AT3	RUB105	
	ma 9.4.	KE01(1)	BI01(1)	FY07(8), RUB07(7), ENA7		
	ti 10.4.	SAB302, FY03(6)	ÄI02(5+)	UE05(-), ET05(-)	MAB04(3)	
	ke11.4.	MAA04(5), MAB03(2)	RUB102(2)	HI04(1)		
	to 12.4.	RUB112(8), UE01(1), ET01(1)	ENA2	MAB06(7), MAA09(10)	ÄI05(4)	

5. pe 26.5. – pe 2.6.

	pe 25.5.	ENA11 (9)	GE01(-)	HI03(2)	MAB06(7)	
	ma 28.5.	ÄI02(5)	ENA03(5)	FI02(2), MAA10(6), PS03(3)		
	29.5.	RUB103(3)	MAB03(2)	GE02(1), YH03(4), ENA8		
	ke 30.5.	FY04(4), SAB303	KE01(1)	UE06(-), ET06(-)	ÄI03(2)	
	to 1.6.	MAA05(4), HI02(3)			ENA06(3)	
	pe 2.6.	MAA011(11)	FY1(01)	ÄI04(3), UE02(29), ET02(2)		

Rästitentit ovat perjantaina klo 16.40 - 20.00

Rästikuoria saa toimiston edessä olevasta kaapista.

Tentistä on sovittava opettajan kanssa viimeistään viikkoa ennen koetta. Tarvittaessa opettaja voi antaa opiskelijalle luvan suorittaa koe vastaavan kurssin lähi-/etäryhmän kokeessa.

KURSSIT	AIKUISLINJA	PÄIVÄLINJA
Biologia		
pakollinen	BI1	BI1
	BI2	BI2
valtakunnallinen syventävä	<i>BI3</i>	BI3
	<i>BI4</i>	BI4
	<i>BI5</i>	BI5
Elämäkatsomustieto		
pakollinen	ET1	ET1
valtakunnallinen syventävä	<i>ET2</i>	ET2
	<i>ET3</i>	ET3
	<i>ET4</i>	ET4
	<i>ET5</i>	ET5
Englanti		
koulukohtainen syventävä	ENA0 = ENB0	ENA10
pakollinen	ENA1 = ENB1	ENA1
	ENA2 = ENB2	ENA2
	ENA3 = ENB3	ENA3
	ENA4 = ENB9	ENA4
	ENA5 = ENB4	ENA5
	ENA6 = ENB5	ENA6
	valtakunnallinen syventävä	<i>ENA7 = ENB6</i>
<i>ENA8 = ENB7</i>		ENA8
koulukohtainen syventävä	ENA9 = ENB8	ENA14
	ENA10 = ENB10	ENA12
	ENA11 = ENB11	ENA13
	ENA12 = ENB12	ENA9
	ENA13 = ENB13	ENA11
Filosofia		
pakollinen	FI1	FI1
valtakunnallinen syventävä	<i>FI2</i>	FI2
	<i>FI3</i>	FI3
	<i>FI4</i>	FI4
Fysiikka		
pakollinen	FY1	FY1
valtakunnallinen syventävä	<i>FY2</i>	FY2
	<i>FY3</i>	FY3
	<i>FY4</i>	FY4
	<i>FY5</i>	FY5
	<i>FY6</i>	FY6
	<i>FY7</i>	FY7
	<i>FY8</i>	FY8
Historia		
pakollinen	HI1	HI2
	HI2	HI3
	HI3	HI4
valtakunnallinen syventävä	<i>HI4</i>	HI1
	<i>HI5</i>	HI5
	<i>HI6</i>	HI6
Kemia		
pakollinen	KE1	KE1
valtakunnallinen syventävä	<i>KE2</i>	KE2
	<i>KE3</i>	KE3
	<i>KE4</i>	KE4
	<i>KE5</i>	KE5
Maantiede		
pakollinen	GE1	GE1
valtakunnallinen syventävä	<i>GE2</i>	GE2
	<i>GE3</i>	GE3
	<i>GE4</i>	GE4
Matematiikka – lyhyt		
koulukohtainen syventävä	MAB0	MB10
pakollinen	MAB1	MB1
	MAB2	MB2
	MAB3	MB3
	MAB4	MB4
	MAB5	MB5
	MAB6	MB6
valtakunnallinen syventävä	<i>MAB7</i>	MB7
	<i>MAB8</i>	MB8
koulukohtainen syventävä	MAB9	MB9

Espanjan, italian, latinan ja venäjän B3 kurssien vastaavuudet samoin kuin saksan B3 kurssit.

Matematiikka – pitkä		
koulukohtainen syventävä	MAB0	MA16
pakollinen	MAA1	MA1
	MAA2	MA2
	MAA3	MA3
	MAA4	MA4
	MAA5	MA5
	MAA6	MA6
	MAA7	MA7
	MAA8	MA8
	MAA9	MA9
	MAA10	MA10
	valtakunnallinen syventävä	<i>MAA11</i>
<i>MAA12</i>		MA12
<i>MAA13</i>		MA13
koulukohtainen syventävä	MAA14	MA14 tai 15
Opinto-ohjaus		
valtakunnallinen syventävä	OP1	OP1
Psykologia		
valtakunnallinen syventävä	<i>PS1</i>	PS1
	<i>PS2</i>	PS2
	<i>PS3</i>	PS3
	<i>PS4</i>	PS4
	<i>PS5</i>	PS5
Ruotsi		
koulukohtainen syventävä	RUB0 = RUA0	RUB8
pakollinen	RUB1 = RUA1	RUB1
	RUB2 = RUA2	RUB2
	RUB3 = RUA3	RUB3
	RUB4 = RUA10	RUB4
	RUB5 = RUA4	RUB5
valtakunnallinen syventävä	<i>RUB6 = RUA7</i>	RUB6
	<i>RUB7 = RUA11</i>	RUB7
koulukohtainen syventävä	RUB8 = RUA9	RUB11
	RUB10 = RUA6	RUB13
	RUB12 = RUA12	RUB9
	RUB13 = RUA13	RUB10
Saksa		
valtakunnallinen syventävä	<i>SAB31</i>	SAB31
	<i>SAB32</i>	SAB32
	<i>SAB33 = SAB21</i>	SAB33
	<i>SAB34 = SAB22</i>	SAB34
	<i>SAB35 = SAB23</i>	SAB35
	<i>SAB36 = SAB24</i>	SAB36
	<i>SAB37 = SAB25</i>	SAB37
Tietojenkäsittely		
koulukohtainen syventävä	ATP1	
	AT1	AT1
	AT2	AT2
	AT3	AT3
	AT4	AT4
Tähtitiede		
koulukohtainen syventävä	TÄ1	FY11
	TÄ2	
Uskonto		
pakollinen	UE1	UE1
valtakunnallinen syventävä	<i>UE2</i>	UE2
	<i>UE3</i>	UE3
	<i>UE4</i>	UE4
	<i>UE5</i>	UE5
Yhteiskuntaoppi		
pakollinen	YH1	YH1
valtakunnallinen syventävä	<i>YH2</i>	YH2
	<i>YH3</i>	YH3
	<i>YH4</i>	YH4
Äidinkieli ja kirjallisuus		
pakollinen	ÄI1	ÄI2
	ÄI2	ÄI3
	ÄI3	ÄI4
	ÄI4	ÄI5
	ÄI5	ÄI6
valtakunnallinen syventävä	<i>ÄI6</i>	ÄI8
	<i>ÄI7</i>	ÄI7
	<i>ÄI8 ei tarjolla</i>	ÄI1
	<i>ÄI9 ei tarjolla</i>	ÄI9

KURSSEISTA KÄYTETYT LYHENTEET

AT	=	tietotekniikka
BI	=	biologia
ENA	=	englanti (pitkä)
ENB	=	englanti (keskipitkä)
ENP	=	englannin peruskurssi
EAB3	=	espanja (lyhyt)
ET	=	elämänkatsomustieto
FI	=	filosofia
FY	=	fysiikka
GE	=	maantiede
HI	=	historia
IAB3	=	italia (lyhyt)
KE	=	kemia
LAB3	=	latina (lyhyt)
MAA	=	matematiikka (pitkä)
MAB	=	matematiikka (lyhyt)
MAP	=	matematiikan peruskurssi
MAY	=	pitkän ja lyhyen matematiikan yhteinen kurssi

OP	=	opinto-ohjaus
PS	=	psykologia
RAB3	=	ranska (lyhyt)
RUA	=	ruotsi (pitkä)
RUB	=	ruotsi (keskipitkä)
RUP	=	ruotsin peruskurssi
SAB3	=	saksa (lyhyt)
TÄ	=	tähtitiede
UE	=	uskonto
VEB3	=	venäjä (lyhyt)
YH	=	yhteiskuntaoppi
ÄI	=	äidinkieli ja kirjallisuus
ops	=	opetussuunnitelma

esim. kurssilyhenne **ENA3** = englanti (pitkä), kolmas kurssi

Kurssien arvostelu

Kurssiarvostelussa käytetään numeroarvostelua 4-10, jos ei erikseen mainita muuta.

Jaksotodistuksessa käytettäviä lyhenteitä, S = hyväksytysti suoritettu kurssi, K=keskeytynyt kurssi, E = ei osallistunut kokeeseen,

O = opiskeltu kurssi, mutta hyväksytyin syin poissa kokeesta

Opettaja poistaa ylimääräiset nimet arvostelulistasta.

KURSSIT - ETÄOPISKELU

Kurssit merkitty kurssinumeroin vuositasojen eri jaksoille.

		1. vuositaso					2. vuositaso					3. vuositaso			
		1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso	5. jakso	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso	5. jakso	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso
Biologia	BI				1(1)										
Englanti	ENA			1(1)	2(2)	3(5)		4(4)	5(6)		6(3)				
Filosofia	FI			1(1)											
Fysiikka	FY					1(1)									
Historia	HI	2(3)	1(4)												
Kemia	KE					1(1)									
Maantiede	GE					1(1)									
Matematiikka	MAY/MAB		MAY(-)		2(1)	3(2)				4(3)	6(7)	ö5(5)			
Ruotsi	RUB		1(1)		2(2)		3(3)		4(4)	5(5)					
Suomi toisena kielenä	S2														
Uskonto	UE			1/(1)											
Yhteiskuntaoppi	YH			1/(1)					2(2)						
Äidinkieli ja kirjallisuus	ÄI	1(1)			2(5+)			4(3)		5(4)	3(2)				

1-2 vuositasolla uuden OPSin kursseja (sulkujen sisällä vanhan ops:n kurssinumero)

3 vuositasoilla vanhan OPSin kursseja

KURSSIT - LÄHIOPISELU													
	1. vuositaso uusi OPS					2. vuositaso vanha OPS					3. vuositaso vanha OPS		
	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso	5. jakso	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso	5. jakso	1. jakso	2. jakso	3. jakso
Biologia			1(1)			3(2)			2(3)		ö4	ö5	
Elämänkatsomus-tieto				1(1)					5(-)	2(2) ja 6(-)		ö4	ö5, ö3
Englanti	1(1)	2(2)		3(5)	11(9)	4(4)	5(6)	6(3)	7	8	ö10	ö11	ö13
Filosofia		1(1)								2(2)	ö3	ö4	
Fysiikka		1(1)	2(2)	3(6)	4(4)	5(3)		6(7),8(-)	7((8)				
Historia				1(4)	2(3)			5(5),6(6)	4(1)	3(2)			
Kemia				1(1)		2(2)	3(3)				ö4		ö5
Maantiede		1(-)								2(1)	ö3		ö4
Lyhyt matem.	MAY01L(-)		2(1)	3(2)			4(3)	5(5)	6(7)		ö4	ö8	ö9, ö6
Pitkä matem.	MAY01P(-)	2(2)	3(3)	4(5)	5(4) 11(11)	6(7)	7(9)	8(8)	9(10)	10(6)	ö13		ö14
Psykologia	1(1)								2(2)	3(3)		ö4	ö5
Ruotsi	1(1)		2(2)	12(8)	3(3)	4(4)	5(5)	6(6)	7(7)		ö10, ö6		ö13
Saksa		1		2	3								
Tietotekniikka	1	2											
Uskonto				1(1)					5(-)	2(2), 6(-)		ö4	ö5, ö3
Yhteiskunta-oppi	1(1)						2(2) ja 4(3)		3(4)				
Äidinkieli ja kirjallisuus			1(1)		2(5+)	3(2)				4(3)		ö5	ö6
Suomi toisena kielenä	S21	S22	S23			S23	S24	S25					

A-kielessä on kuusi (6) pakollista kurssia, B1-kielessä viisi (5).

TUNTIJAKO – VANHA OPS

	Pakolliset kurssit	Valtakunnalliset syvennettävät kurssit	Koulukohtaiset syvennettävät kurssit	II Valinnaiset oppiaineet	Valtakunnalliset syvennettävät kurssit	Koulukohtaiset syvennettävät kurssit
I Yhteiset oppiaineet						
A-kieli (englanti/ruotsi/saksa)	6	2	9	Toinen vieras kieli (saksa, ranska, venäjä, italia, espanja, englanti)		
B1-kieli (ruotsi/englanti)	5	2	10			
Biologia	2	3	-			
Elämäkatsomustieto tai uskonto	1	4	-		B2-kieli	5-8
Filosofia	1	3	-	B3-kieli	1-10	-
Fysiikka	1	7	-	Psykologia	5	-
Historia	3	3	-	Tietotekniikka	-	5
Kemia	1	4	-	Tähtitiede	-	2
Maantiede	1	3	-			
Matematiikka						
lyhyt	6	2	5			
pitkä	10	3	2			
				III Opinto-ohjaus	1	-
Yhteiskuntaoppi	1	3	-			
Äidinkieli ja kirjallisuus	5	2	-			
yht.	33/37					

Alle 18-vuotiaana lukio-opinnot aloittaneille pakolliset oppiaineet

Musiikki / kuvataide 1 + 1 tai 2

Liikunta 1

Terveystieto 1

Tukiopetusta järjestetään tarvittaessa.

Opiskelijan kokonaiskurssimäärä yhteensä vähintään 44. Alle 18-vuotiaana lukio-opinnot aloittaneella 48.

A -kieli vastaa ala-asteelta alkanutta kieltä

B1 -kieli vastaa yläasteelta alkanutta yhteistä kieltä

B2 -kieli vastaa yläasteelta alkanutta valinnaista kieltä

B3 -kieli vastaa lukiossa alkanutta valinnaista kieltä

TUNTIJAKO – Uusi OPS

OPPIAINE TAI AINERYHMÄ	PAKOLLISET KURSSIT	SYVENTÄVÄT VALTAKUNNALLISET	KOULU- KOHTAISET SYVENTÄ- VÄT
KIELI- JA KOMMUNIKAATIO- OPINNOT			
ÄIDINKIELI - JA KIRJALLISUUS	5	4	1
S2	5	4	
A-KIELI (Englanti)	6	2	6
B-kieli (Ruotsi)	5	2	7
B2-kielet		8	
B3-kielet		8	
MATEMATIIKKA			
yhteinen ainekokonaisuus	1		
pitkä	9	3	2
lyhyt	5	2	2
LUONNONTIETEELLISET OPINNOT			
	5	(valittava väh. viisi)	
fysiikka	1-2	5	1
kemia	1-2	3	
biologia	1-2	3	3
maantiede	1-2	2	3
HUMANISTISYHTEISKUNNALLISET			
uskonto/elämäkatsomustiet	1	5	
historia	2	4	
yhteiskuntaoppi	2	2	
filosofia	1	3	
psykologia		5	
Teemaopinnot		1	
Tietojen käsittely			4
YHTEENSÄ VÄHINTÄÄN	44		

Alle 18-vuotiaana lukio-opinnot aloittaneille pakolliset oppiaineet

Musiikki / kuvataide 1 + 1 tai 2

Liikunta 1

Terveystieto 1

Tukiopetusta järjestetään tarvittaessa.

Opiskelijan kokonaiskurssimäärä yhteensä vähintään 44. Alle 18-vuotiaana lukio-opinnot aloittaneella 48.

A -kieli vastaa ala-asteelta alkanutta kieltä

B2 -kieli vastaa yläasteelta alkanutta valinnaista kieltä

B1 -kieli vastaa yläasteelta alkanutta yhteistä kieltä

B3 -kieli vastaa lukiossa alkanutta valinnaista kieltä

Vanhan opetussuunnitelman ja uuden opetussuunnitelman vastaavuudet

ENGLANTI A	VANHA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	UUSI	1	2	6	4	3	5				11	12	10	9	13
RUOTSI B	VANHA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	13		
	UUSI	1	2	3	4	5	6	7	12		18	19	11		
ÄIDINKIELI	VANHA	1	2	3	4	5		6	7						
	UUSI	1	3	4	5	2(x)		10	7			(x lisänäyttöjä)			
S2	VANHA	1	2	3	4	5	6								
	UUSI	1	2	4	5	3	6								
MAB	VANHA		1	2	3	4	5	6	7	8	9				
	UUSI	MAY1	2	3	4	7	5		6		9	8			
MAA	VANHA		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	UUSI	MAY1	2	3	5	4	10	6	8	7	9	11	12	13	14
KE	VANHA	1	2	3	4	5									
	UUSI	1	2	3	4	5									
FYSIKKA	VANHA	1	2	3	4	5	6	7	8						
	UUSI	1	2	5	4		3	6	7	8					
HISTORIA	VANHA	1	2	3	4	5	6								
	UUSI	4	3	2	1	5	6								
YH	VANHA	1	2	3	4										
	UUSI	1	2	4	3										
BIOLOGIA	VANHA	1	2	3	4	5									
	UUSI	1	3	2	4	5									
MAANTIEDE	VANHA		1	2	4										
	UUSI	1	2	3	4										
USKONTO	VANHA	1	2	4	5		3								
	UUSI	1	2	3	4	5									
ET	VANHA	1	2	3	4	5									
	UUSI	1	2	3	4	5									
FILOSOFIA	VANHA	1	2	4	3										
	UUSI	1	2	3	4										
PSYKOLOGIA	VANHA	1	2	3	4	5									
	UUSI	1	2	3	4	5									

Vastaavuudet: Lohjan Yhteislyseon lukio / Aikuislinja – Uusi OPS

Nuoret	Aikuiset
ÄIDINKIELI	
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
ei vast.	10
BIOLOGIA	
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
7	6
9	7
10	8
ENGLANTI	
12	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
14	12
ei vast.	13

Nuoret	Aikuiset
FYSIIKKA	
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
10	8
HISTORIA	
1	1
3	2
2	3
4	4
5	5
6	6
MAANTIEDE	
1	1
2	2
3	3
4	4
7	5
8	6
10	7
RUOTSI	
12	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
15	11ja 19
ei vast.	12

Nuoret	Aikuiset
MAA	
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14 tai 15	14
MAB	
10	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9

Muissa oppiaineis-
sa
kurssit vastaavat
toisiaan.

KURSSISISÄLLÖT VANHA OPS**BIOLOGIA****öBI1 - Eliömaailma**

(pakollinen)

- Mitä elämä on?
 - biologia tieteenä
 - luonnon monimuotoisuuden ilmeneminen
 - evoluutio – elämän kehittyminen
 - nykyinen eliökunta ja eliökunnan pääryhmät
 - Miten luonto toimii?
- numeroarviointi

öBI2 - Solu ja perinnöllisyys

(pakollinen)

- solun rakenne ja toiminta
 - solun energiatalous
 - solujen toiminnan ohjaaminen
 - solujen lisääntyminen
 - periytymisen perusteet
 - populaatiogenetiikka ja synteettinen evoluutioteoria
- numeroarviointi

öBI3 - Ympäristöekologia

(valtakunnallinen syventävä)

- ekologinen tutkimus ja ekologiset peruskäsitteet
 - biodiversiteetti luonnonvarana
 - ekologiset ympäristöongelmat, niiden syyt ja ratkaisumahdollisuudet
 - Suomen luonnon ekologiset piirteet ja haavoittuvuus
 - kestävä tulevaisuus
- numeroarviointi

öBI4 - Ihmisen biologia

(valtakunnallinen syventävä)

- ihmisen solujen ja kudosten erityispiirteet
 - elimistöjen rakenne, toiminta ja merkitys
 - elintoimintojen säätely
 - ihmisen lisääntyminen
 - ihmisen elämänsykli
 - perimän merkitys
 - elimistön sopeutuminen ja puolustusmekanismit
- numeroarviointi

öBI5 - Bioteknologia

(valtakunnallinen syventävä)

- solun hienorakenne ja solujen välinen viestintä
 - solut proteiinien valmistajina
 - geenien toiminta
 - geeniteknologia ja sen mahdollisuudet
 - mikrobit ja niiden merkitys
 - biotekniikka teollisuudessa
 - kasvien ja eläinten jalostus
 - geenitekniikan etiikka ja lainsäädäntö
- numeroarviointi

Ennen BI5 kurssin suoritusta suositellaan BI2 kurssin suorittamista.

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

öET1 - Hyvä elämä

(pakollinen)

- peruskäsitteet: elämänkatsomus, elämänkatsomustieto, hyvä elämä, minuuus, identiteetti
 - hyvä elämä: ihmisen perustarpeita selvittävät mallit sekä maallisia ja uskonnollisia hyvän elämän malleja
 - ihmisen yksilöllisen olemassaolon peruskysymykset: vapaa tahto ja valinnat, syntyminen ja kuolema, optimismi, pessimismi ja realismi
 - elämänhallinnan keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys
 - identiteetin muodostaminen ihmisen elämänkaaren aikana sekä eettiset valinnat eri elämänvaiheissa
 - yksilöllinen elämä ennen sekä nykyisessä monien mahdollisuuksien yhteiskunnassa
 - hyveistä ja paheista koskevia käsityksiä ennen ja nyt sekä niiden suhde elämäntapoihin ja tottumuksiin
- numeroarviointi

öET2 - Maailmankuva

(valtakunnallinen syventävä)

- maailmankuvan, maailmankatsomuksen ja elämänkatsomuksen käsitteet ja niiden keskinäinen suhde
 - maailmankuvan rakenne ja ydinalueet: käsityksiä ihmisestä, yhteiskunnasta, kulttuurista ja luonnosta sekä todellisuuden rakenteesta
 - maalliset ja uskonnolliset katsomukset maailmankuvan perustana: tieteiden, näennäistieteiden ja uskontojen rajankäynti
 - koulu, media ja taide maailmankuvaa luovina ja välittävinä instituutioina
 - länsimaisen maailmankuvan murrokset ja mullistajat
 - kokemusten, arkikäsitteiden ja uskomusten synty ja tiedollinen luotettavuus
 - maailmankuvien ja tiedon lähteiden järkipäriäinen arviointi
- numeroarviointi

öET3 - Yksilö ja yhteisö

(valtakunnallinen syventävä)

- ihminen sosiaalisena olentona, yksilöiden vuorovaikutus ja yhteisöllisyys, yksityinen ja julkinen
 - vallan käsite, vallan muodot ja valtasuhteet sekä erilaiset vaikuttamiskeinot
 - teorioita yhteiskunnan rakenteesta ja muutoksesta
 - hyvän kansalaisen kriteerit suomalaisena, eurooppalaisena ja maailmankansalaisena
 - ihmisoikeudet ja niiden historia
 - poliittiset ihanteet, ideologiat, utopiat ja demokratian muodot
 - oikeudenmukaisuus yhteiskunnallisena, maailmanlaajuisena ja ekologisena kysymyksenä
- numeroarviointi

öET4 - Kulttuuriperintö ja identiteetti

(valtakunnallinen syventävä)

- kulttuurin käsite ja merkitys ennen ja nyt
 - identiteetti, etnisuus ja kulttuuriperintö
 - suomalaisen ja länsimaisen kulttuurin ominaispiirteet ja nykyinen merkitys
 - kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus
 - etninen ja kulttuurinen moninaisuus Suomessa ja maailmassa
 - elämä monikulttuurisessa yhteiskunnassa
 - etnosentrisyys sekä rasismien ja suvaitsevaisuuden historiaa
- numeroarviointi

öET5 - Maailman selittäminen katsomusperinteissä

(valtakunnallinen syventävä)

- maailman myyttinen selittäminen ennen ja nyt
 - uskonnon ja uskonnollisuuden olemus
 - uskontokritiikki: sosiologinen, moraalinen, antropologinen ja psykologinen
 - ateismi ja agnostismi
 - sekulaarin humanismin ja vapaa-ajattelun historiaa ja nykyisyyttä
 - humanismi ja kristinusko länsimaiden katsomuksellisinä perusvirtauksina
- numeroarviointi

ENGLANTI (A- JA B1- KIELI)**öENA0 = öENB0 - Valinnainen lähtötasokurssi**
(koulukohtainen syventävä)

Lähtötasokurssi on tarkoitettu erityisesti niille opiskelijoille, joiden aikaisemmista englannin opinnoista on kulunut jo pitempi aika. Kurssilla pyritään aikaisemmin opitun aktivointiin ja erityisesti suulliseen harjoitteluun sekä kielenkäyttörohkeuden kehittämiseen rennossa opiskeluilmapiiressä.

- suoritusmerkintä

öENP1 - Englannin perusvalmiudet
(koulukohtainen syventävä)

Kurssilla opitaan ja kerrataan kielenkäytön perusvalmiuksia sekä kieliopin, sanaston että rakenteiden osalta. Pääpaino kuullun ymmärtämisessä ja suullisessa ilmaisussa; opitaan kertomaan omasta itsestä, perheestä sekä asuin- ja työpaikasta. Lisäksi harjoitellaan yksinkertaisia palvelutilanteita, esim. kaupoissa ja ravintolassa asiointia.

- suoritusmerkintä

öENP2 - Englannin perusvalmiudet
(koulukohtainen syventävä)

Kurssilla vahvistetaan eri kielenkäytön osa-alueita edelleen. Pääpaino luetun ymmärtämisessä ja suullisessa ilmaisussa; opitaan lukemaan helpohkoja englanninkielisiä tekstejä ja monipuolistetaan suullista ilmaisua.

- suoritusmerkintä

öENP3 - Englannin perusvalmiudet
(koulukohtainen syventävä)

Kurssilla vankennetaan jo opittuja perustaitoja ja kehitetään eri osa-alueita monipuolisesti. Pääpaino on kuullun ymmärtämisessä sekä kirjallisessa tuottamisessa. Suoriudutaan entistä vaativammista kuullun ymmärtämistilanteista ja pystytään laatimaan yksinkertaisia kirjallisia tuotoksia.

- suoritusmerkintä

öENA1 = öENB1 - Minä ja muut
(pakollinen)

Kurssi niveltää perusopetuksen ja lukion kielenopetusta ja vahvistaa sanaston ja perusrakenteiden hallintaa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät jokapäiväiseen elämään ja henkilökohtaiseen kanssakäymiseen ja ihmissuhteisiin. Kieli on tuttavallista ja epämuodollista. Kurssilla painotetaan keskustelua, mielipiteen ilmaisua ja keskeisiä puheviestinnän strategioita.

- numeroarviointi

öENA2 = ENB2 - Viestintä ja vapaa-aika
(pakollinen)

Kurssilla harjoitetaan puheviestintää monipuolisesti ja vahvistetaan ja laajennetaan rakenteiden hallintaa. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät vapaa-aikaan ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin. Aihekokonaisuus ”viestintä- ja mediaosaaminen” korostuu kurssin aiheiden käsittelyssä. Kirjoittamista harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla. Puheviestinnän strategioiden hallintaa vankennetaan ja kiinnitetään huomiota ilmaisuvarmuuteen.

- numeroarviointi

öENA3 = öENB3 - Opiskelu ja työ
(pakollinen)

Kurssin aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun ja työelämään ja kurssilla harjoitellaan niille tyypillistä suullista ja kirjallista viestintää. Harjoitetaan myös muodollisten tilanteiden vaatiman kielen ymmärtämistä ja käyttämistä. Aihekokonaisuus ”aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys” tarjoaa näkökulmia kurssin aiheiden käsitteelyyn.

- numeroarviointi

öENA4 = öENB9 - Yhteiskunta ja ympäröivä maailma
(A -pakollinen ja B -koulukohtainen syventävä)

Kurssilla painotetaan puhumista ja tekstin ymmärtämistä vaativahkolla tasolla. Lähtökohtana ovat oman maan ja kohdemaiden yhteiskuntiin liittyvät tekstit. (”Aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys” -aihekokonaisuus tarjoaa näkökulmia käsitellä kurssin aiheita.) Kurssilla harjoitellaan erilaisia ymmärtävän lukemisen strategioita. Kirjallista ilmaisua harjoitellaan kirjoittamalla erilaisiin tarkoituksiin sopivia tiivistelmiä.

- B – suoritusmerkintä

öENA5 = öENB4 - Kulttuuri
(pakollinen)

Kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti. Aihekokonaisuudet ”kulttuuri-identiteetti ja monikulttuurisuus” ja ”viestintä- ja mediaosaaminen” tarjoavat näkökulmia kurssin aiheiden käsitteelyyn. Opiskelijat valmistavat valitsemastaan aiheesta itsenäisen tuotoksen.

- numeroarviointi

öENA6 = öENB5 - Tiede, talous ja tekniikka
(pakollinen)

Kurssilla painotetaan vaativan kielilaineksen ymmärtämistä. Aiheina ovat eri tieteenalat, tekniikan saavutukset, viestinnän eri muodot ja talouselämä. Aihekokonaisuus ”teknologia ja yhteiskunta” korostuu kurssin aiheiden käsittelyssä. Jatketaan lukemisstrategioiden harjoittelua ja hiotaan kirjallista ilmaisua kirjoittamalla erilaisiin tarkoituksiin sopivia tekstejä.

- numeroarviointi

öENA7 = öENB6 - Luonto ja kestävä kehitys
(valtakunnallinen syventävä)

Kurssi antaa opiskelijalle valmiuksia ymmärtää ja käyttää luonnon, luonnontieteisiin ja kestävä kehityksen aihepiiriin liittyvää kieltä. Kurssi soveltuu hyvin yo-kirjoituksiin valmistautuville, koska sillä kerrataan koko englannin keskeinen kielioppi ja harjoitellaan monipuolisesti mm. kuullunymmärtämistä.

- numeroarviointi

öENA8 = öENB7 - Puhu ja ymmärrä paremmin
(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa kullekin kielelle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien vaatiin tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla.

- numeroarviointi

öENA9 = öENB8 - Kirjallisen tuottamisen kurssi
(koulukohtainen syventävä)

Kurssiin kuuluu ohjattua kirjoittamista. Tutustutaan kaikkiin yleisimpiin kirjoitelmatyyppeihin lukuisten esimerkkien ja harjoitusten avulla. Keskitytään erityisesti suomalaisille opiskelijoille tärkeisiin rakenne- ja sanastoasioihin. Toinen kirjoittamista tukeva pääalue on tekstin ymmärtäminen. Selviydytään vaativahkosta asiatekstistä ja kartutetaan passiivista sanavarastoa.

- suoritusmerkintä

öENA10 = öENB10 - Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

(koulukohtainen syventävä)

Aihealueita ovat yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaisiin maailmankuviin liittyvät aiheet. Kurssi soveltuu hyvin yo-kirjoitukseen valmistautumiseen

- suoritusmerkintä

öENA11 = öENB11 - Kartuta sanavarastoasi

(koulukohtainen syventävä)

Kurssilla kartutetaan opiskelijoiden sanavarastoa mm. fraasiverbi- en hallintaa kehittämällä. Kurssi soveltuu hyvin yo-kirjoitukseen valmistautuville, koska sillä käsitellään lisäksi erityyppisiä yo-koetasoisia tekstejä ja vankennetaan kuullunymmärtämisen taitoja.

- suoritusmerkintä

öENA12 = öENB12 - Ylioppilaskirjoitukseen valmistava kurssi
(koulukohtainen syventävä)

Kurssilla pyritään tasoittamaan aiempien kurssien aikana syntyneitä tasoeroja ja tarjoamaan erityisesti ylioppilastutkintoon osallistuville opiskelijoille tilaisuus kerrata keskeisiä rakenneseikkoja sekä kehittää kirjoittamis- ja kuullunymmärtämistaitojaan.

- suoritusmerkintä

öENA13 = öENB13 - Vahvista kuullunymmärtämistä

(koulukohtainen syventävä)

Kurssilla keskitytään erityisesti kuullunymmärtämistaitojen perusteelliseen harjoitteluun. Lisäksi vahvistetaan eri ajankohtaistee- moin liittyvän sanaston ja rakenteiden hallintaa.

- suoritusmerkintä

ESPANJA

öEAB31 - Hyvää päivää, hauska tutustua

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla opiskellaan perusvuorovaikutukseen liittyvää kieltä, kuten tervehtiminen, hyvästely ja esittäytyminen. Harjoitellaan kertomaan perusasioita itsestä ja kysymään vastaavia asioita keskustelukumppanilta. Aihepiirit kattavat myös perheen ja lähimmät ihmissuhteet ja kurssilla opitaan selviytymään yksinkertaisista arkipäivän viestintätilanteista. Kurssilla painotetaan puheviestintää.

- numeroarviointi

öEAB32 - Näin asiat hoituvat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Kurssilla harjoitetaan selviytymistä erilaisissa jokapäiväisissä kielenkäyttötilanteissa kuten ostoksilla ja käytettäessä erilaisia palveluita kuten pankki, posti, lääkäri, liikenne, majoitus- ja ateriointipalvelut. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista.

- numeroarviointi

öEAB33 - Vapaa-aika ja harrastukset

(valtakunnallinen syventävä)

Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista, muun muassa mielipiteen ilmaisemista ja laajennetaan kielen perusrakenteiden tuntemusta.

- numeroarviointi

öEAB34 - Meillä ja muualla

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiireinä ovat oman maan ja kohdekielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomaviettomahdollisuudet. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan yksinkertaisten viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

öEAB35 - Ennen ja nyt

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

öEAB36 - Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirit liittyvät opiskeluun ja työelämään sekä tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

- numeroarviointi

öEAB37 - Kulttuuri

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiireinä voivat olla esimerkiksi kohdekulttuurin kuva- taide, kirjallisuus, musiikki, elokuva ja teatteri. Kurssilla harjoitetaan kielitaidon kaikkia alueita.

- numeroarviointi

FILOSOFIA

öFI1 - Johdatus filosofiseen ajatteluun

(pakollinen)

- mitä filosofia on, filosofisten kysymysten luonne ja niiden suhde käytännöllisiin, tieteellisiin ja uskonnollisiin kysymyksiin, filosofian osa-alueet
 - todellisuuden luonnetta koskevia filosofisia perusnäkömää: hengen ja aineen suhde sekä vapaus ja välttämättömyys
 - tietämistä koskevia filosofisia perusnäkömää ja niiden suhde tieteellisiin ja arkisiin näkökulmiin: käsitteellisen ja kokemuksellisen suhde, totuus ja perustelu
 - arvot, toimintaa ja elämää ohjaavien arvojen luonne: moraalisten arvojen suhde muihin arvoihin sekä hyvän ja onnellisuuden käsitteet, oikeudenmukaisuus ja vapaus
- numeroarviointi

öFI2 - Filosofinen etiikka

(valtakunnallinen syventävä)

- moraalit ja sitä pohtiva soveltava ja normatiivinen etiikka sekä metaetiikka
 - moraalisia arvoja ja normeja koskevien vakaumusten erilaiset perustat, moraalin suhde oikeuteen ja uskoon, järjen ja tunteiden asema moraalisisa vakaumuksissa
 - moraalisten arvojen ja normien objektiivisuus ja subjektiivisuus, kysymys eettisten perusteiden tiedollisuudesta ja eettisten totuuksien mahdollisuudesta
 - klassisen hyve-etiikan sekä seuras- ja velvollisuusetiikan perusteet
 - filosofinen etiikka ja kysymys hyvästä elämästä
- numeroarviointi

öFI3 - Tiedon ja todellisuuden luonne

(valtakunnallinen syventävä)

- metafysiikan keskeisiä kysymyksiä ja peruskäsitteitä, erilaisia käsityksiä metafysiikan luonteesta, todellisuuden rakenne luonnontieteellisen, ihmistieteellisen ja käytännöllisen tiedon valossa
 - totuuden luonne ja totuusteoriat
 - tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen
 - tietäminen, ymmärtäminen ja tulkinta, käytännöllisen ja tieteellisen tiedon eroja ja yhtäläisyyksiä, tietäminen luonnontieteissä ja ihmistieteissä
 - tieteellisen tutkimuksen luonne ja sen metodologisia peruskäsitteitä
 - argumentoinnin ja päättelyn perusteita
- numeroarviointi

öFI4 - Yhteiskuntafilosofia

(valtakunnallinen syventävä)

- yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus
 - yksilön oikeudet ja velvollisuudet, rikos ja rangaistus
 - yhteiskuntajärjestyksen, vallan ja omistamisen oikeuttaminen: yhteiskuntasopimusteoriat, anarkismi ja yhteiskunnalliset utopiat
 - poliittinen filosofia: konservatismi, liberalismi ja sosialismin perusajatukset ja niiden yhteiskuntafilosofiset nykytulkinnat
 - nykykulttuuriin liittyviä filosofisia kysymyksiä: sukupuoli ja sukupuolisuus, identiteetti ja identiteetin rakentuminen, toiseus, vieraus ja monikulttuurisuus
- numeroarviointi

FYSIIKKA

öFY1 - Fysiikka luonnontieteenä

(pakollinen)

- fysiikan merkitys historian eri vaiheissa ja nykyaikana
- aineen ja maailmankaikkeuden rakenteet ja perusvuorovaikutukset
- energian, erityisesti säteilyn, sitoutuminen ja vapautuminen luonnon ja ihmisen aikaansaamissa prosesseissa
- kokeellisuus ja mallintaminen perustana fysikaalisen tiedon rakentumisessa, mittaaminen, tulosten esittäminen ja niiden luotettavuuden arviointi
- voima liikkeen muutoksen aiheuttajana
- liikkeen kuvaamisessa tarvittavat peruskäsitteet ja liikkeen graafinen esitys
- numeroarviointi

öFY2 - Lämpö

(valtakunnallinen syventävä)

- kaasujen tilanmuutokset ja lämpölaajeneminen
- paine, hydrostaattinen paine
- kappaleiden lämpeneminen, jäähtyminen, olomuodon muutokset ja lämpöenergia
- mekaaninen energia, työ, teho ja hyötysuhde
- lämpöopin pääsäännöt, sisäenergia
- energiavarat
- numeroarviointi

öFY3 - Aallot

(valtakunnallinen syventävä)

- harmoninen voima ja värähdysliike
- aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen
- aaltoliikkeen interferenssi, diffraktio ja polarisoituminen
- heijastuminen, taittuminen ja kokonaisheijastuminen
- valo, peilit ja linssit
- ääni, melun terveysvaikutukset ja kovalta ääneltä suojautuminen
- numeroarviointi

öFY4 - Liikkeen lait

(valtakunnallinen syventävä)

- liikkeen mallit ja Newtonin lait
- etä- ja kosketusvoimat, erityisesti liikettä vastustavat voimat, noste
- liikemäärän säilyminen ja impulssiperiaate
- liike- ja potentiaalienergia sekä työperiaate
- värähdysliikkeen energia
- numeroarviointi

öFY5 - Pyöriminen ja gravitaatio

(valtakunnallinen syventävä)

- momentti ja tasapaino pyörimisen suhteen
- pyörimisliikkeen mallit, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä pyörimisliike
- pyörimisen liikeyhtälö
- pyörimismäärän säilyminen
- pyörimisliikkeen energia
- ympyräliike ja ympyräliikkeen kiihtyvyys
- gravitaatio ja gravitaation alainen liike
- heittoliike ja planeettojen liike
- satelliitit ja niiden käyttö
- numeroarviointi

öFY6 - Sähkö

(valtakunnallinen syventävä)

- sähköpari, sähkövirran kulku metallijohteessa
- jännitteen ja sähkövirran mittaaminen
- Ohmin laki
- Joulen laki
- vastukset, vastusten kytkennät ja Kirchhoffin lait
- Coulombin laki, homogeeninen sähkökenttä ja aine sähkökentässä
- kondensaattori, kytkennät ja energia
- sähkövirran kulku puolijohteessa, esimerkkinä diodi
- numeroarviointi

öFY7 - Sähkömagnetismi

(valtakunnallinen syventävä)

- magneettinen voima, magneettikenttä ja aine magneettikentässä
- varattu hiukkanen homogeenisessa sähkö- ja magneettikentässä
- induktiolaki ja Lenzin laki
- induktioilmiöitä - pyörrevirrat, generaattori ja itseinduktio
- energian siirto sähkövirran avulla
- tehollisen jännitteen ja sähkövirran mittaaminen sekä impedanssin taajuusriippuvuuden määrittäminen
- värähtelypiiri ja antenni, sähkömagneettinen viestintä
- sähköturvallisuus
- energiateollisuus
- numeroarviointi

öFY8 - Aine ja säteily

(valtakunnallinen syventävä)

- sähkömagneettinen säteily
- röntgensäteily
- mustan kappaleen säteily
- valosähköilmiö
- säteilyn hiukkasluonne ja hiukkasten aaltoluonne
- atomimallit esimerkkinä Bohrin atomimalli
- kvantittuminen, viivaspektri, atomin energiatilat ja energiata-sokaavio
- atomiytimen rakenne
- radioaktiivisuus ja säteilyturvallisuus
- massan ja energian ekvivalenssi
- ydinreaktiot ja ydinenergia
- aineen pienimmät osat ja niiden luokittelu
- numeroarviointi

HISTORIA

öHI1 - Eurooppalainen ihminen

(pakollinen)

Antiikin aika

- demokratian synty
- antiikin kulttuuri

Keskiajan yhtenäiskulttuuri

- keskiajan ihmisen maailmankuva ja tapakulttuuri
- uskonnon merkitys kulttuurissa

Uuden ajan murros

- renessanssi ja tiedon vallankumous
- uskonpuhdistus
- barokki itsevaltiuden ja vastauskonpuhdistuksen ilmentäjänä
- luonnontieteellisen maailmankuvan synty

Valistuksen aikakausi

- valistusfilosofia ja sen vaikutukset yhteiskuntaan ja taiteeseen
- Yhdysvaltain itsenäistymisen ja Ranskan suuren vallankumouksen aatteellinen perintö

Aatteiden vuosisata

- keskeiset aatesuuntaukset ja taidevirtaukset
- tiede haastaa uskonnon
- porvariston vuosisata

Nyky aika

- kulttuurin pirstoutuminen
- populaarikulttuuri massaviitteeksi
- numeroarviointi

öHI2 - Kansainväliset suhteet

(pakollinen)

Suurvaltojen ylivalta-yritykset

- maailmanpolitiikan peruskäsitteet
- imperialismien teoria ja käytännöt
- ensimmäinen maailmansota ja sen vaikutukset kansainväliseen politiikkaan

Maailmansotien välinen aika ja toinen maailmansota

- eurooppalaiset ääri liikkeet, demokratian kriisi ja kansanvainot
- toinen maailmansota seurausilmiöineen

Kylmä sota

- kylmän sodan teoriat: Yhdysvallat ja Neuvostoliitto kaksinapaisen maailman johtajina
- kylmän sodan ideologiset, taloudelliset ja sotilaalliset rintamat
- kylmän sodan kriisien luonne
- Saksa kylmän sodan näyttämönä
- Kiinan rooli kansainvälisessä politiikassa

Uusi epävarmuuden aika

- Neuvostoliiton hajoaminen ja kaksinapaisuuden purkautuminen
- kansainväliset rauhanpyrkimykset
- kolmas maailma toisen maailmansodan jälkeen
- Lähi-idän ongelmakenttä
- Yhdysvaltain aseman muutos maailmanpolitiikassa
- uudet kansainväliset rakenteet
- numeroarviointi

öHI3 - Suomen historian käännekohtia

(pakollinen)

Ruotsin vallan perintö

Vallanvaihdos

- Suomen liittäminen Venäjään
- autonomian synty

Suomalaisuuden synty ja kansallinen herääminen

- aatteellinen ydin ja keskeiset vaikuttajat

Yhteiskunnallinen ja taloudellinen murros

- elinkeinovapaus ja Suomen teollistuminen
- sääty-yhteiskunnan hajoaminen ja kansalaisyhteiskunnan synty
- sortokaudet ja kansanvallan synty

Suomen itsenäistymisprosessi

- Suomen itsenäistyminen
- sisällissota
- hallitusmuoto

Kahtiajaosta eheytymiseen

- oikeistoradikalismien nousu
- elintason nousu
- kulttuurista kulutustavaraa

Toinen maailmansota jälkiseurauksiin

- sodat ja jälleenrakentaminen
- ulkopoliittikan muutos

Hyvinvointivaltion rakentaminen

- rakennemuutos
- 1960- ja 1970-lukujen kulttuurinen ja yhteiskunnallinen muutos

Suomen uusi kansainvälinen asema

- kytkeytyminen kansainväliseen talouteen kulttuurisesti, taloudellisesti ja poliittisesti
- suomalaisten tulevaisuus osana globaalia järjestelmää
- numeroarviointi

öHI4 - Ihminen, ympäristö ja kulttuuri

(valtakunnallinen syventävä)

Esihistoria – pyyntikulttuurin aika

- ihmisen kehitysvaiheet
- keräilijöiden ja metsästäjien elämäntapa

Maanviljely ja sen aiheuttamat muutokset

- työnjako ja kulttuurien synty
- suurten jokilaaksojen kulttuurit

Välimeren talousalue antiikin aikana

- Kreikan talouselämä
- Rooma – miljoonakaupunki ja imperiumi
- orjuus ja antiikin ajan tekniikka

Keskiajan talous- ja yhteiskuntajärjestelmä

- feodaaliyhteiskunta
- keskiajan väestö, kauppa ja kaupunki

Löytöretket

- löytöretkien edellytykset ja seuraukset
- maailmantalouden syntyminen

Teollistuva maailma

- tekniset innovaatiot ja koneteollisuuden alkuvaiheet
- muutokset sukupuolten työnjaossa
- yhteiskunnalliset muutokset ja ympäristövaikutukset
- muutokset kaupunkirakenteessa

Globaali kulutusyhteiskunta

- raaka-aineiden ja markkinoiden jakaminen
 - massatuotanto ja kulutusyhteiskunta
 - sosialistinen suunnitelmatalous
 - kolmannen maailman muotoutuminen
 - kasvun rajat ja uudet haasteet
- numeroarviointi

öHI5 - Suomen vaiheet esihistoriasta autonomian aikaan

(valtakunnallinen syventävä)

Esihistoria

- esihistoria ja tulkinnat suomalaisten alkuperästä
- asutus, elinehdot, uskonnot ja uskomukset sekä ulkoiset yhteydet

Suomen liittyminen länsieurooppalaiseen kulttuuriyhteisöön keskiajalla

- Suomi idän ja lännen välimaastossa
- sääty-yhteiskunnan synty
- asutus, elinkeinot, uskonnolliset ja poliittiset muutokset

Uuden ajan uudet tuulet

- uskonpuhdistus ja keskusvallan voimistuminen

Suurvaltakausi

- suurvaltakauden vaikutukset Suomessa
- talous, väestö, koulutus

Vapauden ja hyödyn aika

- kulttuurinen ja taloudellinen kehitys
 - kustavilaiset uudistukset
 - kansallisen tietoisuuden ensi askeleet
- numeroarviointi

öHI6 - Kulttuurien kohtaaminen

(valtakunnallinen syventävä)

Tarkasteltavaksi kulttuurialueeksi valitaan yksi tai useampi seuraavista:

- Afrikka
 - arktiset kulttuurit
 - Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit
 - Intia
 - islamin maailma
 - Japani
 - Kiina
 - Korea
 - Latinalainen Amerikka
 - Pohjois-Amerikan alkuperäiskulttuurit
- numeroarviointi

ITALIA**öIAB31 - Hyvää päivää, hauska tutustua**

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla opiskellaan perusvuorovaikutukseen liittyvää kieltä, kuten tervehtiminen, hyvästely ja esittäytyminen. Harjoitellaan kertomaan perusasioita itsestä ja kysymään vastaavia asioita keskustelukumppanilta. Aihepiirit kattavat myös perheen ja lähimmät ihmissuhteet ja kurssilla opitaan selviytymään yksinkertaisista arkipäivän viestintätilanteista. Kurssilla painotetaan puheviestintää.

- numeroarviointi

öIAB32 - Näin asiat hoituvat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Kurssilla harjoitetaan selviytymistä erilaisissa jokapäiväisissä kielenkäyttötilanteissa kuten ostoksilla ja käytettäessä erilaisia palveluita kuten pankki, posti, lääkäri, liikenne, majoitus- ja ateriointipalvelut. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista.

- numeroarviointi

öIAB33 - Vapaa-aika ja harrastukset

(valtakunnallinen syventävä)

Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista, muun muassa mielipiteen ilmaisemista ja laajennetaan kielen perusrakenteiden tuntemusta.

- numeroarviointi

öIAB34 - Meillä ja muualla

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiireinä ovat oman maan ja kohdekielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomaviettomahdollisuudet. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan yksinkertaisten viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

öIAB35 - Ennen ja nyt

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

öIAB36 - Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirit liittyvät opiskeluun ja työelämään sekä tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

- numeroarviointi

KEMIA

öKE1- Ihmisen ja elinympäristön kemia

(pakollinen)

- kemia ympäristön tutkimuksessa, päästöjen vähentämisessä ja haitallisten ympäristövaikutusten torjunnassa
- orgaanisia yhdisteryhmiä kuten hiilivetyjä, orgaanisia happiyhdisteitä, orgaanisia typpiyhdisteitä sekä niiden ominaisuuksia ja sovelluksia
- orgaanisissa yhdisteissä esiintyvät sidokset sekä poolisuus
- erilaiset seokset, ainemäärä, pitoisuus
- orgaanisten yhdisteiden hapettumis- ja pelkistymisreaktioita sekä protoninsiirtoreaktioita
- numeroarviointi

öKE2 - Kemian mikromaailma

(valtakunnallinen syventävä)

- alkuaineiden ominaisuudet ja jaksollinen järjestelmä
- elektroniverhon rakenne ja atomiorbitaalit
- hapetuslukujen määräytyminen ja yhdisteen kaava
- kemiallinen sidos, sidosenergia ja aineen ominaisuudet
- atomiorbitaalien hybridisoituminen ja orgaanisten yhdisteiden rakenne
- isomeria
- numeroarviointi

öKE3 - Reaktiot ja energia

(valtakunnallinen syventävä)

- kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu
- epäorgaanisia ja orgaanisia reaktiotyyppejä sekä sovelluksia
- stoikiometrisia laskuja, kaasujen yleinen tilanyhtälö
- energianmuutokset kemiallisessa reaktiossa
- reaktionopeus ja siihen vaikuttavat tekijät
- numeroarviointi

öKE4 - Metallit ja materiaalit

(valtakunnallinen syventävä)

- sähkökemiallinen jännitesarja, normaalipotentiali, kemiallinen pari ja elektrolyysi
- hapettumis-pelkistymisreaktiot
- metallit ja epämetallit sekä niiden happi- ja vety-yhdisteet
- bio- ja synteettiset polymeerit sekä komposiitit
- numeroarviointi

öKE5 - Reaktiot ja tasapaino

(valtakunnallinen syventävä)

- reaktiotasapaino
- happo-emästasapaino, vahvat ja heikot protolyytit, puskuriliuokset ja niiden merkitys
- liukoisuus ja liukoisuustasapaino
- tasapainoon liittyvät graafiset esitykset
- numeroarviointi

LATINA**öLAB31 - Ikkunat auki antiikkiin**

(valtakunnallinen syventävä)

Antiikin Italiaa ja roomalaisia sekä latinan kieltä lähestytään nykyaikajan näkökulmasta. Perehdytään latinan kielen vaiheisiin.

- numeroarviointi

öLAB32 - Antiikin elämää

(valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan yksityiseen ja julkiseen elämään sekä työntekoon antiikin aikaisessa kaupungissa.

- numeroarviointi

öLAB33 - Tietoa, taitoa ja taruperintöä

(valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan roomalaisten harrastuksiin, roomalaisnuorten kasvatukseen ja koulunkäyntiin sekä antiikin kreikkalais-roomalaiseen tarustoon.

- numeroarviointi

öLAB34 - Rooman historian vaiheita

(valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan pääpiirteittäin Rooman varhaishistoriaan ja siihen liittyviin taruihin, Rooman historian käännekohtiin ja Rooman kehittymiseen maailmanvallaksi.

- numeroarviointi

öLAB35 - Roomalaisia suurmiehiä

(valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan joihinkin Rooman historian kannalta merkittäviin henkilöihin.

- numeroarviointi

öLAB36 - Kulttuuriperintömme

(valtakunnallinen syventävä)

Tutustutaan antiikin kulttuurin eri alueisiin ja tarkastellaan niiden merkitystä kulttuuriperinnössämme.

- numeroarviointi

MAANTIEDE

öGE1 - Sininen planeetta

(pakollinen)

- maantieteen tehtävät, tietoaines ja tutkimusmenetelmät
- Maa planeettana
- ilman ja veden liike
- ilmastot ja sääilmiöt
- maankuoren laattojen liike ja sen seuraukset
- maanpinnan kuluminen ja maa-aineksen kulkeutuminen
- maapallon kasvillisuusvyöhykkeet
- luonnonmaisemien tulkinta karttojen ja kuvien avulla
- numeroarviointi

öGE2 - Yhteinen maailma

(valtakunnallinen syventävä)

- kulttuurimaantieteen olemus ja tehtävät
- väestö ja asutus
- muuttoliikkeet ja kaupungistuminen
- kulttuurit ja niiden muuttuminen
- luonnonvarat ja riittävyys
- alkutuotanto ja ympäristö
- teollisuus ja energia
- liikenne ja alueiden välinen vuorovaikutus
- aluesuunnittelu
- kulttuurimaisemien tulkinta karttojen ja kuvien avulla
- ihmiskunnan kestävä kehitys
- numeroarviointi

öGE3 - Riskien maailma

(valtakunnallinen syventävä)

- riskien maantiede, riskien luokittelu ja merkitys
- luonnon toimintaan liittyvät riskit ja riskialueet sekä luonnonriskeihin varautuminen
- ihmisen ja luonnon riippuvuussuhteeseen liittyvät ympäristöriskit ja riskialueet sekä mahdollisuudet estää ja pienentää ympäristöriskejä kestävä kehityksen keinoin
- ihmiskunnan riskit ja riskialueet sekä ristiriitojen säätelymahdollisuudet
- tekniset hasardit
- numeroarviointi

öGE4 - Aluetutkimus

(valtakunnallinen syventävä)

- kartografian perusteet ja maantieteelliset lähdeaineistot
- paikkatietojärjestelmät ja niiden sovellusmahdollisuudet
- aluetutkimus: tutkimusalueen valinta, aineiston keruu, käsittely ja tulkinta sekä pienimuotoisen aluekuvauksen raportointi: tutkimusalueen sijainti osana laajempia aluekokonaisuuksia, alueen koko, luonnonolot, väestö ja asutus, luonnonvarat ja maankäyttö, elinkeinot, liikenne ja palvelut, alueen jako osa-alueisiin sekä alueen ongelmat ja kehittäminen
- numeroarviointi

MATEMATIIKKA

MAP1 - Matematiikan perusvalmiudet 1

(koulukohtainen syventävä)

- reaali lukujen laskusäännöt
- muuttuja
- verrannollisuus
- monikulmioiden pinta-alat
- suoritusmerkintä

MAP2 - Matematiikan perusvalmiudet 2

(koulukohtainen syventävä)

- geometrian peruskäsitteet ja -menetelmät
- prosenttilaskenta
- suoritusmerkintä

MAP3 - Matematiikan perusvalmiudet 3

(koulukohtainen syventävä)

- muuttuja sisältävät lausekkeet
- yhtälöt ja yhtälöparit
- avaruusgeometria
- suoritusmerkintä

MAB0 - Lukio-opiskeluun valmentava kurssi

(koulukohtainen syventävä)

- peruskoulun matematiikan kertaus
- suoritusmerkintä

PITKÄ MATEMATIIKKA

öMAA1 - Funktiot ja yhtälöt

(pakollinen)

- potenssifunktio
- potenssiyhtälön ratkaiseminen
- juuret ja murtopotenssi
- eksponenttifunktio
- numeroarviointi

öMAA2 - Polynomifunktiot

(pakollinen)

- polynomien tulo ja binomikaavat
- polynomifunktio
- toisen ja korkeamman asteen polynomi yhtälöitä
- toisen asteen yhtälön juurten lukumäärän tutkiminen
- toisen asteen polynomien jakaminen tekijöihin
- polynomiepäyhtälön ratkaiseminen
- numeroarviointi

öMAA3 - Geometria

(pakollinen)

- kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus
- sini- ja kosinilause
- ympyrän, sen osien ja siihen liittyvien suorien geometria
- kuvioihin ja kappaleisiin liittyvien pituuksien, kulmien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen
- numeroarviointi

öMAA4 - Analyttinen geometria

(pakollinen)

- pistejoukon yhtälö
- suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöt
- itseisarvoyhtälön ja epäyhtälön ratkaiseminen
- yhtälöryhmän ratkaiseminen
- pisteen etäisyys suorasta
- numeroarviointi

öMAA5 - Vektorit

(pakollinen)

- vektoreiden perusominaisuudet
- vektoreiden yhteen- ja vähennyslasku ja vektorin kertominen luvulla
- koordinaatiston vektoreiden skalaaritulo
- suorat ja tasot avaruudessa
- numeroarviointi

öMAA6 - Todennäköisyys ja tilastot

(pakollinen)

- diskreetti ja jatkuva tilastollinen jakauma
- jakauman tunnusluvut
- klassinen ja tilastollinen todennäköisyys
- kombinatoriikka
- todennäköisyyksien laskusäännöt
- diskreetti ja jatkuva todennäköisyysjakauma
- diskreetin jakauman odotusarvo
- normaalijakauma
- numeroarviointi

öMAA7 - Derivaatta

(pakollinen)

- rationaaliyhtälö ja -epäyhtälö
- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomifunktion, funktioiden tulon ja osamäärän derivoiminen
- polynomifunktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen
- numeroarviointi

öMAA8 - Juuri- ja logaritmfunktiot

(pakollinen)

- juurifunktiot ja -yhtälöt
- eksponenttifunktiot ja -yhtälöt
- logaritmfunktiot ja -yhtälöt
- yhdistetyn funktion derivaatta
- käänteisfunktio
- juuri-, eksponentti- ja logaritmfunktioiden derivaatat
- numeroarviointi

öMAA9 - Trigonometriset funktiot ja lukujonot
(pakollinen)

- suunnattu kulma ja radiaani
- trigonometriset funktiot symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksiin
- trigonometrinen yhtälöiden ratkaiseminen
- trigonometrinen funktioiden derivaatat
- lukujono
- rekursiivinen lukujono
- aritmeettinen jono ja summa
- geometrinen jono ja summa
- numeroarviointi

öMAA10 - Integraalilaskenta
(pakollinen)

- integraalifunktio
- alkeisfunktioiden integraalifunktiot
- määrätty integraali
- pinta-alan ja tilavuuden laskeminen
- numeroarviointi

öMAA11 - Lukuteoria ja logiikka
(valtakunnallinen syventävä)

- lauseen formalisoiminen
- lauseen totuusarvot
- avoin lause
- kvanttorit
- suora, käännteinen ja ristiriitatodistus
- kokonaislukujen jaollisuus ja jakoyhtälö
- Eukleideen algoritmi
- alkuluvut
- aritmetiikan peruslause
- kokonaislukujen kongruenssi
- numeroarviointi

öMAA12 - Numeerisia ja algebrallisia menetelmiä
(valtakunnallinen syventävä)

- absoluuttinen ja suhteellinen virhe
- Newtonin menetelmä ja iterointi
- polynomien jakoalgoritmi
- polynomien jakoyhtälö
- muutosnopeus ja pinta-ala
- numeroarviointi

öMAA13 - Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi
(valtakunnallinen syventävä)

- funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen
- jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- funktioiden ja lukujonojen raja-arvot äärettömyydessä
- epäoleelliset integraalit
- numeroarviointi

öMAA14 - Kertauskurssi
(koulukohtainen syventävä)

- kurssien MAA1 – MAA10 kertaus
- numeroarviointi

LYHYT MATEMATIIKKA

öMAB1 - Lausekkeet ja yhtälöt

(pakollinen)

- suureiden välinen lineaarinen riippuvuus ja verrannollisuus
- ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- yhtälöiden graafinen ja algebrallinen ratkaiseminen
- ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen
- toisen asteen polynomifunktio ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- numeroarviointi

öMAB2 - Geometria

(pakollinen)

- kuvioiden yhdenmuotoisuus
- suorakulmaisen kolmion trigonometria
- Pythagoraan lause
- kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen
- geometrian menetelmien käyttö koordinaatistossa
- numeroarviointi

öMAB3 - Matemaattisia malleja I

(pakollinen)

- lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- potenssiyhtälön ratkaiseminen
- eksponenttisyhtälön ratkaiseminen logaritmin avulla
- numeroarviointi

öMAB4 - Matemaattinen analyysi

(pakollinen)

- polynomifunktion derivaatta
- polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen
- polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen
- graafisia ja numeerisia menetelmiä
- numeroarviointi

öMAB5 - Tilastot ja todennäköisyys

(pakollinen)

- jatkuvien ja diskreettien tilastollisten jakaumien tunnuslukujen määrittäminen
- normaalijakauma ja jakauman normittaminen
- kombinatoriikkaa
- todennäköisyyden käsite
- todennäköisyyden laskulakien ja niitä havainnollistavien mallien käyttöä
- numeroarviointi

öMAB6 - Matemaattisia malleja II

(pakollinen)

- kahden muuttujan lineaariset yhtälöt
- lineaarisen yhtälöparin ratkaiseminen
- kahden muuttujan epäyhtälön graafinen ratkaiseminen
- lineaarinen optimointi
- lukujono
- aritmeettinen ja geometrinen jono ja summa
- numeroarviointi

öMAB7 - Talousmatematiikka

(valtakunnallinen syventävä)

- indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muita laskelmia
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja lukujonojen ja summien avulla
- numeroarviointi

öMAB8 - Matemaattisia malleja III

(valtakunnallinen syventävä)

- trigonometrinen funktioiden määrittely yksikköympyrän avulla
- radiaani
- tyyppiä $f(x) = a$ olevien trigonometrinen yhtälöiden ratkaiseminen
- muotoa $f(x) = A \sin(bx)$ olevien funktioiden kuvaajat jaksollisten ilmiöiden mallintajina
- vektorin käsite ja vektoreiden peruslaskutoimitusten periaatteet
- koordinaatiston vektoreiden komponenttiesitys ja skalaaritulo
- kaksi- ja kolmiulotteisen koordinaatiston pisteiden ja kulmien tutkiminen vektoreiden avulla
- numeroarviointi

öMAB9 - Kertauskurssi

(koulukohtainen syventävä)

- kurssien MAB1 – MAB6 kertaus
- numeroarviointi

PSYKOLOGIA

öPS1 - Psykkinen toiminta, oppiminen ja vuorovaikutus (valtakunnallinen syventävä)

- psykologia tieteenä: psykologian tutkimuskohteet ja sovellus-alueet, psykologisen tiedon muodostuminen, keskeisiä lähestymistapoja psykologisten ilmiöiden selittämiseen
- psykkinen toiminnan luonne: psykologian peruskäsitteitä, toimintaa ohjaavia psykkinisiä, biologisia ja sosiaalisia tekijöitä
- oppimisen psykologian perusteet ja sovelluksia
- sosiaalipsykologian perusteita, kuten ryhmädynamiikka, roolit ja normit
- numeroarviointi

öPS2 - Ihmisen psykkinen kehitys (valtakunnallinen syventävä)

- yksilön psykkinen kehitys elämän eri vaiheissa
- psykkinen kehityksen osa-alueet kehityspsykologisten teorioiden valossa
- psykkinen kehityksen yhteydet biologisiin tekijöihin, esimerkiksi perintötekijöihin ja hermoston kehitykseen
- sosiaalisen vuorovaikutuksen ja kulttuurin merkitys ihmisen psykkinisessä kehityksessä
- psykkinen kehityksen ongelmia ja niihin vaikuttaminen
- psykkinen kehityksen tutkiminen
- numeroarviointi

öPS3 - Ihmisen tiedonkäsittelyn perusteet (valtakunnallinen syventävä)

- kognitiiviset perusprosessit
- vireystilan säätely, nukkuminen ja uni
- hermoston rakenne, hermosolun ja hermoverkkojen toiminta ja niiden yhteys psykkinisiin toimintoihin
- kognitiivisen toiminnan häiriöt ja aivovauriot sekä niiden kuntoutus
- kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimus ja sovelluksia
- numeroarviointi

öPS4 - Motivaatio, tunteet ja älykäs toiminta (valtakunnallinen syventävä)

- eritasoiset motiivit sekä motivaation kehittäminen ja ylläpitäminen
- tunteet moniulotteisina prosesseina sekä niiden muodostuminen, ilmeneminen ja merkitys
- motivaation ja emootioiden perusteoria ja tutkimus
- motivaation, emootioiden ja kognitiivisten toimintojen keskinäiset vaikutukset ihmisen toiminnassa
- motivaation, emootioiden ja niiden säätelyn yhteys hyvinvointiin yksilö- ja yhteisötasolla
- motivaation ja tunteiden yhteydet sosiaaliin ja kulttuuriin tekijöihin sekä motivaation ja tunteiden biopsykologinen perusta
- korkeatasoinen kognitiivinen toiminta, kuten ajattelu, ongelmanratkaisu ja päätöksenteko
- numeroarviointi

öPS5 - Persoonallisuus ja mielenterveys (valtakunnallinen syventävä)

- persoonallisuuspsykologian keskeisiä käsitteitä, esimerkiksi minuus ja identiteetti
- persoonallisuuden määrittely ja selittäminen psykologian eri näkökulmista
- persoonallisuuden tutkiminen
- mielenterveyteen vaikuttavat tekijät ja mielenterveyden häiriöt
- psykoterapia ja lääkehoito mielenterveyden ongelmien hoidossa
- psykkinen hyvinvoinnin ylläpitäminen
- numeroarviointi

opettaja

Markus Pekkala (mpek)
markus.pekkala@lohja.fi

RANSKA

öRAB31 - Hyvää päivää, hauska tutustua

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla opiskellaan perusvuorovaikutukseen liittyvää kieltä, kuten tervehtiminen, hyvästely ja esittäytyminen. Harjoitellaan kertomaan perusasioita itsestä ja kysymään vastaavia asioita keskustelukumppanilta. Aihepiirit kattavat myös perheen ja lähimmät ihmissuhteet ja kurssilla opitaan selviytymään yksinkertaisista arkipäivän viestintätilanteista. Kurssilla painotetaan puheviestintää.

- numeroarviointi

öRAB32 - Näin asiat hoituvat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Kurssilla harjoitetaan selviytymistä erilaisissa jokapäiväisissä kielenkäyttötilanteissa kuten ostoksilla ja käytettäessä erilaisia palveluita kuten pankki, posti, lääkäri, liikenne, majoitus- ja ateriointipalvelut. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista.

- numeroarviointi

öRAB33 - Vapaa-aika ja harrastukset

(valtakunnallinen syventävä)

Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista, muun muassa mielipiteen ilmaisemista ja laajennetaan kielen perusrakenteiden tuntemusta.

- numeroarviointi

öRAB34 - Meillä ja muualla

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiireinä ovat oman maan ja kohdekielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomanviettomahdollisuudet. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan yksinkertaisten viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

öRAB35 - Ennen ja nyt

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

öRAB36 - Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirit liittyvät opiskeluun ja työelämään sekä tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

- numeroarviointi

RUOTSI (B1- JA A-KIELI)

RUB0 = RUA0 - Valinnainen lähtötasokurssi

(koulukohtainen syventävä)

Ruotsin lähtötasokurssi on tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka haluavat kerrata ja täydentää ruotsin kielen perustaitojaan. Kurssilla pyritään virkistämään ja kehittämään opiskelijan siihen mennessä saavuttamaa kielitaitoa.

- suoritusmerkintä

RUP1 - Ruotsin perusvalmiudet 1

(koulukohtainen syventävä)

Ensimmäisellä kurssilla tutustumme toisiimme ja samalla opimme tervehdyksiä, esittely- sekä kiitosfraaseja. Kurssin jälkeen osaat toimia erilaisissa matkailuun liittyvissä tilanteissa, kuten ostosten tekeminen, tien kysyminen ja neuvominen sekä mm. tiedustella aikaa ja hintoja.

- suoritusmerkintä

RUP2 - Ruotsin perusvalmiudet 2

(koulukohtainen syventävä)

Toisen kurssin aihepiirit liittyvät edelleen osittain matkailuun, mutta toisena teemana on lisäksi työelämä. Kurssilla opit mm. asioimaan hotellissa sekä kertomaan perhesuhteista ja asumisesta. Tutustutaan myös puhelimen käytössä ja työpaikkahaastattelussa tarvittavaan kieleen.

- suoritusmerkintä

RUP3 - Ruotsin perusvalmiudet 3

(koulukohtainen syventävä)

Vapaa-aikaa ja erilaisia palvelutilanteita käsitellään kolmannella kurssilla. Tavoitteena on myös oppia esittelemään omaa asuinpaikkaa ja sen tarjoamia palveluja.

- suoritusmerkintä

öRUB1 = öRUA1 - Opiskelu ja vapaa-aika

(pakollinen)

Kurssi niveltää perusopetuksen ja lukion kielenopetusta ja vahvistaa sanaston ja perusrakenteiden hallintaa opiskelijoiden tarpeen mukaan. Aihepiireinä ovat opiskelu ja harrastukset. Kieli on tuttavallista ja epämuodollista. Kurssilla painotetaan keskustelua, mielipiteen ilmaisua ja keskeisiä puheviestinnän strategioita.

- numeroarviointi

öRUB2 = öRUA2 - Arkielämää Pohjoismaissa

(pakollinen)

Kurssilla jatketaan sanaston ja rakenteiden vahvistamista ja painotetaan puheviestinnän harjoittamista sekä kirjoittamista lyhyiden viestinnällisten tehtävien avulla. Kurssilla jatketaan jokapäiväisen elämän, opiskelun, työn, harrastusten, palveluiden ja vapaa-ajan tarkastelua. Vankennetaan suullisen viestinnän strategioiden hallintaa ja kiinnitetään huomiota ilmaisuvarmuuteen.

- numeroarviointi

öRUB3 = öRUA3 - Suomi, Pohjoismaat ja Eurooppa

(pakollinen)

Aihepiireinä ovat kotimaa, suomenruotsalaisuus, vertailu muihin Pohjoismaihin sekä Suomi pohjoismaisena valtiona Euroopassa. Aihekokonaisuus "kulttuuri-identiteetti ja monikulttuurisuus" tarjoaa mahdollisuuksia käsitellä kurssin aiheita. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan kirjoittamalla erilaisiin tarkoituksiin sopivia tekstejä. Kurssilla harjoitellaan erilaisia ymmärtävän lukemisen strategioita.

- numeroarviointi

öRUB4 = öRUA10 - Elämää yhdessä ja erikseen

(pakollinen)

Aihepiireinä ovat elämänarvot, ihmissuhteet, sukupuolten ja ikäryhmien kohtaaminen opiskelussa ja työssä sekä ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt.

- numeroarviointi

öRUB5 = öRUA4 - Elinympäristömme

(pakollinen)

Aihepiireinä ovat luonto, muuttuva elin- ja työympäristö sekä joukkoviestimet. Aihekokonaisuudet "kestävä kehitys ja hyvinvointi", "teknologia ja yhteiskunta" sekä "viestintä- ja mediaosaaminen" tarjoavat näkökulmia kurssin aiheiden käsittelyyn. Harjoitellaan ymmärtävän lukemisen strategioita ja hiotaan kirjallista ilmaisua kirjoittamalla erilaisiin tarkoituksiin sopivia tekstejä.

- numeroarviointi

öRUB6 = öRUA7 - Puhu ja ymmärrä paremmin

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa oppimäärälle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset pohjoismaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Kurssi vankentaa myös jokapäiväisen elämän kielenkäyttötilanteissa tarvittavaa suullista kielitaitoa. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien vaativien tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla.

- numeroarviointi

öRUB7 = öRUA11 - Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

(B - valtakunnallinen ja A - koulukohtainen syventävä)

Aihealueita ovat yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaisiin maailmankuviin liittyvät aiheet. Kurssi soveltuu hyvin yo-kirjoituksiin valmentautumiseen

- B - numeroarviointi

- A - suoritusmerkintä

öRUB8 = öRUA9 - Ruotsin perusteita vahvistaen

(koulukohtainen syventävä)

Kurssilla kerrataan mm. kahden ensimmäisen kurssin aihepiirejä sekä perehdytään lähemmin Ruotsiin ja Tukholmaan, ruotsalaisiin ja ruotsalaiseen kulttuuriin. Kurssin aikana tutustutaan ruotsin kielen ääntämisohjeisiin ja pyritään vahvistamaan etenkin suullista viestintää sekä samalla kehittämään kuullunymmärtämistaitoja. Vahvistetaan ruotsin kielen perusrakenteita (esim. tietokoneohjelman avulla).

- suoritusmerkintä

öRUB10 = öRUA6 - Kulttuurin tekijöitä ja näkijöitä

(B - koulukohtainen syventävä ja A - pakollinen)

Kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti. Aihekokonaisuudet "kulttuuri-identiteetti ja monikulttuurisuus" ja "viestintä- ja mediaosaaminen" tarjoavat erilaisia näkökulmia kurssin aiheista.

- B - suoritusmerkintä

- A - numeroarviointi

öRUB12 = öRUA12 - Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi I (koulukohtainen syventävä)

Ensimmäisellä ylioppilaskokeisiin valmentavalla kurssilla keskitytään lähinnä ylioppilaskokeen kirjallisessa osiossa vaadittaviin taitoihin. Kurssilla kerrataan ruotsin kielioppi. Lisäksi perehdytään hyvän kirjoitelman laatimiseen ja harjoitellaan tekstinymmärtämistä.

- suoritusmerkintä

öRUB13 = öRUA13 - Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi II (koulukohtainen syventävä)

Toinen ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi sisältää kuullunymmärtämisen intensiiviharjoittelua. Kurssin tavoitteena on vahvistaa opiskelijan kuullunymmärtämistaitoja sekä kerrata ja lisätä sanavarastoa.

- suoritusmerkintä

SAKSA**ösAB31 - Hyvää päivää, hauska tutustua**

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla opiskellaan perusvuorovaikutukseen liittyvää kieltä, kuten tervehtiminen, hyvästely ja esittäytyminen. Harjoitellaan kertomaan perusasioita itsestä ja kysymään vastaavia asioita keskustelukumppanilta. Aihepiirit kattavat myös perheen ja lähimmät ihmissuhteet ja kurssilla opitaan selviytymään yksinkertaisista arkipäivän viestintätilanteista. Kurssilla painotetaan puheviestintää.

- numeroarviointi

ösAB32 - Näin asiat hoituvat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Kurssilla harjoitetaan selviytymistä erilaisissa jokapäiväisissä kielenkäyttötilanteissa kuten ostoksilla ja käytettäessä erilaisia palveluita kuten pankki, posti, lääkäri, liikenne, majoitus- ja aterointipalvelut. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista.

- numeroarviointi

ösAB33 - Vapaa-aika ja harrastukset

(valtakunnallinen syventävä)

Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista, muun muassa mielipiteen ilmaisemista ja laajennetaan kielen perusrakenteiden tuntemusta.

- numeroarviointi

ösAB34 - Meillä ja muualla

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiireinä ovat oman maan ja kohdekielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomanviettomahdollisuudet. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan yksinkertaisten viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

ösAB35 - Ennen ja nyt

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

ösAB36 - Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirit liittyvät opiskeluun ja työelämään sekä tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

- numeroarviointi

SUOMI TOISENA KIELENÄ**ös21 – Perusteet hallintaan**

Tavoitteet

- Tavoitteena on, että opiskelija harjoittelee lukio-opinnoissa tarvittavaa yleiskielistä esitystapaa sekä kirjallisesti, että suullisesti.
- tiedostaa suomen kielen perusrakenteet ja tulee varmaksi niiden hallinnassa
- pystyy asettamaan tavoitteita suomen kielen opiskelulle ja rohkaistuu suomen kielen käyttäjänä

Keskeiset sisällöt

- kielitaidon kartoitus
- opiskelijoiden tausta ja kokemukset suomen kielestä
- kahden kulttuurin ja kielen keskellä eläminen
- lukion opiskelukulttuuri, suomen kielen opiskelutekniikka
- parihaastattelut, arkielämään ja sosiaalisiin tilanteisiin liittyvät pienet puheenvuorot
- suomen kielen keskeiset äänne- ja muoto-opilliset piirteet
- kirjoitelman laatimisen perusteet

ös22 – Kieli käyttöön

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija harjaantuu viestimään tilanteen mukaisesti ja tulee tietoiseksi toimintamahdollisuuksistaan vuorovaikutustilanteissa
- oppii erottamaan eri tyylejä ja sävyjä kirjoitetussa ja puhtuudessa kielessä
- oppii erittelemään ja hallitsemaan kielen lauserakenteita sekä ymmärtämään sanaston muodostumiskeinoja.

Keskeiset sisällöt

- kielenkäyttötilanteiden vaihtelu
- erilaisia kaunokirjallisia tekstejä ja asiatekstejä
- eri asiointitilanteita
- hankitun tiedon suullista ja kirjallista raportointia
- lausetason perusrakenteet ja suomen kielen ominaiset lausetyypit kuten kieltolauseet ja yksipersonaiset ilmaukset
- sanaston keskeisiä ominaisuuksia

ös23 – Kielellä vaikutetaan

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on että opiskelija ymmärtää eri tyyppisiä suullisia ja kirjallisia asiatekstejä, erityisesti mielipidetekstejä, sekä oppii löytämään tekstin ydinajatuksen ja ottamaan kantaa niihin
- rohkaistuu muodostamaan ja ilmaisemaan mielipiteitään perustellen
- oppii tunnistamaan, miten häneen vaikutetaan
- osaa tarkastella myös kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana
- parantaa kielen perusrakenteiden hallintaa, erityisesti sijamuotojen merkitystehtäviä ja rektioita.

Keskeiset sisällöt

- mielipidekirjoituksia ja ajankohtaisohjelmia
- asiatekstin analysointi- ja tulkintaharjoituksia
- perustelemien harjoittelemista sekä suullisesti että kirjallisesti
- kaunokirjallisuus ja media vaikuttajina
- nominaalimuotojen ja lauseenvastikkeiden tarkastelua
- vertailumuotoja ja rektioseikkoja

ös24 – Tekstitaidot kuntoon

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija harjaantuu erittelevään luku- ja kirjoitustaitoon sekä rohkaistuu persoonalliseen kielen tuottamiseen
- harjaantuu löytämään erilaisista teksteistä niiden pääajatuksset, tulkitsemaan tekstin ydinsisältöä sekä totutuu kirjoittamaan aineiston pohjalta.

Keskeiset sisällöt

- erilaisten tekstien merkityssuhteita ja tulkintaa
- tekstin tuottamista erilaisista aineistoista
- luovaa kirjoittamista
- referointia

ös25 – Suomalainen kulttuuri tutuksi

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu suomalaiseen kulttuuriin, erityisesti kirjallisuuteen sekä muihin tilanteisiin ja mediakulttuuriin ja osaa vertailla suomalaista kulttuuria tuntemiinsa muihin kulttuureihin
- hyödyntää mediaa kulttuurin välittäjänä sekä saa taide-elämyksiä ja aineksia oman identiteettinsä rakentamiseen.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden keskeisiä lajeja
- esimerkkejä suomalaisesta kirjallisuudesta ja ainakin yksi kokonaisteos
- opintokäynti tai taide.esityksen katsominen, esimerkiksi teatterikäynti
- yhden kirjailijan ja hänen teoksensa esittely
- oman taide-elämyksen jakamista suullisesti ja kirjallisesti

VENÄJÄ

öVEB31 - Hyvää päivää, hauska tutustua

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla opiskellaan perusvuorovaikutukseen liittyvää kieltä, kuten tervehtiminen, hyvästely ja esittäytyminen. Harjoitellaan kertomaan perusasioita itsestä ja kysymään vastaavia asioita keskustelukumppanilta. Aihepiirit kattavat myös perheen ja lähimmät ihmissuhteet ja kurssilla opitaan selviytymään yksinkertaisista arkipäivän viestintätilanteista. Kurssilla painotetaan puheviestintää.

- numeroarviointi

öVEB32 - Näin asiat hoituvat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Kurssilla harjoitetaan selviytymistä erilaisissa jokapäiväisissä kielenkäyttötilanteissa kuten ostoksilla ja ravintolassa käymistä, elokuva- ja teatterilippujen tilaamista jne. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista.

- numeroarviointi

öVEB33 - Vapaa-aika ja harrastukset

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirit ovat työelämän, erilaisten vapaa-ajan viettotapojen ja harrastusten kuvailua.

Kurssilla opitaan myös selviytymään yksinkertaisista työelämän kommunikaatio-tilanteista. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista, mm. puhelimesta asioimista.

- numeroarviointi

öVEB34 - Meillä ja maailmalla

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiireinä ovat oman maan ja ammattin kuvailu. Opitaan myös lisää ns. small talk -keskustelun aihepiirisanoja, mm. sääilmauksia. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan yksinkertaisten viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

öVEB35 - Ennen ja nyt

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssilla tarkastellaan elämän eri ilmiöitä sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja asuminen. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan vaativampien viestinnällisten tehtävien avulla.

- numeroarviointi

öVEB36 - Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat

(valtakunnallinen syventävä)

Kurssin aihepiirit liittyvät lomanviettoon, erityisesti mökkeilyyn ja luonnossa valtaamiseen sekä toisaalta suurkaupungissa liikkumiseen. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien luontokokemusten kuvailua. Kurssilla opitaan myös kulkuvälineillä liikkumiseen ja aikatauluihin liittyvää sanastoa.

- numeroarviointi

TIETOTEKNIikka

ATP1 - Tietokoneen peruskäyttö

(koulukohtainen syventävä)

Varmistetaan, että opiskelija hallitsee perusasiat. Näitä ovat esimerkiksi tiedostojen avaus ja talletus sekä käyttöjärjestelmän hallinta. Kurssia suositellaan kaikille, jotka ovat epävarmoja tietokoneen käytössä. Kurssia ei lasketa lukiota suorittavan kokonaiskurssimäärään.

- suoritusmerkintä

öAT1 - ATK:n perusteet

(koulukohtainen syventävä)

Tietotekniikan merkitys ja peruskäsitteet, laitteen käyttö ja tiedon hallinta sekä grafiikkaohjelman käyttö (esim. PowerPoint).

- suoritusmerkintä

öAT2 - Työvälineohjelmat

(koulukohtainen syventävä)

Perehdytään tekstinkäsittelyyn (esim. Word), taulukkolaskentaan (esim. Excel) ja tutustutaan tietokantaohjelmien käyttöön.

- suoritusmerkintä

öAT3 - Ohjelmointi

(koulukohtainen syventävä)

Ohjelmointikielen alkeet, yksinkertaiset tietorakenteet, aliohjelmat.

- suoritusmerkintä

öAT4 - Tietoverkot ja julkaisuohjelmat

(koulukohtainen syventävä)

Tutustutaan sähköpostin ja ilmoitustaulujen käyttöön, tiedon hakuun tietokannoista sekä kansainväliseen internet-tietoverkkoon. Perehdytään julkaisun tekoon ja lehden taittoon.

- suoritusmerkintä

Tietokoneen käyttäjän A-kortti

Opiskelijalla on myös mahdollisuus suorittaa Tietokoneen käyttäjän A-kortti. Lukio-opiskelijalle tutkinto on ilmainen.

Tietokoneen käyttäjän A-kortti on suunnattu hyötykäyttäjälle, joka käyttää tietokonetta työssä ja vapaa-aikana.

Tutkinnon sisältö ja vaadittava osaamistaso vastaa työelämän tarpeisiin sisältäen tärkeimmät tietotekniikan osa-alueet.

A-kortti -tutkinnon suorittanut osaa itsenäisesti käyttää tietokonetta, hallitsee työkaluohjelmien peruskäytön, tuntee tietotekniikan peruskäsitteet sekä tunnistaa tietotekniikan soveltamisalueet. (TIEKE)

USKONTO, EVANKELISLUTERILAINEN**öUE1 - Uskonnon luonne ja merkitys**

(pakollinen)

- uskonnon määrittely ja tutkiminen, uskonnon kieli
 - uskonnon ominaispiirteet
 - uskonto yksilön ja yhteisön elämässä
 - Raamatun vaikutus maailmankuvaan ja kulttuuriin
 - Raamatun synty ja sisältö sekä tutkimus- ja tulkintatavat
- numeroarviointi

öUE2 - Kirkko, kulttuuri ja yhteiskunta

(valtakunnallinen syventävä)

- kristillisen kirkon synty
 - alkukirkosta idän ja lännen kirkon eroon
 - lännen kirkko keskiajalla
 - idän kirkon kehitys
 - reformaatio ja kirkkojen kehitys uudella ajalla
 - nykyinen kristikunta ja kirkkojen rooli nykyajan maailmassa
 - kirkkojen ja uskontojen vuoropuhelu
- numeroarviointi

öUE3 - Ihmisen elämä ja etiikka

(valtakunnallinen syventävä)

- ihmisen tärkeät elämänkysymykset: elämän tarkoitus, kärsimys ja kuolema
 - kristillinen jumala- ja ihmiskäsitys
 - ihmisen ja luonnon suhde
 - kristillinen etiikka ja etiikan teoriat
 - keskeisiä yksilö- ja yhteiskuntaeettisiä kysymyksiä
- numeroarviointi

öUE4 - Uskontojen maailmat

(valtakunnallinen syventävä)

- käsitellään hindulaisuutta, buddhalaisuutta, Kiinan ja Japanin uskontoja, juutalaisuutta ja islamia alla olevien teemojen näkökulmasta:
 - uskontojen syntyhistoria, levinneisyys ja kannattajamäärät
 - uskontojen pyhät kirjat ja oppi
 - uskontojen eettiset ohjeet
 - uskontojen myytit ja riitit
 - uskontojen suuntaukset ja tulkinnat
 - uskonnot ja taide
 - uskonnot ja yhteiskunta
- numeroarviointi

öUE5 - Mihin suomalainen uskoo?

(valtakunnallinen syventävä)

- muinaissuomalainen uskonto
 - Suomen kirkkohistorian yleislinjat
 - luterilainen kirkko ja muut kristilliset kirkot nykypäivän Suomessa
 - ei-kristilliset yhteisöt Suomessa
 - kristinuskon vaikutus suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan
- numeroarviointi

YHTEISKUNTAOPPI**öYH1 - Yhteiskuntatieto**

(pakollinen)

Suomalaisen yhteiskunnan kehitys

- Suomen väestörakenne
- hyvinvointivaltion rakentuminen
- hyvinvointivaltion mahdollisuudet

Valta

- valta käsitteenä ja vallankäytön muodot
- poliittiset järjestelmät

Vaikuttaminen

- demokratia ja kansalaisyhteiskunta
- globaali vaikuttaminen
- vaikuttamisen haasteet

Oikeusvaltio ja turvallisuusjärjestelmät

- perusoikeudet
- tuomio- ja järjestysvalta
- turvallisuuspolitiikka ja vaihtuvat uhkakuvat

Sosiaalipolitiikka

- tarkoitus, tehtävä ja muodot
- numeroarviointi

öYH2 - Taloustieto

(valtakunnallinen syventävä)

Suomalaisten elinkeinot

- alkutuotanto
- teknologia ja teollistuminen
- palveluyhteiskunta

Taloudellinen toiminta ja yritykset

- talouden peruskäsitteet
- kysyntä, tarjonta ja tasapaino markkinatalouden perusteina
- kilpailu ja sen muodot
- yritystoiminta ja kuluttaja

Talouselämän vaihtelut ja häiriöt

- taloudellinen kasvu
- keynesiläisyys ja monetarismi talouden häiriöiden vaihtoehtoisina ratkaisumalleina

Rahapolitiikka ja rahoitusmarkkinat

- markkinoiden vapautuminen
- rahoitusmarkkinoiden rakenne
- rahapolitiikka ja korko

Julkinen talous ja talouspolitiikka

- verotus ja finanssipolitiikka
- politiikka ja markkinavoimat
- tulopolitiikka

Suomi kansainvälisessä kaupassa

- kansainvälistyvä talous ja Suomi
- globalisaation vaikutuksia
- Suomen talouden tulevaisuudennäkymät
- uhkatekijät, mahdollisuudet ja kasvun rajat
- numeroarviointi

öYH3 - Kansalaisen lakitieto

(valtakunnallinen syventävä)

Lakitiedon perusteet

- Suomen oikeushistoria
- oikeusjärjestys ja oikeusjärjestelmä
- peruskäsitteet
- oikeudellisen tiedon hankkiminen

Kansalaisen yleisimmät oikeustoimet

- perheoikeus
- työoikeus
- kuluttajansuoja
- velka, takaus ja maksukyvyttömyys
- asuminen
- muutoksenhaku viranomaisten päätöksiin

Rikos- ja prosessioikeus

- oikeudenkäynti ja sen vaihtoehdot
- rangaistukset
- kansainvälinen oikeus ja siihen vetoaminen
- numeroarviointi

öYH4 - Eurooppalaisuus ja Euroopan unioni

(valtakunnallinen syventävä)

Eurooppalainen identiteetti

- yhteiset eurooppalaiset arvot
- Euroopan unionin kansalaisuus

Vaikuttaminen ja vallankäyttö Euroopan unionissa

- Euroopan unionin päätöksentekojärjestelmä
- suomalaiset Euroopan unionin päätöksentekojärjestelmässä
- erilaiset jäsenet

Euroopan unionin alueelliset vaikutukset

- nuorten opiskelu ja työnteko Euroopan unionissa
- alueitten unioni kansalaisen näkökulmasta

Euroopan unionin haasteet

- Euroopan unionin laajeneminen
- yhteinen turvallisuuspolitiikka
- Euroopan unioni ja globaalit järjestelmät
- numeroarviointi

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS**öÄI1 - Tekstien rakenteita ja merkityksiä**

(pakollinen)

- tekstuaaliset keinot, esimerkiksi lausetyypit ja -rakenteet, sanavalinnat, kielen kuvallisuus; jaksotus, viittaussuhteet, kytkökset; fokusointi, aiheen rajausta ja näkökulman valinta
 - informatiivisen puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen ja arviointi
 - kirjoittaminen prosessina: tarkoituksenmukaisen aineksen haku, kriittinen valikointi ja siihen viittaaminen ja sen hyödyntäminen omassa tekstissä sekä tekstin ja sen kieliasun hiominen erityisesti rakenteen ja tekstin eheyden kannalta
- numeroarviointi

öÄI2 - Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa

(pakollinen)

- kirjallisuuden erittelyä ja tulkintaa tulkinnan kannalta perusteltua käsitteistöä ja lähestymistapaa hyödyntäen
 - proosa kirjallisuudenlajina: kerrontateknisiä keinoja, esimerkiksi kertoja, näkökulma, aihe, henkilö, aika, miljöö, teema, motiivi
 - lyriikka kirjallisuudenlajina: käsitteinä esimerkiksi runon puhuja, säe, säkeistö, rytmi, mitallisuus, toisto, kielen kuvallisuus
 - draama kirjallisuudenlajina
 - novellien, runojen ja draaman erittelyä
 - kirjallisuuden keinojen käyttöä omassa teksteissä
- numeroarviointi

öÄI3 - Tekstit ja vaikuttaminen

(pakollinen)

- suora ja epäsuora vaikuttaminen: esimerkiksi suostuttelu, ohjailu, manipulointi; mainonta, propaganda; ironia, satiiri, parodia
 - vaikuttamaan pyrkivien tekstien lajeja, graafisia ja sähköisiä tekstejä: mielipide, kolumni, pakina, arvostelu, pääkirjoitus, kommentti, mainos
 - argumentointitavat ja retoriset keinot
 - kantaa ottavia puheenvuoroja, keskusteluja ja väittelyitä
 - tietoisesti vaikuttamaan pyrkivää kirjallisuutta ja muita kantaa ottavia tekstejä
 - tekstien ideologisuus, lähdekritiikki ja mediakritiikki
 - viestijän vastuu; mediavalinnat ja verkkoetiikka
- numeroarviointi

öÄI4 - Teksti, tyyli ja konteksti

(pakollinen)

- eri aikakausia ja tyylejä edustavia kaunokirjallisia ja muita tekstejä erityisesti kulttuurisen kontekstin näkökulmasta
 - tekstien tarkastelua ihmiskuvan, maailmankuvan, arvo- ja aatemaailman ilmentäjinä sekä oman aikansa että nykyajan kontekstissa
 - tyylin aineksien, kuten sananvalinnan, sävyn, kielen kuvallisuuden, rytmin ja lauserakenteen vaikutus tekstiin
 - oppiaineen sisältöihin liittyvästä aiheesta, itse valitusta näkökulmasta laadittu pohdiskeleva teksti
 - oman tyylin hiontaa ja huolto
- numeroarviointi

öÄI5 - Kieli, kirjallisuus ja identiteetti

(pakollinen)

- teksti suullisessa ja kirjallisessa traditiossa: kansanrunoudesta kirjallisuuteen, kirjoitetusta kulttuurista nykyviestintään
 - suomen kielen muotoutuminen ja muuttuminen kansainvälisessä ympäristössä; kielenohjailun periaatteet opiskelijan kielenkäytön näkökulmasta
 - kielen ja kirjallisuuden merkitys kansallisen identiteetin rakentamisessa
 - suomalaista kaunokirjallisuutta aika- ja kulttuurikontekstissaan, keskeisiä teoksia ja teemoja
 - kirjallisia ja suullisia tuotoksia kurssin teemoihin liittyvistä aiheista
- numeroarviointi

öÄI6 - Tekstitaitojen syventäminen

(valtakunnallinen syventävä)

Kerrataan ja syvennetään seuraavia asioita:

- tekstityypit ja tekstilajit
 - tekstianalyysi ja siinä tarvittavat käsitteet
 - tekstin rakentaminen: ideointi, suunnittelu, näkökulman valinta, jäsentely, muokkaaminen, tyylin hionta, otsikointi ja ulkoasun viimeistely
 - kielenhuolto
- numeroarviointi

öÄI7 - Puheviestinnän taitojen syventäminen

(valtakunnallinen syventävä)

- vuorovaikutustilanteiden osatekijät ja ominaispiirteet
 - kielellinen ja nonverbaalinen viestintä
 - esiintymisen, neuvottelujen, kokousten ja erilaisten keskustelujen ominaispiirteet ja menettelytavat
 - esiintymisjännityksen lieventäminen
 - esiintymis- ja ryhmäviestintätaitojen harjoittelua erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
 - puheviestinnän kulttuurisia piirteitä ja suomalaista puhekulttuuri
- numeroarviointi

KURSSIT – UUSI OPS

Äidinkieli ja kirjallisuus.

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärä

Pakolliset kurssit

1. Tekstit ja vuorovaikutus (ÄI1)

- oman viestijäkuvan kehittyminen puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana ja lukijana
- tekstin käsite ja tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit ja niiden yhdistelmät
- tekstikokonaisuuden rakentuminen, tekstien tavoitteen, kontekstin, sisällön, rakenteen ja näkökulmien erittely sekä tiedon soveltaminen omaan ilmaisuun
- tekstien monimuotoisuus, erityisesti mediatekstit ja kuvat mediassa
- tekstien moniäänisyys
- proosan erittely ja tulkinta: fiktiiviset ja faktatekstit, erityisesti romaanien ja novellien analyysi
- tiedonhankinnan ja arvioinnin taidot, verkkolukeminen, lähdekritiikki, lähdeviittaukset
- tekstien referointi, kommentointi ja aineiston pohjalta kirjoittaminen sekä yhdessä kirjoittaminen
- ryhmäviestintätaidot ja ryhmädynamiikka tavoitteellisessa ryhmäkeskustelussa

2. Kieli, kulttuuri ja identiteetti (ÄI2)

- kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin merkitys identiteetin rakentamisessa
- kielen rakenteiden ja muiden merkityksiä rakentavien ilmaisutapojen analyysi, kielen metaforisuus
- suomen kielen vertailu muihin kieliin, kielen vaihtelu ja muuttuminen, kirjakielen normit, kehittäminen ja ohjailu, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, kielen ja kulttuurin yhteys, monikielisyys, kielten elinvoimaisuus
- kurssin teemaan liittyviä fiktiivisiä ja faktatekstejä
- kirjoittaminen prosessina: ideointi, suunnittelu, aiheen rajaaminen ja näkökulman valinta, jäsentely, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, muokkaaminen, tyylin hionta, otsikointi ja viimeistely
- informatiivisen puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen

3. Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa (ÄI3)

- kaunokirjallisuuden lajit sekä niiden moninaisuus ja muuttuvuus
- monitulkintaisuus, kielen kuvallisuus ja tekstuaaliset keinot kaunokirjallisuudessa ja omissa teksteissä
- proosan, lyriikan ja draaman erittely ja tulkinta, erityisesti näytelmien ja runojen analyysi
- monimuotoisten tekstien kerronnan ja ilmaisuuden tarkastelua, esimerkiksi teatterin, elokuvan ja taidekuvien erittelyä ja tulkintaa
- kirjallisuuden pohjalta kirjoittaminen
- tavoitteellinen kirjallisuuskeskustelu sekä keskustelun erittelyä ja arviointia ryhmätaitojen näkökulmasta

4. Tekstit ja vaikuttaminen (ÄI4)

- vaikuttamisen ja argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot
- vaikuttamisen kielelliset ja visuaaliset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, tiedon- ja tieteenalojen puhettavat

- ja näkökulmat, tiedonhankinta ja -hallinta, viestinnän eettisyys
- sananvapaus, sensuuri, lähdekritiikki, tekijänoikeudet, mediakritiikki
- kantaa ottavan ja vaikuttavan kauno- ja tietokirjallisuuden keinoja ja lajeja
- argumentointitaidot, kantaa ottavien kirjoitusten ja puheenvuorojen harjoittelu

5. Teksti ja konteksti (ÄI5)

- tekstien tarkastelua ihmiskuvan, maailmankuvan, arvo- ja aatemaailman ilmentäjinä sekä tekstin ilmestymisajankohdan että nykyajan kontekstissa
- tyylin vaikutus tekstiin ja kielenhuoltoon tyylin näkökulmasta
- suomalaisen ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia
- kirjallisuusaiheisia kirjoitus- ja puhetehtäviä, esimerkiksi puheenvuoro, draama, esse

Valtakunnalliset syventävät kurssit

6. Nykykulttuuri ja kertomukset (ÄI6)

- ajankohtaisia kielen ja kulttuurin ilmiötä, esimerkiksi kielen ja tekstien muuttuminen digitaalisissa ympäristöissä, kieli ja identiteetti
- monimuotoisten tekstien ajankohtaiset lajit, esimerkiksi teatteri, mediatekstit, elokuva, kuvat
- kertomukset ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa ja muussa kulttuurissa, intertekstuaalisuus, kuten myytit ja klassikot nykykulttuurissa
- nykysteosten käsittelyä, puhe- ja kirjoitustehtäviä kurssin teemoista sekä kielenhuoltoon
- dialoginen vuorovaikutus ja vuorovaikutusetiikka, myös verkossa

7. Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen (ÄI7)

- vuorovaikutustilanteiden ja vuorovaikutussuhteiden osatekijät ja ominaispiirteet
- puhuttujen tekstien erittely, tulkinta, arviointi
- kielellinen ja ei-kielellinen viestintä
- arjen vuorovaikutustilanteet
- esiintymisen, neuvottelujen, kokousten ja erilaisten keskustelujen ominaispiirteet ja menettelytavat sekä argumentointitaidot niissä
- esiintymis- ja ryhmätaitojen harjoittelu
- puheviestinnän kulttuurisia piirteitä

8. Kirjoittamistaitojen syventäminen (ÄI8)

- kirjoitusprosessi, erityisesti tekstin muokkaaminen ja viimeistely palautteen perusteella sekä yhdessä kirjoittaminen, tekstien jakaminen
- tekstien ymmärrettävyyden, havainnollisuuden ja eheyden harjoittelua sekä kielenhuoltoon
- kirjoittaminen monipuolisen aineiston pohjalta, kuten fiktiivisten ja faktatekstien sekä monimuotoisten tekstien pohjalta
- mediatekstien tuottamista ja analyysia

9. Lukutaitojen syventäminen (ÄI9)

- tekstitiedon ja -analyysin syventäminen, kielen, kirjallisuuden, kuvan ja median käsitteiden käyttö tekstien erittelyssä, tulkinnassa ja arvioinnissa

- fiktiivisten ja faktatekstien sekä monimuotoisten tekstien analysointia eri näkökulmista
- tekstikokonaisuuksien lukeminen, esimerkiksi esseiden, romaanien, novellien, tietokirjojen ja oppiaineen alaan kuuluvien tietotekstien lukeminen

Koulukohtaiset syventävät kurssit

10. Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi (Ä10)

- kirjoitusprosessi, erityisesti tekstin muokkaaminen ja viimeistely
- fiktiivisten ja faktatekstien sekä monimuotoisten tekstien analysointia eri näkökulmista
- kieliopin perusasioiden ja oikeakielisyysääntöjen kertaamista

Kurssin arviointi: Suoritusmerkintä (S)

5.3.3 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärä

Pakolliset kurssit

1. Tekstit ja vuorovaikutus (S21)

- lukion opiskelukulttuuri ja suomen kielen opiskelutekniikka sekä lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitoja puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana ja lukijana
- tekstin käsite ja tekstilajit (kertovat, kuvaavat, ohjaavat ja pohtivat tekstit) sekä erilaisten tekstien kielen ja sisällön havainnointia
- tekstikokonaisuuden rakentuminen, kirjoitusprosessi ja lukustrategiat
- erilaiset vuorovaikutustilanteet ja niissä kommunikointiin tarvittavaa sanastoa
- yleiskielen ja puhekielen eroavaisuuksia, kielen rekisterit ja erilaiset kielimuodot, suomen kielen sananmuodostuskeinot
- tiedonhankinnan ja arvioinnin taidot, verkkolukeminen, lähdekritiikki, lähdeviittaukset
- suomen kielen keskeisten rakenteiden kertaus
- virke, lause, sanaluokat, verbi, predikaatti, aikamuodot, tapaluokat

2. Kieli, kulttuuri ja identiteetti (S22)

- kielen, vuorovaikutuksen, kirjallisuuden, kulttuurin ja median merkitys
- eri tekstilajien hallinnan syventäminen
- lauseen rakenne (subjekti, predikaatti, objekti, kongruenssi) ja lausetyypit sekä erilaisten lauseiden tehtävät
- suomen kielen vertailu omaan äidinkieleen ja muihin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, kielen ja kulttuurin yhteys, monikielisyys
- suomen kielen ominaispiirteet, kielen vaihtelu ja kielen kuvallisuus
- kielen rakenteiden vakiinnuttaminen ja kielenhuoltoa: muun muassa rektio, lauseiden ja kappaleiden sidosteisuus
- aineiston pohjalta kirjoittaminen ja kirjoittaminen prosessina: ideointi, suunnittelu, aiheen rajaus ja näkökulman valinta, jäsentely, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, muokkaaminen, tyylin hionta, otsikointi ja viimeistely
- kuullun ymmärtämisen ja oman viestimisen harjoittelua
- informatiivisen puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen ja arviointi sekä palautteen antamisen ja vastaanottamisen harjoittelua

3. Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa (S23)

Keskeiset sisällöt

- yleiskuva suomalaisesta kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista
- kaunokirjallisuuden lajit ja niiden ominaispiirteitä
- kielen kuvallisuus ja tekstuaaliset keinot kirjallisuudessa
- proosan, lyriikan ja draaman erittely ja tulkinta suullisesti ja kirjallisesti
- suomalaisen kirjallisuuden keskeinen teos
- tavoitteellinen kirjallisuuskeskustelu sekä keskustelun erittelyä ja arviointia ryhmätaitojen ja -ilmiöiden näkökulmasta
- viestien tulkitsemista ja tuottamista
- kielen rakenteiden vakiinnuttaminen ja kielenhuoltoa: muun muassa pronominit, konjunktiot

4. Tekstit ja vaikuttaminen (S24)

- kantaa ottavat tekstit, argumentaatio ja retoriikka
- asiatekstin analysointi- ja tulkintaharjoituksia, tiedon- ja tieteenalojen puhettavat ja näkökulmat, esimerkiksi virallinen ja epävirallinen viestintä, käsitteellinen ja konkreettinen kielenkäyttö ja lukion eri oppiaineiden kielenkäyttötapoja
- vaikuttamisen kielelliset ja visuaaliset keinot
- argumentoinnin keinot ja retoriset keinot, huumori, vaikuttaminen arjen vuorovaikutussuhteissa
- kaunokirjallisuus ja media (myös sosiaalinen media) vaikuttajana
- perustelemisen harjoittelemista sekä suullisesti että kirjallisesti
- ryhmäkeskustelutehtäviä sekä muita kommunikointiharjoituksia
- sananvapaus, sensuuri, tekijänoikeudet
- nominaalimuotojen ja lauseenvastikkeiden tarkastelua, rektio

5. Teksti ja konteksti (S25)

- tyylin aineksien vaikutus tekstiin
- abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön sekä yleiskielen ja puhekielen erot
- tietokirjallisuus, etenkin essee, verkkotekstit ja multimodaaliset tekstilajit
- eläytyvää kirjoittamista ja kirjoittamista kirjallisuuden pohjalta
- kielenhuoltoa erityisesti tyylin näkökulmasta
- suullinen esitys, esimerkiksi esitelmä, puheenvuoro, draama, paneeli, keskustelu
- kielitilanteiden vaihtelu ja puheen variaatio

Valtakunnalliset syventävät kurssit

6. Nykykulttuuri ja kertomukset (S26)

- tekstien ajankohtaiset lajit ja mediatekstit
- kertomukset mediassa, elokuvissa ja tv-sarjoissa (myytit, klassikot, tarinallistaminen)
- kielenhuollon kertausta, sanaston laajentamista ja vaikeita kielen rakenteita
- luetun ymmärtämistä, tekstien selittämistä, kirjoitelmia
- erilaisten vuorovaikutustilanteiden harjoittelua
- suomalaista nykykirjallisuutta, kuten novelleja, lyhytproosaa, runoja, romaanikatkelmia sekä kokonaisteos

7. Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen (S27)

- vuorovaikutustilanteiden ja vuorovaikutussuhteiden osatekijät ja ominaispiirteet
- puhuttujen tekstien erittely, tulkinta ja arviointi
- suomen puhekielen erityispiirteitä ja kielioppia
- esiintymisen, neuvottelujen, kokousten ja erilaisten keskustelujen ominaispiirteet ja käytänteet
- esiintymis- ja ryhmätaitojen harjoittelu erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- erilaiset asiointitilanteet
- puheviestinnän kulttuurisia piirteitä ja suomalaista ja kansainvälistä puhekulttuuria
- kielen lausetason perusrakenteet, peruslauseen jäsenet ja suomen kielelle ominaiset lausetyypit
- sananmuodostuskeinojen kertausta

8. Kirjoittamistaitojen syventäminen (S28)

- kirjoitusprosessi, erityisesti tekstin muokkaaminen, viimeistely ja palautteen antaminen
- kirjoittamista erilaisiin tarkoituksiin, muun muassa asia- ja asioimiskirjoittamista
- tekstin tuottamista erilaisista aineistoista ja luovaa kirjoittamista
- kirjoittamista materiaalin pohjalta sekä pohjatekstin tekstilajin ja kielen havainnointia, esimerkiksi tekstin kommentointia
- kielen rakenteita opiskelijoiden tarpeiden mukaan
- kielenhuollon kertaus: muun muassa sitaattivälimerkit, lähteiden lainaaminen
- suullinen tehtävä kurssin aiheista, esimerkiksi paneeli, keskustelu, alustus, puheenvuoro

9. Lukutaitojen syventäminen (S29)

- erilajisten kaunokirjallisten ja asiatekstien sekä eri tiedon- ja tieteenalan tekstien lukemista
- kirjallisuudesta keskustelemista ja kirjoittamista, oman lukukokemuksen jakamista
- kielen käsitteet tekstien erittelyssä, tulkinnassa ja arvioinnissa
- tekstianalyysi, tekstin rakenne, tekstilajit, intertekstuaalisuus
- vapaavalintainen kaunokirjallinen teos, esimerkiksi oman kulttuuri-identiteetin rakentumisen kannalta tärkeä teos
- kirjailija- tai teosesittely

5.4 Toinen kotimainen kieli

5.4.1 Ruotsi

5.4.1.2 Ruotsi, B1-oppimäärä

Opetuksen tavoitteet

Ruotsin kielen B1-oppimäärän opetuksen erityisenä tavoitteena on, että opiskelija

- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon B1.1 ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä kehittää taitojaan edelleen.

Pakolliset kurssit

Pakollisilla kursseilla 1–2 painotetaan opiskelutaitojen vankentamista, oman osaamisen kehittämistä yksin ja yhdessä muiden kanssa sekä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimimista. Kurssista 3 lähtien kiinnitetään enenevässä määrin huomiota eri tekstilajien edellyttämään kieleen. Kurssilla 4–5 painotetaan kieltä tiedonhankinnan, olennaisen tiedon tiivistämisen ja tiedon jakamisen välineenä.

Jokaiselle kurssille varataan tilaa käsitellä ajankohtaisia tai paikallisia asioita, joista voidaan sopia yhdessä. Oppiainerajat ylittävää tai aihekokonaisuuksia avaavaa opetusta voidaan toteuttaa kaikilla kursseilla. Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti sekä suullista että kirjallista vuorovaikutusta, joskin painotukset voivat vaihdella kurseittain.

1. Minun ruotsini (RUB11)

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Pohditaan ruotsin kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Syvennetään vapaamuotoisia ja tuttavallisia matkailuun ja arkeen liittyviä vuorovaikutustaitoja. Käsiteltävät aihepiirit liittyvät opiskelijan kiinnostuksen kohteisiin sekä tarpeisiin käyttää kieltä erityisesti suullisissa viestintätilanteissa.

2. Hyvinvointi ja ihmissuhteet (RUB12)

Kurssilla harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia käyttäen ja niistä suoriutumiseen tarvittavia strategioita. Harjoitellaan taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä. Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Kurssilla pohditaan eri näkökulmista, mitä on hyvä elämä ja mikä merkitys hyvinvoinnilla ja ihmissuhteilla on ihmisen elämässä. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

3. Kulttuuri ja mediat (RUB13)

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa ja erilaisten tekstilajien tulkitsemis- ja tuottamistaitoa eri medioita hyödyntäen. Tutustutaan suomenruotsalaisiin ja muihin pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisista ja opiskelijoita kiinnostavista näkökulmista.

4. Monenlaiset elinympäristömme (RUB14)

Kurssilla kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista. Aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt, joita tarkastellaan ensisijaisesti opiskelijoiden eri elämäntilaisiin liittyvistä näkökulmista.

5. Opiskelu- ja työelämää ruotsiksi (RUB15)

Kurssilla harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä pohditaan jatko-opintoja ja tulevaisuudensuunnitelmia. Tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Kursseilla syvennetään opiskelijan taitoa käyttää ruotsin kieltä eri tarkoituksiin. Kursseilla harjoitellaan tekstien tulkitsemista ja tuottamista yksin ja yhdessä sekä kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Kurssihin voidaan integroida muihin opintoihin liittyvä kirjallinen tai suullinen ruotsinkielinen osuus tai kokonaisuus.

6. Viesti ja vaikuta puhuen (RUB16)

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

7. Kestävä elämäntapa (RUB17)

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävän elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

Koulukohtaiset syventävät kurssit

Ruotsin perusvalmiuskurssit 1 - 3

Ruotsin perusvalmiuskurssit on tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka haluavat oppia tai kerrata ja täydentää ruotsin yleiskielen perustiedot ja -rakenteet taitotasolla A2. Kurssilla pyritään virkistämään ja kehittämään opiskelijan siihen mennessä saavuttamaa kielitaitoa. Aihealueet liittyvät arkielämään, erityisesti matkailuun ja vapaa-aikaan. Kieliopissa opiskellaan peruskieliopin keskeisiä rakenteita.

RUP1 Ruotsin perusvalmiudet 1

Ensimmäisellä kurssilla tutustutaan ja samalla opitaan tervehdyksiä, esittely- ja kiitosfraaseja. Kurssin jälkeen osaat toimia erilaisissa matkailuun liittyvissä tilanteissa, kuten ostosten tekeminen, tien kysyminen ja neuvominen sekä mm. tiedustella aikaa ja hintoja.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

RUP2 Ruotsin perusvalmiudet 2

Toisen kurssin aihepiirit liittyvät edelleen osittain matkailuun, mutta toisena teemana on lisäksi työelämä. Kurssilla opit mm. asioimaan hotellissa sekä kertomaan perhesuhteista ja asumisesta. Tutustutaan myös puhelimen käytössä ja työpaikkahaastattelussa tarvittavaan kieleen.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

RUP3 Ruotsin perusvalmiudet 3

Kolmannella kurssilla jatketaan arki- ja työelämän viestinnässä tarvittavan kielitaidon harjoittelemista. Tavoitteena on myös oppia esittelemään omaa asuinpaikkaa ja sen tarjoamia palveluja. Lisäksi syvennetään rakenteiden osaamista. Kurssin työtapoina sekä kirjallisia että suullisia harjoituksia.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

RUB10 Lähtötasokurssi

Ruotsin lähtötasokurssi on tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka haluavat kerrata ja täydentää ruotsin kielen perustaitojaan. Kurssilla pyritään virkistämään ja kehittämään opiskelijan siihen mennessä saavuttamaa kielitaitoa.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

RUB18 Kulttuurin tekijöitä ja näkijöitä

Kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti. Aihekokonaisuudet kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus sekä viestintä- ja mediaosaaminen tarjoavat erilaisia näkökulmia kurssin aiheista. Materiaalina voidaan käyttää myös vanhoja ylioppilastehtäviä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

RUB19 Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi I

Syksyllä kirjoittaville kokeilaille tarkoitetulla abikurssilla vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita ja kartutetaan sanastoa. Kurssilla harjoitellaan myös kirjallista tuottamista ja kuullunymmärtämistä. Materiaalina voidaan käyttää myös vanhoja ylioppilastehtäviä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

RUB110 Kielioppikurssi

Kurssin tavoitteena on kerrata ja vahvistaa kurssien 1-5 kielioppirakenteiden hallintaa.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

RUB111 Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi II

Keväällä kirjoittaville kokeilaille tarkoitetulla abikurssilla vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita ja kartutetaan sanastoa. Kurssilla harjoitellaan myös kirjallista tuottamista ja kuullunymmärtämistä. Materiaalina voidaan käyttää myös vanhoja ylioppilastehtäviä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

RUB112 Ruotsin perusteita vahvistaen

Kurssilla kerrataan mm. kahden ensimmäisen kurssin aihepiirejä sekä perehdytään lähemmin Ruotsiin ja Tukholmaan, ruotsalaisiin ja ruotsalaiseen kulttuuriin. Kurssin aikana vahvistetaan ruotsin kielen perusrakenteita. Tutustutaan myös ruotsin kielen ääntämisohjeisiin ja pyritään vahvistamaan suullista viestintää sekä samalla kehittämään kuullunymmärtämistaitoja.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

5.5 Vieraat kielet

5.5.1 Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä

Pakolliset kurssit

Pakollisilla kursseilla 1–2 painotetaan opiskelutaitojen vankentamista, oman osaamisen kehittämistä yksin ja yhdessä muiden kanssa sekä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimimista. Kurssista 3 lähtien kiinnitetään enenevässä määrin huomiota eri tekstilajien edellyttämään kieleen. Kurssilla 4–6 painotetaan kieltä tiedonhankinnan, olennaisen tiedon tiivistämisen ja tiedon jakamisen välineenä.

Jokaiselle kurssille varataan tilaa käsitellä ajankohtaisia tai paikallisia asioita, joista voidaan sopia yhdessä. Oppiainerajat ylittävää tai aihekokonaisuuksia avaavaa opetusta voidaan toteuttaa kaikilla kursseilla. Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti sekä suullista että kirjallista vuorovaikutusta, joskin painotukset voivat vaihdella kurssittain.

1. Englannin kieli ja maailmani (ENA1)

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita, analysoidaan ja arvioidaan omia kieltenopiskelutaitoja, asetetaan tavoitteita englannin opiskelulle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Kurssilla pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta, englannin kieltä globaalina ilmiönä sekä kielitaitoa välineenä kasvattaa kulttuurista osaamista. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, opiskelijan elämänpiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin.

2. Ihminen verkostoissa (ENA2)

Kurssilla harjoitellaan toimintaa kielelliseltä ja kulttuuriselta vaativuudeltaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa eri viestintäkanavia käyttäen, myös kansainvälisessä kontekstissa. Syvennetään taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä. Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä sekä käydä merkitysneuvotteluja. Monipuolistetaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarvittavien strategioiden valikoimaa. Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation merkitystä vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

3. Kulttuuri-ilmiöitä (ENA3)

Kurssilla laajennetaan ja syvennetään opiskelijoiden monilukutaitoa. Kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, englanninkieliset mediat sekä luova toiminta.

4. Yhteiskunta ja ympäröivä maailma (ENA4)

Kurssilla kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta englannin kielellä. Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin erityisesti aktiivisen kansalaisuuden näkökulmasta. Pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuuta ja toimintamahdollisuuksia, kuten ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia kansalaisyhteiskunnassa.

5. Tiede ja tulevaisuus (ENA5)

Kurssilla syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Harjaannutetaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisiona erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmista sekä englannin kielen asemaa kansainvälisenä tieteen ja teknologian kielenä. Aihepiirit nousevat eri tiedon- ja tieteenaloista.

6. Opiskelu, työ ja toimeentulo (ENA6)

Kurssilla syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa urasuunnitelmissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös

kansainvälisessä kontekstissa. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät opiskelijan elämänpiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Kurssilla syvennetään opiskelijan taitoa käyttää englannin kieltä eri tarkoituksiin. Kurssilla harjoitellaan tekstien tulkittamista ja tuottamista yksin ja yhdessä sekä kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Kurssiin voidaan integroida muihin opintoihin liittyvä laajahko kirjallinen tai suullinen englanninkielinen osuus tai kokonaisuus.

7. Kestävä elämäntapa (ENA7)

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa englantia erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla analysoidaan tai tuotetaan eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

8. Viesti ja vaikuta puhuen (ENA8)

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

Koulukohtaiset syventävät kurssit

ENA0 Valinnainen lähtötasokurssi

Lähtötasokurssi on tarkoitettu erityisesti niille opiskelijoille, joiden aikaisemmista englannin opinnoista on kulunut jo aikaa. Kurssilla pyritään aikaisemmin opitun aktivointiin ja erityisesti suulliseen harjoitteluun sekä kielenkäyttö-rohkeuden kehittämiseen.

ENP1 Englannin perusvalmiudet

Kurssilla opitaan ja kerrataan kielenkäytön perusvalmiuksia sekä kieliopin, sanaston sekä rakenteiden osalta. Pääpaino on kuullun ymmärtämisessä ja suullisessa ilmaisussa; opitaan kertomaan omasta itsestä, perheestä sekä asuin- ja työpaikasta. Lisäksi harjoitellaan yksinkertaisia palvelutilanteita, esim. kaupoissa ja ravintolassa asiointia.

ENP2 Englannin perusvalmiudet

Kurssilla vahvistetaan eri kielenkäytön osa-alueita edelleen. Pääpaino on luetun ymmärtämisessä ja suullisessa ilmaisussa; opitaan lukemaan helpohkoja englanninkielisiä tekstejä ja monipuolistetaan suullista ilmaisua.

ENP3 Englannin perusvalmiudet

Kurssilla vankennetaan jo opittuja perustaitoja ja kehitetään eri osa-alueita monipuolisesti. Pääpaino on kuullun ymmärtämisessä sekä kirjallisessa tuottamisessa. Suoriudutaan entistä vaativammista kuullunymmärtämis-tilanteista ja pystytään laatimaan yksinkertaisia kirjallisia tuotoksia.

ENA9 Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi

Kurssilla valmistaudutaan yo-kirjoituksiin käymällä läpi vanhoja yo-tehtäviä. Lisäksi kerrataan kaikki keskeisimmät kielioppiasiat sekä laajennetaan sanavarastoa ja kehitetään kirjoitustaitoja.

ENA10 Kartuta sanavarastoasi

Kurssilla kartutetaan opiskelijoiden sanavarastoa mm. fraasiverbien

hallintaa kehittämällä. Kurssi soveltuu hyvin yo-kirjoituksiin valmentautuville, koska sillä käsitellään lisäksi erityyppisiä yo-koetasoisia tekstejä ja vankennetaan kuullunymmärtämisen taitoja.

ENA11 Kirjallisen tuottamisen kurssi

Kurssilla tutustutaan kaikkiin yleisimpiin yo-kokeen kirjoitelmatyyppeihin lukuisten esimerkkien ja harjoitusten avulla. Kurssiin kuuluu ohjattua kirjoittamista ja sillä keskitytään erityisesti suomalaisille opiskelijoille haastaviin rakenne- ja sanastoasioihin.

ENA12 Preppauskurssi abeille

Kurssilla käydään vaihtelevasti läpi kokonaisia yo-kokeita ja samalla

laajennetaan sanavarastoa erilaisia ajankohtaisia ja yleismaailmallisia aiheita ja tapahtumia käsitellen.

ENA13 Vahvista kuullunymmärtämistäsi

Kurssilla keskitytään erityisesti kuullunymmärtämistaitojen perusteelliseen harjoitteluun. Lisäksi vahvistetaan eri ajankohtaisteemoihin liittyvän sanaston ja rakenteiden hallintaa.

5.5.2 Vieraat kielet, A-oppimäärä

Pakolliset kurssit

1. Kieli ja maailmani

Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita kohdekielen opiskelulle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi sekä autenttisia kohdekielisiä kielenkäyttöympäristöjä. Kurssilla pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta ja kielitaitoa välineenä kasvattaa kulttuurista osaamista. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, opiskelijan elämänpiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin.

2. Ihminen verkostoissa

Kurssilla harjoitellaan toimintaa kielelliseltä ja kulttuuriselta vaativuudeltaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa eri viestintäkanavia käyttäen, myös kansainvälisessä kontekstissa. Syvennetään taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä. Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä sekä käydä merkitysneuvotteluja. Monipuolistetaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarvittavien strategioiden valikoimaa. Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

3. Kulttuuri-ilmiöitä

Kurssilla laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa. Kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, kohdekieliset mediat sekä luova toiminta.

4. Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

Kurssilla kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta kohdekielellä. Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin erityisesti aktiivisen kansalaisuuden näkökulmasta. Pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuita ja toimintamahdollisuuksia, kuten ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia kansalaisyhteiskunnassa.

5. Tiede ja tulevaisuus

Kurssilla syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Harjaannutetaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisionaatioita erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmasta. Aihepiirit nousevat eri tiedon- ja tieteenaloista.

6. Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kurssilla syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaimena ja sosiaalisena pääomana. Tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät opiskelijan elämänpiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Kursseilla syvennetään opiskelijan taitoa käyttää opiskeltavaa kieltä eri tarkoituksiin. Kursseilla harjoitellaan tekstien tulkitsemista ja tuottamista yksin ja yhdessä sekä kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Kursseihin voidaan integroida muihin opintoihin liittyvä laajahko kirjallinen tai suullinen kohdekielinen osuus tai kokonaisuus.

7. Kestävä elämäntapa

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa kohdekieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

8. Viesti ja vaikutta puhuen

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan

puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

5.5.3 Vieraat kielet, B1-oppimäärä

Pakolliset kurssit

1. Kieli ja maailmani

Kurssilla pohditaan opiskeltavan kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Kartoitetaan opiskelijan opiskeltavan kielen osaamista, analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja, asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Syvennetään vapaamuotoisia ja tuttavallisia matkailuun ja arkeen liittyviä vuorovaikutustaitoja. Käsiteltävät aihepiirit liittyvät opiskelijan omiin kiinnostuksen kohteisiin sekä tarpeisiin käyttäen kieltä erityisesti suullisissa viestintätilanteissa. Aihepiirejä valitaan myös yhdessä opiskelijoiden kanssa.

2. Hyvinvointi ja ihmissuhteet

Kurssilla harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia käyttäen ja niistä suoriutumiseen tarvittavia strategioita. Harjoitellaan taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä. Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Kurssilla pohditaan eri näkökulmista, mitä on hyvä elämä ja mikä merkitys hyvinvoinnilla ja ihmissuhteilla on ihmisen elämässä. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

3. Kulttuuri ja mediat

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa ja erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista eri medioita hyödyntäen. Tutustutaan kielialueen kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisista ja opiskelijoita kiinnostavista näkökulmista.

4. Monenlaiset elinympäristömme

Kurssilla kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista. Aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt, joita tarkastellaan ensisijaisesti opiskelijoiden eri elämäntilanteisiin liittyvistä näkökulmista.

5. Opiskelija- ja työelämä

Kurssilla harjoitellaan opiskelu- ja työelämässä tarvittavaa kielitaitoa. Pohditaan, minkälaisia mahdollisuuksia kielitaito avaa opintojen jatkamiseen kielen parissa tai avulla. Harjoitellaan erilaisissa opiskelijoille tarjoutuvissa työtehtävissä tarvittavaa kohdekielen taitoa. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön, esimerkiksi opiskelijavaihtoon. Aihepiirit liittyvät kouluun, jatko-opintoihin ja työelämään sekä opiskelijoiden tulevaisuudensuunnitelmiin.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Kurssilla syvennetään opiskelijan taitoa käyttää opiskeltavaa kieltä eri tarkoituksiin. Kurssilla harjoitellaan tekstien tulkintaa ja tuottamista yksin ja yhdessä sekä kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Kurssihin voidaan integroida muihin opintoihin liittyvä laajahko kirjallinen tai suullinen kohdekielinen osuus tai kokonaisuus.

6. Viesti ja vaikutus puhuen

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kurssilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

7. Kestävä elämäntapa

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa kohdekieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantavaa tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

5.5.4 Vieraat kielet, B2-oppimäärä

Valtakunnalliset syventävät kurssit

1. Elämän tärkeitä asioita

Kurssilla pohditaan opiskeltavan kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Kartoitetaan opiskelijan opiskeltavan kielen osaamista, analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja, asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Monipuolistetaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskelijoiden jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

2. Monenlaista elämää

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

3. Hyvinvointi ja huolenpito

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

4. Kulttuuri ja mediat

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja opiskelijoita kiinnostavista näkökulmista.

5. Opiskelu, työ ja tulevaisuus

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä opiskelijoiden tulevaisuudensuunnitelmiin.

6. Yhteinen maapallomme

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

7. Kansainvälinen toiminta

Kurssilla hyödynnetään kielitaitoa ja vahvistetaan kulttuurista ymmärrystä tutustumalla tai osallistumalla kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tarvittaessa etäyhteyksiä hyödyntäen. Kielelliset tavoitteet määrittyvät toiminnan perusteella. Mahdollisesta osallistumisesta kansainväliseen toimintaan opiskelijat raportoivat yhdessä sovittavalla tavalla.

8. Viesti puhuen ja kirjoittaen

Kurssilla vankennetaan tuottamistaitoja, joita tarvitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan erilaisten tekstilajien tuottamista ja tulkintaa. Kerrataan aiemmin käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

5.5.5 Vieraat kielet, B3-oppimäärä

Valtakunnalliset syventävät kurssit

1. Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (IAB31, RAB31, EAB31, SAB31, VEB31)

Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

2. Matkalla maailmassa (IAB32, RAB32, EAB32, SAB32, VEB32)

Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

3. Elämän tärkeitä asioita (IAB33, RAB33, EAB33, SAB33, VEB33)

Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskelijoiden jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

4. Monenlaista elämää (IAB34, RAB34, EAB34, SAB34, VEB34)

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

5. Hyvinvointi ja huolenpito (IAB35, RAB35, EAB35, SAB35, VEB35)

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

6. Kulttuuri ja mediat (IAB36, RAB36, EAB36, SAB36, VEB36)

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmioihin ja medioihin ajankohtaisista ja opiskelijoita kiinnostavista näkökulmista.

7. Opiskelu, työ ja tulevaisuus (IAB37, RAB37, EAB37, SAB37, VEB37)

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä opiskelijoiden tulevaisuudensuunnitelmiin.

8. Yhteinen maapallomme (IAB38, RAB38, EAB38, SAB38, VEB38)

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

Koulukohtaiset syventävät kurssit

9. Preppauskurssi abeille (IAB39, RAB39, EAB39, SAB39, VEB39)

Kurssilla valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen tekstien avulla. Kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

5.5.11 Vieraat kielet, latina, B3-oppimäärä

Valtakunnalliset syventävät kurssit

1. Ikkunat auki antiikkiin (LAB31)

Antiikin Italiaa ja roomalaisia sekä latinan kieltä lähestytään nykyajan näkökulmasta. Perehdytään latinan kielen vaiheisiin.

2. Antiikin elämää (LAB32)

Tutustutaan yksityiseen ja julkiseen elämään sekä työntekoon antiikin aikaisessa kaupungissa.

3. Tietoa, taitoa ja taruperintöä (LAB33)

Tutustutaan roomalaisten harrastuksiin, roomalaisnuorten kasvatukseen ja koulunkäyntiin sekä antiikin kreikkalais-roomalaiseen tarustoon.

4. Rooman historian vaiheita (LAB34)

Tutustutaan pääpiirteittäin Rooman varhaishistoriaan ja siihen liittyviin taruihin, Rooman historian käännekohtiin ja Rooman kehittymiseen maailmanvallaksi.

5. Merkittäviä roomalaisia (LAB35)

Tutustutaan joihinkin Rooman historian kannalta merkittäviin henkilöihin.

6. Kulttuuriperintömme (LAB36)

Tutustutaan antiikin kulttuurin eri alueisiin ja tarkastellaan niiden merkitystä kulttuuriperinössämme.

7. Viestejä menneisyydestä (LAB37)

Tarkastellaan antiikin kirjallisuuteen liittyviä tekstejä viestinnän näkökulmasta. Tutkitaan, mitä tekstit voivat kertoa roomalaisten elämästä ja suhtautumisesta elämän eri ilmiöihin.

8. Latinaa kautta vuosisatojen (LAB38)

Tutkitaan muokattujen tekstien ja helppojen autenttisten tekstinäytteiden avulla, miten latinaa on käytetty eri aikoina myöhäisantiikista meidän päiviimme asti.

5.6 Matematiikka

5.6.1 Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus

Pakollinen kurssi

1. Luvut ja lukujonot (MAY1)

- reaalityylit, peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskenta
- funktio, kuvaajan piirto ja tulkinta
- lukujono
- rekursiivinen lukujono
- aritmeettinen jono ja summa
- logaritmi ja potenssi sekä niiden välinen yhteys
- muotoa $a^x = b$, $x \in \mathbb{N}$ olevien yhtälöiden ratkaiseminen
- geometrinen jono ja summa

5.6.2 Matematiikan pitkä oppimäärä

Pakolliset kurssit

2. Polynomifunktiot ja -yhtälöt (MAA2)

- polynomien tulo ja muotoa $(a+b)^n$, $n \geq 3$, $n \in \mathbb{N}$ olevat binomikaavat
- 2. asteen yhtälö ja ratkaisukaava sekä juurten lukumäärän tutkiminen
- 2. asteen polynomin jakaminen tekijöihin
- polynomifunktio
- polynomiyhtälöitä
- polynomiepäyhtälön ratkaiseminen

3. Geometria (MAA3)

- kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus
- sini- ja kosiniilause
- ympyrän, sen osien ja siihen liittyvien suorien geometria
- kuvioihin ja kappaleisiin liittyvien pituuksien, kulmien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen

4. Vektorit (MAA4)

- vektoreiden perusominaisuudet
- vektoreiden yhteen- ja vähennyslasku ja vektorin kertominen luvulla
- koordinaatiston vektoreiden skalaaritulo
- yhtälöryhmän ratkaiseminen
- suorat ja tasot avaruudessa

5. Analyttinen geometria (MAA5)

- pistejoukon yhtälö
- suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöt
- itseisarvoyhtälön ja epäyhtälön ratkaiseminen
- pisteen etäisyys suorasta

6. Derivaatta (MAA6)

- rationaaliyhtälö ja -epäyhtälö
- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomifunktion, funktioiden tulon ja osamäärän derivoiminen
- polynomifunktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen

7. Trigonometriset funktiot (MAA7)

- suunnattu kulma ja radiaani
- trigonometriset funktiot symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksineen
- trigonometristen yhtälöiden ratkaiseminen
- yhdistetyn funktion derivaatta
- trigonometristen funktioiden derivaatat

8. Juuri- ja logaritmifunktiot (MAA8)

- potenssien laskusäännöt
- juurifunktiot ja -yhtälöt
- eksponenttifunktiot ja -yhtälöt
- logaritmifunktiot ja -yhtälöt
- juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioiden derivaatat

9. Integraalilaskenta (MAA9)

- integraalifunktio
- alkeisfunktioiden integraalifunktiot
- määrätty integraali
- pinta-alan ja tilavuuden laskeminen

10. Todennäköisyys ja tilastot (MAA10)

- diskreetti ja jatkuva tilastollinen jakauma
- jakauman tunnusluvut
- klassinen ja tilastollinen todennäköisyys
- kombinatoriikka
- todennäköisyyksien laskusäännöt
- diskreetti ja jatkuva todennäköisyysjakauma
- diskreetin jakauman odotusarvo
- normaalijakauma

Valtakunnalliset syventävät kurssit

11. Lukuteoria ja todistaminen (MAA11)

- konnektiivit ja totuusarvot
- geometrinen todistaminen
- suora, käänteinen ja ristiriitatodistus
- induktiotodistus
- kokonaislukujen jaollisuus ja jakoyhtälö
- Eukleideen algoritmi
- alkuluvut ja Eratostheneen seula
- aritmetiikan peruslause
- kokonaislukujen kongruenssi

12. Algoritmit matematiikassa (MAA12)

- iterointi ja Newton-Raphsonin menetelmä
- polynomien jakoalgoritmi
- polynomien jakoyhtälö
- Newton-Cotes-kaavat: suorakaidesääntö, puolisuunnikkasääntö ja Simpsonin sääntö

13. Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi (MAA13)

- funktion jatkuvuuden ja derivoitavuuden tutkiminen
- jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- käänteisfunktio
- kahden muuttujan funktio ja osittaisderivaatta
- funktioiden ja lukujonojen raja-arvot äärettömyydessä
- epäoleelliset integraalit
- lukujonon raja-arvo, sarjat ja niiden summa

Koulukohtaiset syventävät kurssit

0. Lukio-opiskeluun valmentava kurssi (MAB0)

- Kurssi kertaava peruskoulun matematiikan oppimäärän.
- Kurssi suoritetaan yleensä 1. opiskeluvuoden syksyllä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Kurssisuoritusta ei lueta kokonaiskurssimäärään.

14. Pitkän matematiikan kertauskurssi (MAA14)

- Kurssi kertaava lukion pitkän matematiikan pakollisten kurssien MAY1 ja MAA2 - MAA10 oppiaineksen sekä valmentaa ylioppilaskirjoituksiin.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

5.6.3 Matematiikan lyhyt oppimäärä

Pakolliset kurssit

2. Lausekkeet ja yhtälöt (MAB2)

- suureiden välinen lineaarinen riippuvuus ja verrannollisuus
- ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- yhtälöiden ja yhtälöparien graafinen ja algebrallinen ratkaiseminen
- ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen
- toisen asteen polynomifunktio ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen

3. Geometria (MAB3)

- kuvioiden yhdenmuotoisuus
- suorakulmaisen kolmion trigonometria
- Pythagoraan lause ja Pythagoraan lauseen käänteislause
- kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen
- geometrian menetelmien käyttö koordinaatistossa

4. Matemaattisia malleja (MAB4)

- lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- potenssiyhtälön ratkaiseminen
- eksponenttiyhtälön ratkaiseminen logaritmin avulla
- lukujonot matemaattisina malleina

5. Tilastot ja todennäköisyys (MAB5)

- diskreettien tilastollisten jakaumien tunnuslukujen määrittäminen
- regression ja korrelaation käsitteet
- havainto ja poikkeava havainto
- ennusteiden tekeminen
- kombinatoriikkaa
- todennäköisyyden käsite
- todennäköisyyden laskulakien ja niitä havainnollistavien mallien käyttöä

6. Talousmatematiikka (MAB6)

- indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muita laskelmia
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja lukujonojen ja summien avulla

Valtakunnalliset syventävät kurssit

7. Matemaattinen analyysi (MAB7)

- graafisia ja numeerisia menetelmiä
- polynomifunktion derivaatta
- polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen
- polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen suljetulla välillä

8. Tilastot ja todennäköisyys II (MAB8)

- normaalijakauma ja jakauman normittamisen käsitteet
- toistokoe
- binomijakauma

- luottamusvälin käsite

Koulukohtaiset syventävät kurssit

0. Lukio-opiskeluun valmentava kurssi (MAB0)

- Kurssi kertaa peruskoulun matematiikan oppimäärän.
- Kurssi suoritetaan yleensä 1. opiskeluvuoden syksyllä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).
Kurssisuoritusta ei lueta kokonaiskurssimäärään.

9. Kertauskurssi (MAB9)

- Kurssi kertaa lukion lyhyen matematiikan pakollisten kurssien MAY1 ja MAB2 - MAB8 oppiaineen sekä valmentaa ylioppilaskirjoituksiin.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Perusvalmiuskurssit

Perusvalmiuskurssit 1, 2 ja 3 muodostavat alkeista lähtevän opintokokonaisuuden niille opiskelijoille, joiden tiedot eivät vielä riitä varsinaisten lukio-opintojen aloittamiseen.

Arviointi

- suoritusmerkintä (S)
- kurssisuorituksia ei lasketa kokonaiskurssimäärään
- Tavoitteet
- kartuttaa peruskoulun matematiikan tietoja

Matematiikan perusvalmiudet 1 (MAP1)

- luvut ja muuttujat
- polynomit ja lausekkeet
- prosenttilaskenta

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Matematiikan perusvalmiudet 2 (MAP2)

- yhtälöt ja yhtälöparit
- neliöjuuri
- funktiot

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Matematiikan perusvalmiudet 3 (MAP3)

- geometria
- yksikkömuunnokset

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

5.7 Biologia

Pakolliset kurssit

1. Elämä ja evoluutio (BI1)

Biologia tieteenä

- elämän ominaisuudet, perusedellytykset ja organisaatiotasot
- biologiset tieteenalat ja tutkimusmenetelmät
- biologisen tiedon esittäminen mallien avulla

Solu elämän perusyksikkönä

- elämän syntyvaiheet
- solujen rakenne ja energiatalous
- DNA ja geenien ilmeneminen

Eliön elinkaari

- suvullinen ja suvuton lisääntyminen
- muuntelu
- kasvu, kehittyminen ja kuolema

Evoluutio

- luonnonvalinta ja sopeutuminen
- lajien syntyminen ja häviäminen
- eliökunnan sukupuoli

Biologian kokeellisuuteen liittyvä pienimuotoinen tutkimus tai projekti

2. Ekologia ja ympäristö (BI2)

Ekologian perusteet

- elollisen ja elottoman luonnon vuorovaikutukset
- ekosysteemien rakenne ja palautuvuus
- aineiden kierto ja energian virtaus ekosysteemissä
- luonnon monimuotoisuus
- populaatioiden ominaisuudet
- lajien väliset suhteet
- eliöiden sopeutuminen ympäristöönsä ja eliöiden levinneisyys

Ympäristöongelmat, niiden syyt ja ratkaisumahdollisuudet

- ilmastonmuutoksen ekologiset vaikutukset
- luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin kohdistuvat uhkat
- aineiden kiertoon ja energian virtaukseen liittyvät ongelmat
- paikalliset ympäristöongelmat

Kohti kestävää tulevaisuutta

- ekosysteemipalveluiden merkitys
- ekologisesti kestävä kehitys, kiertotalous ja ekososiaalinen sivistys
- toiminta kestävästä elämäntavasta edistämiseksi omassa lähiympäristössä

Ekologiaa tai ympäristön tilaa koskeva tutkimus tai ympäristön kehittämisprojekti

Valtakunnalliset syventävät kurssit

3. Solu ja perinnöllisyys (BI3)

Solu tutkimuskohteena

- miten soluja tutkitaan
- solubiologisen tiedon ja genomitiedon tarve ja käyttö

Eliöt rakentuvat soluista

- biomolekyylit
- tumallisen ja tumattoman solun rakenne ja toiminta
- DNA:n ja RNA:n rakenne
- proteiinisynteesi ja epigeneettinen säätely

Solujen lisääntyminen

- mitoosi ja sen merkitys
- solujen jakautuminen, kasvu ja erilaistuminen

Periytyminen perusteet

- geenit ja alleelit
- sukusolut ja niiden synty meioosissa
- geenien periytyminen ja ominaisuuksien siirtyminen sukupolvelta toiselle
- mutaatiot ja mutageenit

Solubiologinen tutkimus laboratorioissa tai sähköisten aineistojen avulla

4. Ihmisen biologia (BI4)

Energia, aineenvaihdunta ja sen säätely

- ravintoaineet ja ruoansulatus
- verenkiertoelimistö
- hengityselimistö ja hengityksen säätely

Liikkuminen

- tuki- ja liikuntaelimistö

Elintoimintojen säätely

- hermosto ja aistit
- umpirauhaset ja hormonit
- lämmönsäätely
- kemiallinen tasapaino
- elimistöjen sopeutuminen ja puolustusmekanismit

Lisääntyminen

- hedelmöitys, raskaus ja synnytys
- sukupuolinen kehitys ja seksuaalisuus
- perimän ja ympäristön merkitys

Ihmiselimistön toimintaa mittaava tutkimus

5. Biologian sovellukset (BI5)

Bioteknologian sovellukset ja merkitys

- ravinnon, energian, tuotteiden ja palvelujen tuottaminen uusiutuvien luonnonvarojen avulla
- bioteknologian sovellukset teollisuudessa ja ympäristönsuojelussa

Mikrobiologian sovellukset ja merkitys

- bakteerien ja virusten rakenne ja toiminta
- bakteerien viljely, käsittely ja tunnistaminen
- mikrobit luonnossa ja ihmisen taloudessa

Geeniteknologian sovellukset ja merkitys

- geenitekniikan menetelmät
- genomitieto
- mikrobit geeniteknologiassa

Kasvi- ja eläinjalostus

Biologian sovellusalaan liittyvä koe tai tutkimus

Koulukohtaiset syventävät kurssit

6. Luontoharrastuskurssi (BI6)

Kurssin tarkoituksena on oppia havainnoimaan ja tutkimaan paikallista luonnonympäristöä ja lajeja.

- linturyhmien ja -lajien tunnistaminen
- lintujen muutto ja muuton tutkiminen
- oman asuinalueen lintupaikat, retkeily itsenäisesti
- eläinten käyttäytyminen
- kasviryhmiä ja -lajien tunnistaminen
- oman asuinalueen kasvillisuusalueet, retkeily itsenäisesti
- asuinympäristön erilaiset ekosysteemit ja luonnon kehitys
- oman tutkimuksen teko

Kurssin sisältö voi vaihdella esimerkiksi opiskelijoiden kiinnostuskohteiden ja vuodenaikojen takia.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

7. Bioteknologian ja perinnöllisyystieteen työkurssi (BI7)

Kurssin tarkoituksena on perehtyä biotekniikan ja perinnöllisyystieteen termistöön ja työmenetelmiin tutkivan oppimisen menetelmiä hyödyntäen.

- biotekniikan työmenetelmiin tutustuminen
- DNA:n rakenteen ja toiminnan ymmärrys
- perinnölliset sairaudet
- entsyymien toiminta ja siihen vaikuttavat tekijät
- mikrobien käytön perusteet bioteknologiassa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

8. Biologian kertauskurssi (BI8)

Kurssin tarkoituksena on kerrata biologian valtakunnallisten pakollisten ja syventävien kurssien keskeiset sisällöt sekä auttaa opiskelijoita valmistautumaan biologian ainereaaliiin.

- biologian valtakunnallisten kurssien aihealueet

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

5.8 Maantiede

Pakolliset kurssit

1. Maailma muutoksessa (GE1)

Maantiede tieteenalana

- miten maantieteessä tarkastellaan ympäristöä ja maailmaa
- opiskelijan arkiset kokemukset ja havainnot omasta lähiympäristöstä ja muuttuvasta maailmasta
- maantieteelliset tutkimustaidot ja geomedia
- miten maantiedettä hyödynnetään työelämässä ja arjessa
- alueellisia riskejä, myönteistä kehitystä ja innovaatioita koskevat ajankohtaiset uutiset maapallon eri alueilla
- maailman karttakuvan ja paikannimistön syventäminen

Luonnon järjestelmään liittyvät keskeiset globaalit riskialueet, riskien ennakointi ja niihin varautuminen

Luonnonvaroihin ja ympäristöön liittyvät keskeiset globaalit riskialueet, riskien hillintä, niihin varautuminen ja sopeutuminen

- ilmastonmuutos ja muut globaalit ympäristöriskit
- resurssien viisas käyttö sekä kierto- ja biotalous
- maapallon eri alueiden mahdollisuudet ja vahvuudet

Ihmiskunnan globaalit riskialueet ja keskeiset kehityskysymykset

- inhimillisen kehityksen globaalit ongelmat, hyvinvoinnin jakautuminen, eriarvoisuus, haavoittuvuus, nälkä ja pakolaisuus

2. Sininen planeetta (GE2)

Maantieteellinen ajattelu

- luonnonmaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- geomedia ja muut luonnonmaantieteen tietolähteet ja niiden käyttö sekä luonnonmaantieteen tutkimusmenetelmät

Maan planetaariset liikkeet ja niistä johtuvat ilmiöt

Ilmakehä ja vesikehä liikkeessä sekä vyöhykkeisyys

- ilmakehän rakenne ja tuulet
- sateet
- meriveden liikkeet
- sää ja sen ennustaminen
- ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeet

Maapallon rakenne ja muuttuvat pinnanmuodot

- endogeeniset ja eksogeeniset tapahtumat maanpinnan muokkaajina
- luonnonmaisemien tulkinta karttojen ja kuvien avulla
- arvokkaat luonnonmaisemat

Luonnonmaantieteellisen tiedon käyttö yhteiskunnassa ja arkielämässä

Valtakunnalliset syventävät kurssit

3. Yhteinen maailma (GE3)

Maantieteellinen ajattelu

- ihmismaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- ihmismaantieteen peruskäsitteet
- geomedia ja muut ihmismaantieteen tietolähteet sekä tutkimusmenetelmät
- miellekartat, paikkojen kokeminen ja alueellinen identiteetti

Väestö ja asutus

- väestönkasvu, asutus, muuttoliikkeet, kaupungistuminen

- kulttuurien moninaisuus ja ihmisoikeuksien toteutuminen

Alkutuotanto ja ympäristö

- kestävä maa-, kala- ja metsätalous

Teollisuus ja energia

- raaka-aineet, energialähteet, biotalous ja teollisuuden sijainti

Palvelut, liikkuminen ja vuorovaikutus

- liikenne, matkailu, globaali talous ja informaatioteknologian kehitys

Ihmistoiminnan alueellinen rakenne

- maankäyttö, keskukset ja periferiat
- kulttuurimaisemien tulkinta karttojen, kuvien ja muun geomedian avulla

Ihmismaantieteellisen tiedon käyttö yhteiskunnassa ja arkielämässä

4. Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta (GE4)

Geomedian käyttö arjessa, työelämässä ja kestävä kehityksen edistämisessä

Geomedia ja maantieteelliset tutkimustaidot

- kartografian ja paikkatiedon perusteet sekä muu geomedian käyttö maantieteen tutkimuksissa
- ongelmien asettaminen, tutkimusaineiston hankinta, käsittely, analysointi, tulkinta, arviointi, havainnollistaminen ja esittäminen

Kehityksen ohjailu ja kestävä kehitys

- aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet
- kehittyneisyserot eri aluetasoilla sekä kansainvälinen yhteistyö, maailmanlaajuiset kehitystrendit ja kestävä kehityksen sitoumukset

Maantieteellinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti

- maantieteellisen pienimuotoisen tutkielman laatiminen geomediaa hyväksi käyttäen tai paikallisen, alueellisen tai globaalitason osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttaminen itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa geomediaa hyväksi käyttäen

Koulukohtaiset syventävät kurssit

5. Suomen maantiede (GE5)

Kurssin tarkoituksena on perehtyä Suomen maantieteeseen sekä luonnon- että kulttuurimaantieteen näkökulmasta.

- sijainnin merkitys oman maan ominaispiirteisiin
- Suomen
- - maankamara ja pinnanmuodot
- - ilmasto ja sää
- - vesistöt
- - eliömaantiede
- - väestö ja asutus
- - talous ja elinkeinot
- - ihmisen toiminta ja ympäristöongelmat
- - maan aluejaot

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

6. Eriarvoinen maailma (GE6)

Kurssin tarkoituksena on syventää tietoa kehittyvistä maista, kehitykseen vaikuttavista tekijöistä, kehityksen globaalista merkityksestä sekä kehitysavusta.

- kehittyvien valtioiden luonnonolot, kulttuuri, talouselämä ja väestön kehittyneisyyden mittarit

- globalisaation vaikutukset alueiden kehityksen hidastajana ja mahdollistajana
- kansainväliset järjestöjen tuki alueiden kehittämisessä

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

7. Maantieteen kertauskurssi (GE7)

Kurssin tarkoituksena on kerrata maantieteen valtakunnallisten pakollisten ja syventävien kurssien keskeiset sisällöt sekä auttaa opiskelijoita valmistautumaan maantieteen ainereaaliiin.

- maantieteen valtakunnallisten kurssien aihealueet

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

5.9 Fysiikka

Pakolliset kurssit

1. Fysiikka luonnontieteenä (FY1)

- fysiikan merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä
- tutustuminen perusvuorovaikutuksiin, maailmankaikkeuden rakenteisiin ja syntyyn sekä aineen rakenteeseen
- voima liikkeen muutoksen aiheuttajana ja liikeilmiöt
- tutkimukset ja mallintaminen fysikaalisen tiedon rakentumisessa
- tulosten kerääminen, esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi

2. Lämpö (FY2)

- fysiikan merkitys energiantuotannon ratkaisuisissa ja kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa
- lämpö ja lämpötila
- kaasujen tilanmuutokset, lämpölaajeneminen ja paine
- kappaleiden lämpeneminen, jäähtyminen, olomuodon muutokset ja lämpöenergia
- mekaaninen työ, teho ja hyötysuhde
- energian säilyminen lämpöopissa ja lämmön siirtymissuunta
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointia ja suunnittelua

Valtakunnalliset syventävät kurssit

3. Sähkö (FY3)

- fysiikan ja teknologian merkitys jokapäiväisessä elämässä ja yhteiskunnassa
- sähkövirta ja jännite sekä resistanssi ja Ohmin laki
- yksinkertaiset tasavirtapiirit ja Kirchhoffin lait
- sähköteho ja Joulen laki
- kondensaattori, diodi ja LED komponentteina
- sähköstaattinen vuorovaikutus, Coulombin laki ja sähkökenttä
- sähköturvallisuus, kytkentöjen tekeminen ja virtapiirien tutkiminen

4. Voima ja liike (FY4)

- fysiikan merkitys yksilön ja yhteiskunnan turvallisuudelle
- vuorovaikutus liikkeen muutoksen syynä, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike
- Newtonin lait, voimakuvio ja voimien yhteisvaikutus
- etä- ja kosketusvoimia: paino, kitka, noste ja kvalitatiivisesti väliaineen vastus
- liikeyhtälö
- momentti ja tasapaino pyörimisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa
- liikemäärän säilymlaki, impulssiperiaate ja yksiulotteiset törmäykset
- liike- ja potentiaalienergia sekä mekaanisen energian säilymlaki
- mallien käyttäminen ja muodostaminen sekä niiden rajoitukset ja puutteet

5. Jaksollinen liike ja aallot (FY5)

- fysiikan merkitys lääketieteessä ja musiikissa
- tasainen ympyräliike
- gravitaatiovuorovaikutus
- harmoninen voima ja värähdysliike
- aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen
- aaltoliikkeen heijastuminen, taittuminen, diffraktio, interferenssi ja seisovat aallot
- ääni aaltoliikeilmiönä

- mallien ja simulaatioiden suhde todellisuuteen

6. Sähkömagnetismi (FY6)

- fysiikan merkitys energia- ja viestintäteknologiassa
- magnetismi, magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä
- varatun hiukkasen liike sähkö- ja magneettikentässä
- sähkömagneettinen induktio, magneettivuo, induktiolaki ja Lenzin laki
- generaattori, muuntaja, vaihtovirran synty ja energian siirto sähkövirran avulla
- sähkömagneettisen säteilyn spektri, valon heijastuminen, taittuminen, interferenssi ja diffraktio
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisuprosessin jäsenetty kuvaaminen

7. Aine ja säteily (FY7)

- näkökulmia fysiikan ja kosmologian kehittymiseen
- energian kvantittuminen
- sähkömagneettisen säteilyn kvantittuminen ja fotonit
- aaltohiukkasdualismi
- atomiytimen rakenne
- ydinreaktiot, ydinenergia, ytimen sidosenergia sekä energian ja massan ekvivalenssi
- radioaktiivisuus ja hajoamislaki
- säteilyturvallisuus ja säteilyn hyötykäyttö
- tiedonhankinta, esittäminen ja arviointi

Koulukohtaiset syventävät kurssit

8. Tähtitiede (FY8)

Kaikki opiskelijat voivat valita tämän kurssin, ei vain fysiikan opiskelijat!

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee maailmankaikkeuden, jossa elää
- tutustuu tähtitieteeseen empiirisenä ja eksaktina tieteenä

Keskeiset sisällöt

- aurinkokuntamme
- havaintovälineet, havaitseminen
- tähtien kehitysvaiheet
- oma galaksimme
- maailmankaikkeus
- kosmologia

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

5.10 Kemia

Pakolliset kurssit

1. Kemiaa kaikkialla (KE1)

- kemian merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä
- atomin rakenne ja jaksollinen järjestelmä pääpiirteissään
- alkuaineiden ja yhdisteiden ominaisuuksia
- aineiden ominaisuuksien selittäminen aineen rakenteen, kemiallisten sidosten ja poolisuuden avulla
- kysymykset tiedonhankinnan lähtökohtana
- turvallinen työskentely, aineen erotusmenetelmät, aineiden ominaisuuksien tutkiminen, havainnointi ja johtopäätösten tekeminen

2. Ihmisen ja elinympäristön kemiaa (KE2)

- kemian merkitys hyvinvoinnin ja terveyden kannalta
- orgaanisten yhdisteiden, kuten hiilivetyjen, happi- ja typpiyhdisteiden, rakenteiden mallintaminen ja kuvaaminen erilaisilla malleilla
- avaruusrakenne ja isomeria
- orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla
- ainemäärä ja pitoisuus
- työvälineiden ja reagenssien käyttö sekä liuosten valmistus
- aineen rakenteen analyysimenetelmät, kuten spektroskopia

Valtakunnalliset syventävät kurssit

3. Reaktiot ja energia (KE3)

- kemian merkitys energiaratkaisujen ja ympäristön kannalta
- kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu ja tasapainottaminen
- epäorgaanisten ja orgaanisten yhdisteiden reaktioita sekä niiden sovelluksia
- aineen häviämättömyys kemiallisessa reaktiossa ja sen yksinkertainen laskennallinen käsittely
- energian häviämättömyys kemiallisessa reaktiossa, sidosenergia ja Hessin laki
- kaasujen ominaisuudet ja yleinen tilanyhtälö
- reaktioiden tutkiminen kokeellisesti, titrausanalyysimenetelmänä, tutkimustulosten käsitteleminen, tulkitseminen ja esittäminen

4. Materiaalit ja teknologia (KE4)

- kemian merkitys teknologiassa ja yhteiskunnassa
- metallien ja polymeerien ominaisuudet, käyttö ja elinkaari
- atomin ulkoelektronirakenne ja jaksollinen järjestelmä alkuaineiden jaksollisten ominaisuuksien selittäjänä
- hapetusluvut ja hapetus-pelkistysreaktiot
- sähkökemian keskeiset periaatteet: jännitesarja, normaalipotentiali, kemiallinen pari ja elektrolyysi
- kemiallisten reaktioiden laskennallinen soveltaminen
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointi ja suunnittelu
- yhteistyön rooli kemiallisen tiedon tuottamisessa

5. Reaktiot ja tasapaino (KE5)

- kemian merkitys kestävästä tulevaisuuden rakentamisesta

- kemiallisen reaktion nopeus ja siihen vaikuttavia tekijöitä
- homogeeninen ja heterogeeninen tasapaino sekä tasapainotilaan vaikuttaminen
- happo-emästasapaino, vahvat ja heikot protolyytit ja puskuriliuokset
- tasapainoon liittyvät graafiset esitykset
- homogeenisen ja happo-emästasapainon laskennallinen käsittely
- tutkimustulosten ja -prosessin arviointi

5.11 Filosofia

Pakollinen kurssi

Johdatus filosofiseen ajatteluun (FI1)

- mitä filosofia on, filosofisten kysymysten ja filosofisen ajattelun luonne filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin ongelmiin sovellettuna
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet ja niiden harjoittaminen suullisesti ja kirjallisesti
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluja: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa

Valtakunnalliset syventävät kurssit

2. Etiikka (FI2)

- moraali ja sitä pohtiva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyve-, seuraus-, sopimus-, oikeus- ja velvollisuusetiikan perusteet
- moraalin luonne normijärjestelmänä ja sen ero juridisiin ja tapanormeihin perustuviin järjestelmiin, moraalinen relativismi
- filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta
- etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat
- eläimiä ja ympäristöä koskevia eettisiä kysymyksiä

3. Yhteiskuntafilosofia (FI3)

- yhteiskuntajärjestyksen ja yhteiskunnallisten instituutioiden olemassaolo ja oikeuttaminen: yksilö- ja yhteisökeskeiset teoriat yhteiskunnasta, yhteiskuntasopimusteoria
- oikeudenmukaisuuden eri muodot, niiden perusteleminen ja soveltaminen
- vallan käsite ja muodot, vallan oikeuttaminen, demokratian muodot ja kilpailijat, anarkismi
- työnjako, talous ja hyvinvointi, talouden toimintaperiaatteiden ja omistamisen oikeuttaminen
- poliittiset ihanteet ja niiden toteuttaminen: vapaus, tasa-arvo ja solidaarisuus; konservatismi, liberalismi ja sosialismi; kansallisvaltiot ja globaali näkökulma
- yhteiskunnalliset jännitteet ja ristiriidat sekä niiden ratkaiseminen: oikeusvaltio ja sen vaihtoehdot, yhteiskuntajärjestyksen luhistuminen – sodat, sisällissodat, terrori sekä holokausti ja muut kansanvainot yhteiskuntafilosofisina ongelmina
- ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: sukupuolen rakentuminen, informaatioteknologia, kulttuurien kohtaaminen, kestävän tulevaisuuden rakentaminen

4. Tieto, tiede ja todellisuus (FI4)

- metafysiikan keskeiset kysymykset ja käsitteet, erilaisia käsityksiä metafysiikan luonteesta ja todellisuuden perusrakenteesta
- olemassaolon kysymyksiä: muutos ja pysyvyys, oliot ja ominaisuudet, mahdollinen ja välttämätön, reaalin ja virtuaalinen
- todellisuuden ilmeneminen ja hahmottaminen
- totuuden luonne ja totuusteoria

- tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen
- tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmät, tieteellinen päättely; ilmiön, tutkimusaineiston, mallin ja teorian käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde
- selittäminen ja tieto luonnon- ja ihmistieteissä sekä formaaleissa tieteissä: tietäminen ja ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta

5.12 Psykologia

Valtakunnalliset syventävät kurssit

1. Psykkinen toiminta ja oppiminen (PS1)

Tietoinen ja tiedostamaton psykkinen toiminta

- ihmisen toimintaan vaikuttavat biologiset tekijät sekä perustieto hermoston toiminnasta
- perustietoa tunteista ja motivaatiosta
- kognitiivisten tulkintojen merkitys ihmisen toiminnassa

Sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutus ihmisen toimintaan

- perustietoa sosiaalistumisesta ja normien omaksumisesta
- esimerkkejä yksilön toimintaan vaikuttavista tilannetekijöistä

Perehtyminen johonkin valinnaiseen ilmiöön, kuten aggressiivisuus, jännittäminen, riippuvuudet, syömiskäyttäytyminen, sosiaalinen vuorovaikutus, onnellisuus tai rakkaus

Opiskelu ja oppiminen psykologian näkökulmista

- oppimisen biologinen, kognitiivinen ja sosiokulttuurinen perusta
- tehokkaat opiskelumenetelmät
- motivaatio ja oppiminen

Psykologisen tiedon muodostuminen

psykologian tutkimuskohteet

- arkitiedon ja tieteellisen tiedon ero
- esimerkkejä psykologian tutkimusmenetelmistä

2. Kehittyvä ihminen (PS2)

Kehityksen tutkiminen

Kehityksen osa-alueet ja niihin vaikuttavat tekijät lapsuudessa ja nuoruudessa

- fyysis-motorinen kehitys
- kognitiivinen kehitys
- emotionaalinen kehitys
- psykososiaalinen kehitys
- minuuden ja minäkäsitteen kehitys

Nuoruusiän psykkinen kehitys ja sen erityiset haasteet

- ajattelun kehitys
- identiteetin kehitys: henkilökohtainen, sosiaalinen ja kulttuurinen identiteetti
- sukupuoli-identiteetti ja seksuaalisuuden kehittyminen
- toiminnanohjauksen kehitys ja sen hermostollinen tausta

Kehityksen jatkuvuus elämänkaaren aikana

- elämänkaaren käsite
- kehitykseen vaikuttavien tekijöiden vuorovaikutus
- jokin kehityksen jatkuvuutta selittävä teoria

Kehitykseen vaikuttavat biologiset ja sosiokulttuuriset tekijät

- hermoston kypsyminen
- aivojen muovautuminen elämänkulun aikana
- perimän ja ympäristön vuorovaikutus
- varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet
- sosialisatio ja kulttuurierot kehityksessä

3. Tietoa käsittelevä ihminen (PS3)

- kognitiivisen toiminnan periaatteita, kuten sisäiset mallit ja havaintokehä
- kognitiivisten toimintojen neuropsykologinen perusta
- kognitiivisen psykologian ja aivotutkimuksen tutkimusmenetelmiä

- havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti kognitiivisina perustoimintoina sekä niiden biologinen perusta
- jonkin valinnaisen korkeampitasoisen kognitiivisen toiminnon tarkasteleminen, esimerkiksi kieli, ongelmanratkaisu, päätöksenteko tai asiantuntijuus

4. Tunteet, psykkinen hyvinvointi ja mielenterveys (PS4)

- tunteiden muodostuminen ja vähintään yhden tunteen biologinen perusta
- tunteet psykologisen tutkimuksen kohteena
- tunteiden universaalisuus ja kulttuurisidonnaisuus
- tunteiden merkitys itseyttämisvälineenä
- psykkinen hyvinvointi ja psykkinen tasapainon ylläpitäminen
- uni ja nukkuminen hyvinvoinnin osatekijöinä
- stressi, kriisit ja niistä selviytymisen keinot
- keskeiset mielenterveyden ongelmat ja niiden hoito
- mielenterveyden ongelmien syntyä selittäviä tekijöitä
- sosiaalisen ympäristön merkitys yksilön hyvinvoinnille

5. Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen (PS5)

- persoonallisuuden määrittely
- persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus
- vähintään kaksi persoonallisuusteoriaa, persoonallisuuden selittämisen mallia tai näkökulmaa, kuten sosiokognitiivinen, psykodynaaminen tai humanistinen psykologia, temperamentiteoria tai piirreteoria
- yksilöllisten erojen tutkiminen
- tilannetekijöiden ja ryhmäilmiöiden vaikutus yksilön toimintaan yhteisöissä ja sosiaalisissa verkostoissa
- kulttuurin vaikutus persoonallisuuteen, vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen toimintaan

5.13 Historia

Pakolliset kurssit

1. Ihminen ympäristön ja yhteiskuntien muutoksessa (HI1)

Historia tieteenalana

historian tutkimus, tutkimusmenetelmät ja lähteiden käyttö

Pyyntikulttuureista korkeakulttuureihin ja kauppavaltioihin

- maanviljely, työnjako ja kulttuurin synty
- suurten jokilaaksojen kulttuurit
- Välimeren talousalue ja yhteiskunnat antiikin aikana

Keskiajan talous ja yhteiskunta

- feodaaliyhteiskunta
- keskiajan väestö, kauppa ja kaupunki

Maailmantalouden syntyminen

- löytöretkien edellytykset ja seuraukset yhteiskunnille
- kolonialismi ja globaalien talouden ensiaskeleet

Teollistumisen edellytykset sekä taloudelliset ja yhteiskunnalliset seuraukset

- modernin tieteen ja teknologian kehitys, tuottavuuden kasvu ja elintason nousu
- muutokset sukupuolten asemassa ja työjaossa
- muuttoliikkeet ja ympäristövaikutukset

Modernin kulutusyhteiskunnan kehitys ja talouskasvun rajat

- laajeneva hyvinvointi ja palveluyhteiskunnan synty
- väestöllinen muuntuminen ja sen yhteiskunnalliset edellytykset ja vaikutukset
- 2000-luvun verkottuva maailma

2. Itsenäisen Suomen historia (HI2)

Miten Suomesta tuli Suomi?

- Ruotsin ajan perintö ja autonomian merkitys sekä 1860-luvun murroskausi
- kulttuuriset, yhteiskunnalliset ja sosiaaliset muutokset 1800- ja 1900-lukujen taitteessa

Suomen itsenäistymisprosessi ja itsenäisyyden alkuvuodet

- itsenäistyminen kansainvälisessä kontekstissa
- sisällissodan syyt ja seuraukset sekä eheyttämisen aika

Suomi kansainvälisissä konflikteissa

- turvallisuuspoliittiset vaihtoehdot ennen toista maailmansotaa
- Suomi toisessa maailmansodassa
- Suomen sisäpolitiikka ja asema kansainvälisessä politiikassa kylmän sodan aikana ja sen jälkeen

Kohti nykyistä Suomea

- yhteiskunnan ja talouden rakennemuutokset ja hyvinvointivaltio
- kulttuuri, tiede ja osaaminen
- kulttuurisesti monimuotoistuva ja kansainvälistyvä Suomi

Valtakunnalliset syventävät kurssit

3. Kansainväliset suhteet (HI3)

Kansainvälisen politiikan perusteet

- historian käyttö politiikan välineenä

Kansallisvaltioiden huippukausi ja maailmansotien aika

- imperialismin, nationalismin ja muiden aatteiden vaikutukset kansainväliseen politiikkaan ja yhteiskuntiin
- ensimmäisen maailmansodan seuraukset
- demokraattiset ja totalitaariset valtiot kansainvälisessä politiikassa
- ihmisoikeuskysymykset, holokausti ja muut kansanmurhat
- toinen maailmansota seurauksineen

Jakautunut maailma

- kylmän sodan supervaltakilpailun ideologiset, taloudelliset ja sotilaalliset muodot
- dekolonisaation merkitys ja vaikutukset
- kylmän sodan päättyminen ja sen seuraukset

Keskinäisriippuvuuksien maailma

- Lähi-itä ja muut konfliktialueet sekä vastakkainasettelujen monet muodot
- maailman uudet valtakeskittymät ja niiden vuorovaikutussuhteet
- YK ja muut kansainväliset rauhanrakentajat

4. Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys (HI4)

Antiikin kulttuuripiiri

- kulttuurit ja elämäntavat
- tieteen ensiaskeleet ja demokratian synty

Keskiajan kulttuuri

- keskiaikainen maailmankuva
- uskonto, kulttuuri ja kulttuuripiirien vuorovaikutus Uuden ajan murros
- renessanssi ja tiedon vallankumous
- reformaation merkitys
- itsevaltiuden ajan kulttuuri

Valistuksen aikakausi

- luonnontieteellisen maailmankuvan kehitys
- valistuksen aatepohja ja sen vaikutukset
- ihmisoikeuksien ja tasa-arvoajattelun syntyminen

Aatteiden ja teollistumisen aika

- keskeiset aatesuuntaukset ja taidevirtaukset
- tiede uskonnon haastajana
- porvariston vuosisata ja yhteiskunnalliset muutokset

Monimuotoinen nykyaika

- massojen aika, populaarikulttuurin synty ja sen kaupallistuminen
- kulttuurin globalisoituminen
- sukupuoliroolien murros
- tieteen kehitys ja median kasvava merkitys

5. Ruotsin itämaasta Suomeksi (HI5)

Suomen alue ennen ristiretkiä

- tutkimusmenetelmät ja käsitykset Suomen väestöryhmien alkuperästä
- rautakautinen heimoyhteiskuntien Suomi

Keskiaika

- Itämeren alueen valtiollinen kehittyminen
- kirkollisen ja maallisen vallan muotoutuminen
- yhteiskunta, elinkeinot, elämäntapa ja kulttuuri

Uusi aika

- reformaatio ja vahvistuva hallitusvalta
- Ruotsin suurvaltapyrkimysten vaikutus Suomeen
- sääty- ja maatalousyhteiskunta
- kehittyvä talous

Ruotsista Venäjän osaksi

- Suomen aseman muutos ja yhteiskunnalliset uudistukset Ruotsin ajan lopulla

- Suomen liittäminen Venäjään ja autonomian synty
- kansallinen herääminen, sivistys, tiede ja taide

6. Maailman kulttuurit kohtaavat (HI6)

Kulttuurintutkimuksen perusteet ja käsitteet

Kurssilla tarkasteltavaksi kohteeksi valitaan yksi tai useampi seuraavista:

- Amerikan alkuperäiskulttuurit
- Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit
- Aasian kulttuurit
- Afrikan kulttuurit
- arktiset kulttuurit
- Latinalaisen Amerikan kulttuurit
- Lähi-idän kulttuurit

5.14 Yhteiskuntaoppi

Pakolliset kurssit

1. Suomalainen yhteiskunta (YH1)

Suomalaisen yhteiskunnan rakenne

- Suomen väestön demografinen ja sosiaalinen rakenne
- väestörakenteen muutoksiin vaikuttavat tekijät

Oikeusvaltio ja sisäinen turvallisuus

- kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet
- oikeuslaitos sekä tuomio- ja järjestysvalta
Hyvinvointi ja tasa-arvo
- hyvinvointivaltion tehtävät ja voimavarat
- pohjoismaisen hyvinvointivaltion rahoitus, edut ja haasteet
- yhteiskunnallinen tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus
Valta, vaikuttaminen ja päätöksenteko
- yhteiskunnallisen vallankäytön muodot
- demokratia ja muut poliittiset järjestelmät
- Suomen kunnallinen ja valtiollinen päätöksentekojärjestelmä
- kansalaisyhteiskunnan vaikuttamiskeinot: vaalit, puolueet, järjestötoiminta ja aktiivisen kansalaisuuden merkitys
- muuttuva mediakenttä

2. Taloustieto (YH2)

Kansantalous ja yksilön talous

- talouden peruskäsitteet ja taloutta koskevan tiedon muodostaminen
- oman talouden hoito
- työnteko, yrittäjyys ja yritykset sekä niiden rooli kansantaloudessa
- kansantalouden kiertokulku sekä kotitalouksien ja kansantalouden vuorovaikutus

Markkinat, suhdanteet ja talouselämä

- vapaa kilpailu ja hinnanmuodostus
- rahoituslaitokset, sijoittaminen ja riskien hallinta
- talouden suhdannevaihtelut
- työttömyys ja työvoimapula

Taluspoliittikka

- talouskasvun lähtökohdat, edut ja ongelmat
- verotuksen merkitys veronmaksajille sekä valtion ja kuntien taloudelle
- taluspoliittikan keinot
- politiikan ja markkinavoimien merkitys taloudellisessa päätöksenteossa

Kansainvälinen talous ja Suomi

- globaalitalous
- Suomen ulkomaankauppa ja sen merkitys
- talouden tulevaisuudennäkymät

Valtakunnalliset syventävät kurssit

3. Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (YH3)

Eurooppalaisuus ja eurooppalainen identiteetti

- arvot, poliittiset kulttuurit ja kulttuurinen moninaisuus
- perusvapaudet ja kansalaisuus
- Suomi ja Pohjoismaat Euroopassa
Euroopan yhdentymisen tavoitteet ja toiminta
- EU:n päätöksenteko ja yhteinen talous- ja rahapolitiikka sekä niiden haasteet

- Suomi osana eurojärjestelmää
- EU:n ja lähialueiden haasteet ja mahdollisuudet
Turvallisuus ja tulevaisuuden muuttuvat haasteet

- Suomen turvallisuusympäristö ja turvallisuuspolitiikka sekä uudet turvallisuushaasteet
- kansainvälisen yhteisymmärryksen edistäminen ja Suomi
- globalisaatio, ympäristö, väestö ja kestävä tulevaisuus

4. Kansalaisen lakitieto (YH4)

Lakitiedon perusteet

- peruskäsitteet ja oikeudellisen tiedon hankkiminen
Kansalaisen yleisimmät oikeustoimet
- perheoikeus
- työoikeus
- kuluttajansuoja
- velka, vakuudet ja maksukyvyttömyys
- asuminen
- muutoksenhaku viranomaisten päätöksiin
- tekijänoikeudet
- ympäristöoikeus

Rikos- ja prosessioikeus

- rikostutkinta ja syyteharkinta
- oikeudenkäynti ja sen vaihtoehdot
- rangaistukset
- kansainvälinen oikeus ja siihen vetoaminen

5.15 Uskonto

5.15.1 Evankelis-luterilainen uskonto

Pakollinen kurssi

1. Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä (UE1)

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely ja tutkiminen
- nykyajan uskonnollisuus, sekularisaatio, uskonnottomuus ja uskonnonvapaus
- maailman ja Suomen uskontotilanne
- Lähi-idän monoteististen uskontojen kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- pyhiin kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan eri puolilla maailmaa sekä merkitys länsimaiselle kulttuuripiirille
- ajankohtaisia katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä

Valtakunnalliset syventävät kurssit

2. Maailmanlaajuinen kristinuskon (UE2)

- kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa
- katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- karismaattinen kristillisuus ja kontekstuaalinen teologia
- kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet
- uskonnon asema ja sen taustat eri puolilla Eurooppaa
- ekumenia ja katsomusten dialogi
- ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja

3. Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (UE3)

- hindulainen maailmankuva ja elämäntapa sekä hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin, yhteiskuntaan ja politiikkaan
- Intian nykypäivän uskontotilanne
- jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet
- buddhalainen elämäntapa sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan
- Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuus Japanin etnisenä uskontona sekä uskontojen vaikutuksia yhteiskuntaan ja politiikkaan Japanissa
- Aasian uskontojen vaikutus länsimaissa
- luonnonuskontojen ja vodoun keskeiset piirteet ja levinneisyys
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

4. Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa (UE4)

- Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio
- uskonnollisten yhteisöjen muodot ja niiden suhde yhteiskuntaan

- uskonnot yhteiskunnan muokkaajina Suomessa eri aikoina
- uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa
- uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset
- uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa
- uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina
- uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnon tapakulttuuri Suomessa
- osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti tai perehtyä jonkin uskonnollisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan

5. Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa (UE5)

- uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet
- uskonnon, taiteen ja populaarikulttuurin eri muotojen vuorovaikutus
- uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa
- Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla
- muinaissuomalainen uskonto ja kristinuskon suomalaisessa kulttuuriperinnössä

6. Uskonnot ja media (UE6)

- uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa
- uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa
- uskontojen mediajulkisuus
- uskonnollinen media ja median hyödyntäminen uskonnoissa
- median vaikutus uskontoilmiöihin, kuten asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen, uskontokritiikki
- uskontoon liittyvän mediasisällön tuottaminen tai media-analyysi

5.16 Elämänkatsomustieto

Pakollinen kurssi

1. Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu (ET1)

- maailmankatsomuksen, maailmankuvan ja elämänkatsomuksen käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde ja asema omassa elämänkatsomuksessa
- erilaisia maailmankatsomuksia – esimerkiksi sekulaareja, uskonnollisia, poliittisia ja elämäntapaan liittyviä – sekä niiden piirteiden ja perusoletusten tutkimista eri tieteiden tarjoamin välinein
- tyypillisiin informaation käsittelyyn ja ympäröivän todellisuuden jäsentämiseen liittyvien kognitiivisten vääristymien tarkastelu sekä omassa että muiden ajattelussa
- koulun, median, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä uskonnollisten ja kulttuuristen yhteisöjen vaikutus maailmankuvaan ja -katsomukseen sekä omaan elämänkatsomukseen
- median ja muiden informaation lähteiden toimintalogiikka sekä niihin kohdistuva kriittinen katsomuksellinen ajattelu sekä katsomuksellisen argumentaation erittely erilaisista näkökulmista

Valtakunnalliset syventävät kurssit

2. Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä (ET2)

- luonnon- ja ihmistieteellisiä, sekulaareja ja uskonnollisia, filosofisia ja populaarikulttuuriin kuuluvia ihmiskäsityksiä ja -ihanteita
- ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä: ihmissuhteet, sukupuoliuus ja seksuaalisuus; opiskelu ja työ, vanheneminen ja kuolema
- identiteetti, elämänvalinnat ja elämänhallinnan keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys
- ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet, ihmisoikeusasiakirjoja: YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus, Lapsen oikeuksien sopimus sekä Euroopan ihmisoikeussopimus
- erilaisia käsityksiä hyvästä elämästä sekä toisten ihmisten, eläinten ja ympäristön asemasta siinä

3. Yksilö ja yhteisö (ET3)

- ihminen sosiaalisena olentona, yksilöiden vuorovaikutus ja yhteisöllisyys: yksityinen ja julkinen, tunnustussuhteet ja merkitykselliset toiset, roolit ja yhteisölliset normit
- yhteiskuntatutkimuksen perusteita, kuten sosiaaliset tosiasiat, yhteiskunnalliset rakenteet ja modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteet sekä näiden vaikutus yksilön elämään
- taloudellisen ja poliittisen vallan suhde nyky-Suomessa sekä globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset yhteiskunnan eri tasoilla
- ihmisoikeudet, uskonnon- ja omantunnon vapaus, globaali oikeudenmukaisuus ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen moraalisisina ja poliittisina vaatimuksina sekä näitä vaatimuksia vastustavat näkemykset ja toimet mukaan lukien ihmisoikeusloukkaukset sekä holokausti
- yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat sekä niiden kriittinen potentiaali: ihanteet ja kauhukuvat nykyisyyden suurennuslaseina ja toiminnan motivoijina

4. Kulttuurit katsomuksen muovaajina (ET4)

- kulttuurin käsite ja merkitys sekä sen erilaiset luokittelut ja käyttötavat, kulttuuri merkityksiin perustuvana inhimillisenä toimintana, erilaisia teorioita kulttuurien kehityksestä ja suhteesta toisiinsa
- kulttuuriperintö: tapakulttuurin monet muodot, kulttuurinen itseilmaisuus, kulttuurin vaikutus yksilön maailmankuvaan ja elämänkatsomukseen, Unescon maailmanperintöohjelma
- suomalaisen kulttuurin ja identiteetin historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökulttuurit
- kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monokulttuurisuuden mahdottomuus: monikulttuurisuus ja globaali kulttuuri sekä niiden erilaiset katsomukselliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- etnosenstrisyyden ja rasmin sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa

5. Katsomusten maailma (ET5)

- katsomuksen ja uskonnon sekä uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden tutkiminen, määrittäminen ja selittäminen, käsityksiä uskontojen alkuperästä
- uskonnollisten ilmiöiden tulkinnessa käytettyjä käsitteitä, kuten myytti, pyhä, riitti, symboli ja teismi
- uskontokritiikki, ateismi, agnostismi ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet
- kristinuskon, islamin ja juutalaisuuden sekä joidenkin muiden uskontojen ja maailmankatsomuksellisten järjestelmien historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys ja jakautuminen, pyhät kirjat, oppi, elämäntapa ja suhde yhteiskuntaan
- tämän päivän merkittävien maailmankatsomuksellisten järjestelmien, kuten sekulaarin humanismin ja suurten uskontojen, suhde yhteiskuntaan, tapakulttuuriin, moraaliin, politiikkaan ja tieteeseen; liberaali ja fundamentalistinen uskonnollisuus, sekularisaatio ja uskonnottomuus

6. Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus (ET6)

- ihmislajin evoluutio ja kulttuurievoluutio: kielen rooli inhimillisten kulttuurien ja innovatiivisuuden synnyssä
- suurten filosofioiden ja maailmankatsomuksellisten järjestelmien ja uskontojen eettisten ja aatteellisten perustojen kehittyminen abstrakteiksi ja yleisinhimillisiksi
- ihmiskunnan suuret maailmankuvalliset, -katsomukselliset ja teknologiset murrokset sekä niiden vaikutukset ihmisten käsitykseen maailmasta ja itsestään: ihminen ympäristönsä ja itsensä muokkaajana
- Prometheus-myytistä teknoutopioihin ja -dystopioihin, ihmisen suhde valistuksen ideaaleihin ja teknologiseen kehitykseen
- tulevaisuuden tutkimus, tekoäly, humanismi, transhumanismi ja niiden kritiikit tieteen uusimpien tulosten valossa

5.17 Terveystieto

”Opiskelijan, joka on aloittanut lukio-opintonsa alle 18-vuotiaana, tulee opiskella ...vähintään... yksi kurssi terveystietoa...” (Valtioneuvoston asetus 942/2014, 10 § 8 mom.)

Pakollinen kurssi

1. Terveystieteen perusteet (TE1)

- fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toiminta-, opiskelu- ja työkyky: terveyttä edistävä liikunta ja ravinto, painonhallinta, uni ja lepo, seksuaaliterveys, opiskeluhuvinvointi
- omasta terveydestä huolehtiminen ja muut itsehoitovälit sekä hätäensiapu
- riippuvuuden eri muodot, tupakka, alkoholi ja huumeet, peli- ja nettiriippuvuus
- kansantaudit ja keskeiset tartuntataudit
- terveyttä, terveystottumuksia ja -ongelmia selittäviä keskeisiä biologisia, psykologisia ja kulttuurisia ilmiöitä, teorioita ja malleja

Valtakunnalliset syventävät kurssit

2. Ihminen, ympäristö ja terveys (TE2)

- perimän, luonnonympäristöjen ja rakennetun ympäristön sekä psykososiaalisen ympäristön ja yhteisöjen terveysvaikutukset
- terveys ja elämäntapa, kuolema osana elämäntapaa
- ihmissuhteet ja sosiaalinen tuki
- seksuaalisuus ja seksuaalioikeudet sekä seksuaali- ja lisääntymisterveys
- mielenterveyttä suojaavat ja kuormittavat tekijät
- erilaiset kriisit ja niiden kohtaaminen
- työhyvinvointi ja ergonomia
- turvallisuus ja väkivallan ehkäisy
- media- ja kulttuuriympäristön ja terveysviestinnän merkitys ja kriittinen tulkinta

3. Terveystietoa tutkimassa (TE3)

- yhteiskunnallisten olosuhteiden, terveys- ja muun yhteiskuntapolitiikan, tieteellisen tutkimuksen, terveyskasitysten ja teknologian kehitys, muutos ja yhteydet väestön terveyteen
- terveys- ja sosiaalipalvelujen kehitys, muutos ja yhteydet väestön terveyteen sekä keskeiset terveys- ja sosiaalipalvelujen toimijat
- terveyserot ja niihin vaikuttavat tekijät Suomessa ja maailmalla, terveyserojen kaventaminen
- terveyden ja terveyskäyttäytymisen tutkiminen
- keskeiset terveyteen ja sairauteen liittyvät eettiset ja oikeudelliset kysymykset, potilaan oikeudet
- globaalit terveyskysymykset ja niihin vaikuttaminen

5.18 Liikunta

”Opiskelijan, joka on aloittanut lukio-opintonsa alle 18-vuotiaana, tulee opiskella...vähintään yksi kurssi liikuntaa...” (Valtioneuvoston asetus 942/2014, 10 § 8 mom.)

Pakollinen kurssi

1. Energiaa liikunnasta (LI1)

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä. Opiskelija harjaantuu liikuntataidoissaan ja kehollisessa ilmaisussaan sekä saa tietoja ja kokemuksia fyysisten ominaisuuksien harjoittamisesta monipuolisesti. Opiskelija saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä. Opiskelijan koettu liikunnallinen pätevyys vahvistuu uuden oppimisen, liikunnan tuoman ilon ja virkistyksen myötä.

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat liikunnallisten perustaitojen soveltaminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen.

5.19 Musiikki

”Opiskelijan, joka on aloittanut lukio-opintonsa alle 18-vuotiaana, tulee opiskella... kaksi kurssia kuvataidetta tai musiikkia tai yksi kurssi kumpaakin viimeksi mainittua ainetta.” (Valtioneuvoston asetus 942/2014, 10 § 8 mom.)

Pakolliset kurssit

1. Musiikki ja minä (MU1)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija löytää omat tapansa toimia musiikin alueella. Osallistumalla musiikilliseen toimintaan hän saa kokemuksia musisoinnista, syventää omaa osaamistaan ja pohtii asemaansa musiikin kuuntelijana, tulkitsijana, tekijänä ja kulttuuripalvelujen käyttäjänä. Hän saa tilaisuuksia taiteellisen ajattelun ja ilmaisutaitojen kehittämiseen. Omakohtaisen musiikkisuhteen kautta opiskelija ymmärtää musiikin merkityksiä elämässä ja ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Kurssilla tutustutaan opiskelijoiden omaan ja muuhun paikalliseen musiikkitoimintaan. Opiskelija oppii tarkkailemaan ääniympäristöään ja perehtyy kuulonhuoltoon.

2. Moniääninen Suomi (MU2)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan suomalaista musiikkia ja että hänen kulttuurinen identiteettinsä vahvistuu. Opiskelija tutkii erilaisia Suomessa esiintyviä musiikkikulttuureja ja niiden sisäisiä osakulttuureja sekä oppii ymmärtämään kulttuurien taustatekijöitä, kehitystä ja olennaisia piirteitä. Kurssin toteuttamisessa otetaan myös huomioon, että suomalaiset musiikkikulttuurit ovat osa eurooppalaista ja globaalia musiikkimaailmaa. Musisoinnissa kiinnitetään huomiota taiteellisen ilmaisun sekä kuuntelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen.

5.20 Kuvataide

”Opiskelijan, joka on aloittanut lukio-opintonsa alle 18-vuotiaana, tulee opiskella...kaksi kurssia kuvataidetta tai musiikkia tai yksi kurssi kumpaakin viimeksi mainittua ainetta.” (Valtioneuvoston asetus 942/2014, 10 § 8 mom.)

Pakolliset kurssit

1. Kuvat ja kulttuurit (KU1)

- omat kuvat identiteettien rakentajina, kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjinä ja kulttuuriperinnön uudistajina
- vaikuttaminen omissa ja muiden kuvissa, taiteessa, mediassa ja muissa ympäristöissä
- erilaiset käsitykset taiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- kuvalliset, sanalliset ja muut kuvatulkinnan keinot
- taiteen, median ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaiset ilmiöt

2. Muotoillut ja rakennetut ympäristöt (KU2)

- ympäristön kuvakulttuurit identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina
- luonto, rakennettu ympäristö, muotoilu, tuotteistaminen, palvelut, mediaympäristöt ja virtuaalimaailmat kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- ympäristön suunnittelun ja muotoilun käsitteistö ja kuvastot
- ympäristön kuvakulttuurien tulkinnan keinot
- luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun ajankohtaiset ilmiöt

5.21 Teemaopinnot

Teemaopinnot ovat eri tiedonaloja yhdistäviä opintoja. Ne eheyttävät opetusta ja kehittävät opiskelijoiden taitoja hahmottaa ja ymmärtää yksittäistä oppiainetta laajempia kokonaisuuksia. Teemaopintojen keskeisenä tehtävänä on tarjota mahdollisuuksia usean eri oppiaineen tietojen ja taitojen yhdistämiseen ja soveltamiseen. Teemaopintojen tavoitteet ja sisällöt tarkennetaan ja konkretisoidaan opetussuunnitelmassa.

Opetuksen tavoitteet

Teemaopintojen tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu etsimään eri tieteen- ja taiteenalojen keskeisten käsitteiden ja näkökulmien välisiä yhteyksiä ja muodostaa niiden pohjalta kokonaisuuksia
- hahmottaa ongelmia, ilmiöitä tai kysymyksiä sekä innostuu etsimään niihin ratkaisuja yksin ja yhteistyössä muiden kanssa
- hyödyntää eri aloilta hankkimiaan tietoja ja taitoja
- hakee informaatiota eri lähteistä ja arvioi tietolähteiden luotettavuutta
- soveltaa osaamistaan ja kehittää tieto- ja viestintäteknologisia taitojaan käytännön toiminnassa
- työskentelee tavoitteellisesti ja osaa tehdä yhteistyötä.

Arviointi

Teemaopintojen arviointi perustuu opiskelijan taitoihin hakea tietoa, arvioida ja soveltaa sitä sekä tuottaa luotettavien lähteiden pohjalta jäsenyntyneitä kokonaisuuksia. Olennaisia arvioinnin kohteita ovat opiskelijan taidot arvioida kriittisesti tietolähteitä sekä ymmärtää eri tietojen ja taitojen välisiä yhteyksiä. Työskentelyn arviointi kohdistuu sen tavoitteellisuuteen ja suunnitelmallisuuteen. Opiskelijoille annetaan ohjaavaa palautetta myös vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoista sekä työvälineiden käytöstä. Teemaopintojen arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä.

Valtakunnallinen syventävä kurssi

1. Tutkiva työskentely (TO1)

Tavoitteena on, että opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja esittää johonkin aihepiiriin tai ilmiöön liittyvän dokumentoidun projektin, tutkielman, keksinnön tai muun tuotoksen. Kurssin aikana opiskelija työskentelee mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden opiskelijoiden tai ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Työskentely tapahtuu kokonaan tai osittain koulun ulkopuolisissa toimintaympäristöissä, mikä vahvistaa koulussa ja arki- ja työelämässä hankitun osaamisen välistä yhteyttä. Kurssi keskittyy tiedonalojen välisten yhteyksien hahmottamiseen sekä erityisesti kriittisen ja luovan ajattelun kehittämiseen oppiainerajat ylittävästi. Opiskelija hyödyntää työskentelyssä tieto- ja viestintäteknologiaa ja kehittää siihen liittyviä taitojaan. Kurssin keskeisillä sisällöillä on yhteys kahden tai useamman eri oppiaineen tietoihin ja taitoihin sekä aihekokonaisuuksiin. Opiskelijalle voidaan lukea hyväksi kokonaan tai osin kurssin tavoitteiden ja sisältöjen mukainen muualla hankittu osaaminen.

Huom:

Teema-opinnoiksi voidaan hyväksyä opiskelijan suorittama ohjattu harrastustoiminta esimerkiksi kolmannella sektorilla. Opiskelija toimittaa todistuksen osallistumisestaan toimintaan ja noin 1000 - 1500 sanan mittaisen dokumentoidun raportin. Raportissa opiskelija kuvaa toimintaansa ja sitä, miten se liittyy opetussuunnitelman perusteissa mainittuihin oppiaineisiin tai aihekokonaisuuksiin. Linkitettäviä oppiaineita tai aihekokonaisuuksia tulee olla vähintään kaksi.

Tietotekniikka

Arviointi

Kaikki tietotekniikan kurssit ovat koulukohtaisia syventäviä kursseja, jotka suoritetaan suoritusmerkinnällä (S).

Koulukohtaiset syventävät kurssit

0. Perusvalmiuskurssi (AT0)

Tämä kurssi on tarkoitettu niille, joilla ei ole ollut mahdollisuutta omistaa tietokonetta tai ovat aloittelijoita sen käytössä.

Tavoitteet

Opiskelija

- oppii käyttämään tietokoneen perusohjelmistoja
- oppii tallettamaan tiedoston oikealla nimellä ja oikeassa tiedostomuodossa oikeaan paikkaan
- oppii luomaan, käyttämään ja poistamaan kansioita
- Keskeiset sisällöt
- käyttöjärjestelmä
- perusohjelmistot
- kansioden hallinta

1. Sähköinen koe ja tekstinkäsittely (AT1)

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tehdä sähköisen kokeen
- osaa käyttää sähköisen kokeen ohjelmistoja kirjoittamiseen
- Keskeiset sisällöt
- sähköinen koe, laitteet ja ohjelmistot
- tekstinkäsittely

2. Sähköinen koe ja piirto-ohjelmistot (AT2)

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää piirto-ohjelmia sähköisessä kokeessa
- tuntee tietokoneen rakenteen ja toiminnan
- Keskeiset sisällöt
- tietokone ja käyttöjärjestelmä
- grafiikkaohjelmistot

3. Sähköinen koe ja taulukkolaskenta (AT3)

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää taulukkolaskentaohjelmaa sähköisessä kokeessa
- Keskeiset sisällöt
- taulukkolaskentaohjelma

4. Ohjelmointi (AT4)

Tavoitteet

Opiskelija

- tutustuu ohjelmointiin ja ohjelmointiympäristöön
- osaa käyttää muuttujia ja metodeja ongelman ratkaisemisessa
- Keskeiset sisällöt
- ohjelmointiympäristö
- ohjelmoinnin perusteet
- muuttujat ja aliohjelmat

5. Internet (AT5)

Tavoitteet

Opiskelija

- tutustuu opiskelun oppimisympäristöihin
- osaa käyttää sähköpostia viestinnän välineenä
- tutustuu oman www-sivun tuottamiseen
- Keskeiset sisällöt
- sähköiset oppimisympäristöt
- sähköposti, liitetiedostot, zip-tiedostot
- www-sivun tekeminen

LUKIO-OPISKELU

Lohjan lukion aikuislinja on luokaton ja kurssimuotoinen viisijaksojärjestelmää noudattava oppilaitos.

Lukion voi suorittaa lähi- tai etäopiskeluna ja opiskelu-aika on yleensä 2-4 vuotta.

Lukuvuoteen kuuluu syys- ja kevätkausi. Lukuvuosi koostuu viidestä (5) opiskelujaksosta.

Oppitunteja on neljänä iltana viikossa ma – to ja tunnit alkavat yleensä kello 16.40. Opiskelun voi suorittaa lähi- ja etäopiskeluna tai virtuaalisesti.

Jokainen opiskelija rakentaa opinto-ohjelman omien tarpeiden ja kiinnostuksen mukaan ottaen huomioon oppimäärässä vaadittavat kurssimäärät.

Opetussuunnitelman tuntijako koostuu pakollisista ja syventävistä kursseista. Näiden kurssien kokonaismäärän tulee olla vähintään 44 kurssia. (Valmentavia 0-kursseja sekä perusvalmiuskursseja ei lasketa vähimmäiskurssimäärään.)

Kielissä on tasoerot riippuen kuinka paljon on opiskeltu ko. aineita ennen lukiota. Matematiikassa voi opiskella pitkän tai lyhyen oppimäärän. Näistä eroista käytetään kirjainlyhenteitä oppiaineen nimen yhteydessä.

Koko lukion suorittaminen on maksutonta paitsi kirjat ja muut tarvikkeet opiskelijan on hankittava itse.

Päiväkoulusta siirtyminen

Aikuislukioon kesken opintojen siirtyvä opiskelija ei voi saada aikuislukion päättötodistusta, jollei hän suorita kursseja myös aikuislukiossa. Aikuislukiot eivät siis anna päättötodistuksia pelkästään päivälukioissa suoritettujen kurssien pohjalta, vaikka suoritettujen kurssien määrä olisi riittävä. Opiskelijan tulee suorittaa likimain samassa suhteessa aikuislukion kursseja, kuin mitä häneltä puuttuu kursseja päivälukiosta. Esim. päivälukiossa puuttuu 20% 75 kurssista, suoritettava aikuislukiossa n. 20% 44 kurssista.

Päivälukion pakollisen aineen kaikkien pakollisten kurssien suorituksen katsotaan vastaavan aikuislukion kyseisen aineen pakollisten kurssien suoritusta.

Päivälukiosta aikuislukioon siirtyminen ei ole automaatio. Siihen täytyy olla pätevä syy. Tällainen voi olla esim. opiskelijan päätöminen työssäkäynti. Jokainen tapaus harkitaan erikseen.

LUKIO-OPISKELU ETÄOPISKELUNA

Voit opiskella lukion oppimäärän tai osia siitä etäopiskeluna. Opiskelu koostuu lähitunneista ja itseopiskelusta. Lähiopiskelutunneilla käsitellään kurssin keskeisiä kysymyksiä.

Kurssin opettaja antaa kurssin alkaessa yleiset ohjeet, jakaa tehtäviä opiskelijoille ja on tavattavissa koululla sekä puhelimitse vastaanottoaikoina sekä sähköpostitse. Opettaja ohjaa opiskelua moodlessa lähituntien välisenä aikana.

Internetissä on runsaasti oppimateriaaleja kursseista. Aikuislukion sivuille on koottu osoitteita etäopiskelijoille. Etäopiskelu ei edellytä omaa tietokonetta, sillä koulussa on käytävissä koneita opiskeluun. Koulussa myös opastetaan koneen

AINEOPISKELU

Lohjan lukion aikuislinjalla Sinulla on mahdollisuus opiskella yksittäisiä lukiotason kursseja. Lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon. Yksi kurssi kestää yhden jakson ajan. Yhden aineen opiskelijalla on oppitunteja kahtena iltana viikossa.

Voit myös opiskella etäopiskeluna tai virtuaalisesti.

Aineopiskelu maksaa 23,10 € / kurssi. Enimmäismaksu on 115,50

Ammatillinen koulutus (väh. 2,5-vuotinen tutkinto) yo-kirjoituksiin tähtäävä tutkinto

Opiskelijalla suoraan kirjoitusoikeus ja mahdollisuus valita aikuislinjalla kursseja niissä aineissa, joissa aikoo osallistua kirjoituksiin. Osallistumalla mahdollisimman paljon tunneille saavutetaan parhaat tulokset, myös kokeisiin kannattaa osallistua.

Opiskelijalle suositellaan vähintään 3-4 kurssia ruotsia ja englantia, 2 kurssia äidinkieltä ja kirjallisuutta sekä 3-4 kurssia reaaliaineita tai 3-4 kurssia matematiikkaa.

Opiskelija ei saa lukion päättötodistusta vaan ainoastaan yotodistuksen.

Toisen asteen oppilaitoksen opiskelija

Toisen asteen oppilaitosten opiskelijat voivat osallistua aikuislinjan iltaisin järjestettävälle kurssille ja suorittaa halutessaan myös ylioppilastutkinnon.

Ammatillisen oppilaitoksen opiskelija voi suorittaa myös lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkinnon.

Yhteistyö lukuverkoston ja Isoverkoston kanssa

Tietyin edellytyksin oppilas voi suorittaa kursseja virtuaalisesti länsi-uusimaalaisen lukuverkoston ja/tai valtakunnallisen isoverkoston kautta. Ilmoittautuminen verkostoihin tapahtuu rehtorin kautta. Pääsääntöisesti vieraan lukion kurssille pääsee ainoastaan siinä tapauksessa, että sitä ei opeteta Lohjan lukion aikuislinjalla.

käyttöön tarpeen vaatiessa. Myös kuntien ja kaupunkien kirjastoissa on koneita käytettävissä. Jos riittävästi opiskelijoita ilmoittautuu, perustetaan näille opiskelijoille etäryhmä. Jos etäopetusryhmää ei muodostu, etäopiskelijoiden opiskelua tuetaan lähinnä tukiovetustyyppisesti sekä verkko-ohjauksen avulla. Etäopiskelija voi aina osallistua myös normaalikurssien lähiopiskeluun, jos ryhmässä on tilaa.

Pakollisten kurssien lisäksi etäopiskelijan on otettava syventäviä kursseja esim. lähiopetusryhmissä saadakseen kurssimääränsä (44/48 kurssia) täyteen päättötodistusta varten. Näille syventäville kursseille voi pyytää tenttioikeuden ja käydä tunneilla silloin, kun se sopii omiin aikatauluihin.

euroa lukuvuodessa. Tällä enimmäismaksulla voi opiskella lukuvuoden aikana rajoittamattoman määrän kursseja. Kurkseista lähetetään maksulappu kotiosoitteeseen kurssin alettua. **Opiskelija on velvollinen suorittamaan kurssimaksun, kun on aloittanut kurssin.**

Jos kurssi opiskelijoiden vähyyden vuoksi keskeytyy, eikä koetta järjestetä, kurssimaksua ei peritä. Jos kurssista kuitenkin järjestetään kurssikoe osin tai kokonaan itseopiskelun pohjalta, kurssille ilmoittautuneet maksavat normaalin kurssimaksun. Kurssimaksuja ei peritä koko lukion suorittajilta eikä muiden toisen asteen oppilai-

tosten päätoimisilta opiskelijoilta. Kurssimaksuja ei palauteta. Opiskelijaksi voi ilmoittautua koko lukuvuoden ajan.

PÄIVÄLUKION OPISKELIJAN KURSSIN SUORITTAMINEN YKSITYISESTI

Lupa kurssin suorittamiseen yksityisesti on pyydettävä opettajalta henkilökohtaisesti hyvissä ajoin.

Kurssin suorittaminen yksityisesti on viimeinen vaihtoehto. Yksityiskuulustelu on mahdollista vain siinä tapauksessa, että

- a) saisit ylioppilastutkinnon valmiiksi, mutta tutkinnon valmistuminen riippuu jonkin yksittäisen kurssin arvosanasta.
- b) kyseiselle kurssille osallistuminen normaaliopetuksessa päivälukiossa tai aikuislinjalla ei enää ole mahdollista.

Opettaja antaa mahdolliset lisätehtävät, joiden tekeminen on edellytys kurssisuorituksen saamiselle.

Opettajan kanssa sovitaan koepäivä (ja uusintakoepäivä).

Käy ilmoittautumassa yksityisopiskelijaksi aikuislinjan kansliassa.

Jätä ilmoittautumiskuori opettajan kanssa sovittuun paikkaan viimeistään viikkoa ennen koetta.

Yksityiskuulustelu pitää suorittaa hyväksytysti, jotta se siirretään päivälukion kurssisuorituksiin.

Kun opettaja on tarkastanut kokeen, hän palauttaa koepaperit aikuislinjan opiskelijalokerikkoon. On omalla vastuullasi tarkastaa minkä arvosanan olet saanut. Jos et päässyt kokeesta läpi, ilmoit-taudu kuorella uusintakuulusteluun viimeistään viikkoa ennen uusintakoepäivää.

Ilmoittamaton poissaolo kokeesta sovittuna päivänä on käytetty suorituskerta. Jos sairastut etkä pääse kokeeseen, ota välittömästi yhteyttä opettajaan.

Yksityisopiskelusta veloitetaan 23,10 euroa/kurssi.

Aikuislinjan opiskelija voi vastaavasti anoa oikeutta suorittaa jonkin kurssin päivälukion yksityisopiskelijana.

YLIOPPILASTUTKINTO

Hajauttaminen

Ylioppilastutkinto voidaan suorittaa joko kerralla tai hajautettuna enintään kolmeen peräkkäiseen tutkintokertaan. Kokeet järjestetään kahdesti vuodessa ja molemmat tutkintokerrat ovat samanveroisia. Kokelas voi osallistua kokeisiin opiskeltuaan asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit. Osa kokeista voidaan siis suorittaa ylioppilaskokelasin aikana. Koetehtävät laaditaan oppiaineen pakollisten ja syventävien kurssien perusteella. Vierään kielen lyhyen oppimäärän kokeeseen saa osallistua, kun on opiskellut vähintään kolme lukiokurssia tätä kieltä.

Reaalikoe on nk. aineereali. Kokeeseen osallistumiseksi ko. reaaliaineiden pakollisten kurssien on oltava opiskeltuna. Jos aineessa ei ole pakollisia kursseja tai pakollisia kursseja on yksi, **vähintään kaksi kurssia on oltava opiskeltuna**. Hyväksytyt reaaliaineen kokeen saa uusia kerran.

Pakolliset ja valinnaiset kokeet

Kokelaan on kirjallisissa kokeissa suoritettava pakollisena äidinkielen koe sekä kolme koetta seuraavista: ruotsi, matematiikka vieras kieli ja reaaliaine. Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vierassa kielessä järjestetään vaatavuudeltaan kahden tasoiset kokeet. Kokelaan on sisällytettävä tutkintoonsa vähintään yksi vaativampi koe. Esim. pitkän matematiikan kurssin mukaan opiskellut kokelas ei ole pakotettu pakollisen laajan matematiikan kokeeseen; hän voi kirjoittaa matematiikassa helpomman tason mukaisen kokeen tai jättää matematiikan kokonaan kirjoittamatta. Samaan tutkintoon voi kuulua vain yksi koe samassa oppiaineessa. Tutkintoa voi myöhemmin täydentää kokeilla, joihin ei ole aikaisemmin osallistunut. Tällöin voi suorittaa myös aikaisemmin kirjoittamansa oppiaineen eri tason kokeen.

Vain silloin, kun kokelas on hylätty vaativammassa kokeessa, hän voi uusia tämän kokeen suorittamalla helpomman tason kokeen. Tällöin tutkintoon pitää kuitenkin jäädä vähintään yksi vaativampi koe. Näiden neljän pakollisen kokeen lisäksi kokelaalla on oikeus suorittaa ylimääräisiä kokeita. Hylättyä ylimääräistä koetta ei merkitä ylioppilastutkintoon.

Kokelaiden on suoritettava opetusministeriön määräämät ylioppilastutkintomaksut.

Uusinta ja korotukset

Hylätyn pakollisen kokeen saa uusia kahdesti kokeita välittömästi seuraavien kolmen ylioppilastutkinnon yhteydessä. Jollei kirjoituksia ole tässä ajassa hyväksytysti suoritettu, on kirjoituskokeet kokonaisuudessaan uusittava. Mikäli hylätty pakollinen koe on tullut kompensoituksi tai hylätty arvosana on annettu ylimääräisessä kokeessa, koetta uusivaa kokelasta ei katsota hylätyn kokeen uusijaksi, vaan tutkinnon täydentäjäksi. Hylätyn pakollisen kokeen, joka on kompensoitu sekä hylätyn ylimääräisen kokeen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa.

Hyväksytyt kokeet saa uusia vain kerran. Aikarajoitusta hyväksytyt kokeet korottamisella ei ole. Ylioppilastutkintoa voidaan myöskin jälkepäin täydentää ilman kokeiden lukumäärälle asetettavia rajoituksia. Hyväksytyt kokeet uusia tai tutkinnon täydentäjä saa erillisen todistuksen.

Arvostelu

Opettaja (tai kokelas opettajan kautta) voi puolen vuoden kuluessa tulosten julkistamisesta pyytää suorituksen arvosteluperusteita. Jos lautakunnan ilmoittama koetulos vaikuttaa virheelliseltä, rehtori tai opettaja voi esittää tarkistuspyynnön.

Jos kokelas on tyytymätön arvosteluun, hän voi kirjallisesti pyytää tarkistusarvostelun suorittamista. Hakemus on tehtävä lukion rehtorille 14 päivän kuluessa siitä, kun tulos on ollut tilaisuus saada tietoonsa. Hakemuksesta tulee ilmetä, mitä koetta ja kokeen osaa pyyntö koskee sekä kokelaan nimi, lukio, jossa hän on kokeen suorittanut, kokelaan osoite ja pankkiyhteys. Tarkistusarvostelun hakeminen maksaa tällä hetkellä 50 € kokeelta. Maksu palautetaan, jos arvostelu muuttuu.

Kokelas voi pyytää koesuorituksensa nähtäväksi lautakunnan kansliassa ennalta sovittuna aikana. Koesuorituksesta voi myös pyytää lähetettäväksi kopion (25 € / koe). Tämä voi tapahtua n. kuuauksen kuluessa tulosten valmistumisesta. Koesuorituksia säilytetään 1½ vuotta.

Erillisjärjestelyjen hakeminen

Mikäli kokelaalla on lukihäiriö tai sairaus, vika tai vamma, joka saattaa haitata ylioppilaskoesuoritusta, kokelas voi hakea erityisjärjestelyä. Erityisjärjestelyä haetaan kevään tutkinnon osalta viimeistään 23.11. ja syksyn tutkinnon osalta 23.4. mennessä. Tarkempia tietoja saa ylioppilastutkintolautakunnan kotisivuilta os. www.ylioppilastutkinto.fi.

Ilmoittautuminen ja maksut

Kevään kirjoituksiin on ilmoittauduttava viimeistään 21.11. ja syksyn kirjoituksiin viimeistään 5.6.

Ilmoittautuminen on sitova.

Ylioppilastutkinnon maksut: 14 € perusmaksu ja 28 €/ainesuoritus. Kokelaille lähetetään lasku kotiosoitteeseen ennen tutkintoa.

Infot

Kokelaille järjestetään tiedotustilaisuus ennen kirjoituksia, jossa jaetaan ohjeita kirjoitusten järjestelyistä.

Katso myös Ylioppilastutkintolautakunnan kotisivut www.ylioppilastutkinto.fi.

YO-kokeen uudistus

YO-tutkinto tullaan tulevaisuudessa suorittamaan digitaalisesti modernia informaatioteknologiaa hyödyntämällä. Uudistus siirretään asteittain syksyn 2016 kokeista alkaen.

syksy 2016: saksa, maantiede ja filosofia

kevät 2017: ranska, yhteiskuntaoppi ja psykologia

syksy 2017: ruotsi, uskonto/et, terveystieto ja historia

kevät 2018: englantia, espanja, italia, portugali, latina ja biologia

syksy 2018: äidinkieli, s2, venäjä, fysiikka, kemia ja saami

kevät 2019: matematiikka

Riippuen aineyhdistelmästä syksystä 2016 alkaen voit kirjoittaa ylioppilaskirjoitukset osittain sähköisesti ja osittain nykyisellä tavalla manuaalisesti. Aineyhdistelmästä riippuen syksystä 2017 alkaen kokeen voi suorittaa kokonaan digitaalisesti. Huom. Kussakin aineessa siirrytään kerralla digitaaliseen kokeeseen. Esim. jos suoritat keuhkolla 2018 äidinkielen ja haluat korottaa sitä syksyllä 2018, korotus täytyy suorittaa digitaalisesti.

Opiskeluläppäri

Opiskelijoita kehoitetaan hankkimaan ylioppilaskokeissa käytettävä päätelaite, joka on kannettava 64 bittinen x86-prosessoriin perustuva tietokone. Näissä koneissa voi olla Windows-, OSX tai Linux-käyttöjärjestelmä. Ne ovat "tavallisia läppäreitä".

Tutustu ehdottomasti läppäriin vähimmäismäärittelyyn YTL:n nettisivulta ennen laitteen hankkimista:
https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Digabi/ytl_paatelaitteohje_2017_fi.pdf

Kursseilla opetellaan kokeiden pitoa sähköisesti. Lisäksi tietotekniikan kursseilla (AT1, AT2, AT3) keskitytään valmiuksiin, joita tarvitaan yo-kokeissa.

Järkevää on vuokrata läppäri koulun kautta. Ota yhteyttä rehtoriin!

AIKUISLUKION KÄSITTEITÄ

Aikaisemmat opinnot

Aikaisempien opintojen kurssiarvosanoja voidaan opiskelijan pyynnöstä siirtää opintosuorituksiin, jos ne tavoitteiltaan ja keskeisiltä sisällöiltään vastaavat kyseistä aikuislinjan kurssia. Muualla loppuun suoritettu oppimäärä lukioaineessa voidaan siirtää sellaisenaan. Kurssiarvosanojen siirroista päättää rehtori.

Aineopiskelija

Opiskelija, joka suorittaa vain yksittäisiä kursseja. Opiskelija saa todistuksen suoritetuista kursseista.

Arvostelu

Aikuislukion/lukion aikuislinjan arvostelussa noudatetaan lukioasetuksen (810/98) 6 - 9 §:n säännöksiä ja niihin perustuvia koulun opetussuunnitelman määräyksiä.

Lukion aikuislinjalle opiskeluaan jatkamaan tulleiden opiskelijoiden arvosanat pyritään mikäli mahdollista antamaan heidän lukion aikuislinjalla suorittamiensa kurssien perusteella ja lisäksi otetaan huomioon oppimäärän muualla suoritettu osa. Loppuun suoritettun oppimäärän arvosana sen sijaan voidaan ottaa huomioon ja siirtää sellaisenaan opiskelijan päättötodistukseen.

Eroaminen

Koulusta eroaminen on ilmoitettava välittömästi kansliaan. Samalla voi pyytää todistuksen suoritetuista opinnoista.

Etenemiseste

Kurssista saatu hylätty arvosana ei estä opiskelua seuraavilla aineen kursseilla. Hylättyjä arvosanoja voi korottaa myöhemmin.

Hajautettu ylioppilastutkinto

Ylioppilastutkinnon hajautetusti kirjoittavat ilmoittautuvat jokaiseen tutkintoon erikseen määräaikaan mennessä.

Ilmoittautuminen kurssille

Ilmoittautuminen kurssille tapahtuu kahdessa vaiheessa:

a) Jokainen opiskelija on sijoitettu perusryhmään (esim. L11A) lukuvuoden alussa tai kouluun tullessaan.

b) **Kurssin ALKAESSA opiskelija ilmoittautuu kurssille joko läsnäolevana tai pyytää tenttioikeutta. Jos opiskelija ei pääse kurssin ensimmäisille tunneille, on (erityisesti syventävissä kursseissa) ilmoitettava opettajalle esim. wilmassa tai sähköpostilla, että on tulossa kurssille.** Muutoin kurssi voi peruuntua aiheettomasti. **Ilmoittautuminen pyydetään suorittamaan Wilman kautta.**

Ilmoitustaulut

Aikuislinjan ilmoitustaulu on 1. kerroksessa luokan B102 vieressä. Esim. koejärjestelyihin voi tulla muutoksia. **Seuraa ilmoitustaulua!**

Internet-osoitteita

Lohjan lukion aikuislinja:
peda.net/lohja/lukiokoulutus/lla
Etelä-Suomen etälukioverkko:
www.sotunki.edu.vantaa.fi/etalukioverkko
Opetushallituksen etälukiosivut:
www.opi.fi/etalukio
Ylioppilastutkintolautakunta:
www.ylioppilastutkinto.fi
Länsi-Uudenmaan kuntien toisen asteen yhteistyöverkosto:
www.luku.fi
Valtakunnallinen toisen asteen yhteistyöverkosto:
www.isoverstas.fi

Jakso

Lukuvuosi on jaettu viiteen opiskelujaksoon. **Elokuussa 10.8-29.8 on lisäksi ns. 0-jakso**, jossa ovat lukio-opiskeluun valmentavat 0-kurssit matematiikassa, englannissa ja ruotsissa opinnot aloitettaville sekä syventävät kurssit matematiikassa, ruotsissa, äidinkiessä ja englannissa lähinnä kolmatta vuotta aloitettaville ja syksyllä kirjoitettaville.

Kaksoistunti

Kaksi saman aineen peräkkäistä opetusrupeamaa, joiden välissä voi olla 5 minuutin välitunti luokkatilavaihdoksia ym. varten.

Koeviikko

Jakson lopussa on kuuden päivän koeviikko, jonka lopussa pidetään ao. jakson kurssien loppukokeet.

Kokeet (ks. myös loppukoe)

Kokeet alkavat kello 16.40 useimmiten **juhlasalissa ellei muuta ilmoiteta**. Jos opiskelijalle osuu kahdet kokeet samalle päivälle, on tästä ilmoitettava kurssien pitäjille kirjallisesti **viimeistään kolme päivää ennen koeviikon alkua**. Lomakkeita saa toisen kerroksen käytävältä, hallintotilojen edestä. Kahden kokeen suorittajat voivat jatkaa tunnin pitempään.

Kokeiden palautus

Kokeet palautetaan seuraavan kurssin alussa tai toimiston edessä olevaan lokeriin.

Korotuskuulustelut (ns. tentit)

Ylioppilaskirjoitusten yhteydessä pidetään erilliset korotuskuulustelut ennen tai jälkeen kirjoitusten. Nämä tentit ovat opiskelijalle vapaaehtoisia ja vaikuttavat vain päättötodistukseen. Kuulustelu kestää yleensä enintään kolme tuntia. Kuulustelu koskee **aineen koko oppimäärää**, mutta sitä voidaan tarpeen mukaan myös painottaa siten, että joidenkin kurssien osuus on kuulustelussa muita laajempi. Jos kuulustelua tällä tavoin painotetaan, tulee opiskelijoille tehdä etukäteen selväksi, millainen painotus kuulustelussa on. Opiskelijalle korotuskuulustelut ovat vapaaehtoisia, ja niillä voi korottaa päättötodistuksen arvosanaa. Kuulustelu arvostellaan yleisiä arvosteluperiaatteita noudattaen. Hyväksytyt suoritus siis edellyttää vähintään arvosanaa viisi. Kuulustelua ei yleensä saa uusia.

Koulutyön päättyessä annettu arvosana voi muuttua vain, mikäli opiskelija korotuskuulustelussa on osoittanut **parempaa osaamista**. Ylioppilastutkinnon suorittaja ei siis voi korottaa yo-kirjoitusohjelmaansa kuuluvan oppiaineen yksittäisten kurssien hyväksytyjä suorituksia tenttikauden alettua. Siis kevään kirjoittajien on halutesaan korottaa jonkin kevään kirjoituksiin kuuluvan oppiaineen yksittäisen kurssin hyväksytyä arvosanaa tehtävä se viimeistään 3. jakson lopussa ja syksyn kirjoittajien 5. jakson lopussa. Jonkin aineen arvosanaa sen sijaan voi korottaa joko ennen ja jälkeen kirjoituksia järjestettävissä vapaaehtoisissa korotuskuulusteluissa tai yksityisopiskelijana erillisessä kokeessa. Tällöin on tentittävä aineen koko oppimäärä. Suorituksesta annetaan todistus, joka huomioi-

daan mm. yhteisvalinnassa. Mikäli uusintakoe suoritetaan viimeistään neljä viikkoa ennen ylioppilasjuhlaa, niin uusinnan arvosana voidaan ottaa varsinaiseen päättötodistukseen. Ilmoittautuminen näihin erillisiin kokeisiin on tehtävä koulun toimistoon.

Kurssi

Kunakin oppiaineen oppimäärä on jaettu kursseihin. Yksi kurssi on keskimäärin 28 oppitunnin kokonaisuus, josta osa on koeaikaa.

Kurssiarvosana

Kurssin suorittamisesta annettava numeroarvostelu, johon vaikuttavat loppukoe, osittain mahdollinen välikoe ja kurssiosallistuminen.

Kurssien suoritusjärjestys

Äidinkielen ja kirjallisuuden, kielten ja matematiikan kurssit suoritetaan pääsääntöisesti numerojärjestyksessä. Muissa aineissa järjestyksestä voi yleensä poiketa. Kurssijärjestyksestä poikkeamiset sovitaan opettajan kanssa.

Kurssin arvostelu

Opetukseen osallistuminen on osa kurssin suorittamista. Arvosteltavan kurssin lopussa on loppukoe. Kurssit arvostellaan toisistaan riippumatta. Kurssit arvostellaan lukioasetuksen 6 §:ssä säädettyin arvosanoin (4 - 10). Osa kursseista voidaan kuitenkin arvostella opetussuunnitelmassa ja tämän oppaan kurssisisällöissä mainitulla tavalla.

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvostellaan numeroin.

Koulukohtaiset syventävät kurssit arvostellaan suoritusmerkinnällä. Poikkeukset: MAA14, MAB9, AT1, AT2, AT3, AT4, ATP1 näistä kursseista voi pyytää numeroarvioinnin kurssin alkaessa. Pyynnön voi myöhemmin peruuttaa.

Kurssisisällöt

Kurssit ja oppimäärät sisältävä tiivis, vuosittain uusittava luettelo kunkin kurssin pääasioista on mukana tässä opinto-oppaassa.

Kurssitarjotin

Kullekin jaksolle tehdään kursseista lukujärjestys. Opiskelijat valitsevat työpäivänsä oppitunnit tältä tarjottimelta.

Loppukoe (ks. myös kokeet)

Kunakin jakson lopussa pidetään oppiaineesta koko kurssin sisältöä koskeva yleensä 200 minuutin loppukoe. Kokeesta saa poistua aikaisintaan 60 minuutin kuluttua kokeen alkamisesta. Kokeeseen voi tulla korkeintaan 60 minuuttia myöhässä.

Lukukausi

Lukuvuosi jakaantuu syys- ja kevätlukukauteen.

Lukuvuosi

1.8. - 31.7.

Luokattomuus

Eteneminen oppiaineissa tapahtuu kurseittain. Etenemisvauhtiaan voi säädellä. Luokalle ei voi jäädä, koska luokkia ei ole. Opiskelijan on pidettävä itse huoli opintojensa etenemisestä.

Opetukseen osallistuminen

Jos opiskelija on poissa kurssilta yli neljä kaksoistuntia syytä ilmoittamatta eikä ole pyytänyt tenttioikeutta, häneltä voidaan evätä oikeus osallistua loppukokeeseen. Vieraiden kielten ja toisen kotimaisen suullisen kurssin suorittaminen vaatii läsnäolon.

Oppiaineen arviointi

1) **Kaikkien oppiaineen pakollisten ja syventävien** kurssien suoritukset ovat mukana päättöarvosanassa. Koulukohtaiset syventävät kurssit voivat korottaa päättöarvosanaa opetussuunnitelmassa mainitulla tavalla.

2) Vähintään 2/3 oppiaineen kaikista suoritetuista kursseista on oltava hyväksytyjä, kuitenkin enintään kolme hylättyä kurssia ai-neessa, jossa on yli 11 kurssia.

3) Hylättyä koulukohtaista syventävää kurssia ei lueta kurssimäärään.

4) **Mikäli opiskelija pyytää**, hän on oikeutettu saamaan **suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin** sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia.

Opintojen keskeytys

Opiskelijalla on oikeus keskeyttää opintonsa enintään viiden jakson ajaksi kerrallaan rehtorin luvalla. Opiskelija, joka ilman tätä lupaa on ollut osallistumatta yhdellekään kurssille kahden jakson aikana, **poistetaan koulun kirjoista**. Opiskelija voi kuitenkin ilmoittautua myöhemmin uudelleen. Opiskelun lopettamisesta tai tilapäisestä keskeyttämisestä pyydetään ilmoittamaan kansliaan.

Opinto-ohjaus

Jokaisen varsinaisen opiskelijan opinto-ohjelmaan kuuluu vapaaehtoisena opinto-ohjausta.

Tavoitteena on auttaa opiskelijaa suunnittelemaan itselleen parhaiten soveltuva opinto-ohjelma lukio-opintojen suorittamiseksi. Opiskelijan tulee saada selkeä käsitys opintojen kokonaisvaatimuksista.

Ilmoittautumisen yhteydessä ja myöhemmin opintojen eri vaiheissa oppilasta ohjataan ja tuetaan, esimerkkeinä henkilökohtainen ohjaus, kaikille yhteiset infotilaisuudet ja perehdytys ylioppilastutkintoon.

Opiskelijan on aina mahdollista tulla toimistoon keskustelemaan, soittaa tai lähettää sähköpostia opiskeluun liittyvistä asioista. Opinto-ohjauksesta huolehtii rehtori. Mikäli opiskelija haluaa keskustella pidempään, hänen on hyvä varata aika etukäteen.

Opiskelijakortti

Aikuislinjan toimistossa kustakin opiskelijasta pidettävä tietue, johon merkitään henkilötiedot, opiskeluohjelma ja arvosanat. Jos opiskelijan henkilötietoihin tulee muutoksia opiskeluaikana, toivomme että kukin ilmoittaisi niistä toimistoon tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi.

Opiskelusuunnitelmien muutos

Opintojen nopeutuksesta ja valintojen muuttamisesta on aina syytä neuvotella rehtorin kanssa.

Oppiaine-arvosana

Todistukseen merkittävä arvosana oppiaineen kurssien keskiarvona tai opetussuunnitelmassa ilmoitetulla tavalla korotettuna. Todistukseen tulee suoritetuista oppiaineista arvosana siihenastisista kursseista ja päättötodistukseen kaikista kursseista.

Oppiaineen arvostelu

Jos oppiaineessa on sekä yhteisiä että syventäviä kursseja, aineesta annetaan yksi yhteinen arvosana. Arvosana määritetään kurssien arvosanojen aritmeettisena keskiarvona. Arvosana annetaan kokonaislukuna ja 0,5 pyöristetään aina ylöspäin.

Moodle

Verkko-opiskeluympäristö, joka sisältää kurssikohtaista materiaalia. Kirjautumista varten tarvitset tunnuksen ja salasanan.

Oppimäärän suorittaminen ja arvostelu

Oppimäärä arvostellaan, kun opiskelijan opinto-ohjelman mukainen aineen oppimäärä on suoritettu. Numeroarvosanoin arvostellaan kaikki yhteiset oppiaineet ja psykologia, mikäli opiskelija on suorittanut siinä vähintään kaksi kurssia sekä valinnaiset vieraat kielet, mikäli opiskelija on suorittanut niissä vähintään kolme kurssia.

Koulutyön päättyessä annettu arvosana voi muuttua vain, mikäli opiskelija korotuskuulustelussa on osoittanut parempaa osaamista. Ylioppilastutkinnon suorittaja ei siis voi korottaa yo-kirjoitusohjelmaansa kuuluvan oppiaineen yksittäisten kurssien hyväksytyjä suorituksia tenttikauden alettua. Siis kevään kirjoittajien on halutessaan korottaa jonkin kevään kirjoituksiin kuuluvan oppiaineen yksittäisen kurssin hyväksytyä arvosanaa tehtävä se viimeistään 3. jaksun lopussa ja syksyn kirjoittajien 5. jaksun lopussa. Nämä aikarajat koskevat kaikkien aineiden hyväksytyjä kursseja niillä opiskelijoilla, jotka ovat ilmoittautuneet kaikkiin neljään pakolliseen kokeeseen ylioppilastutkinnossa.

Hylättyjä arvosanoja voi sen sijaan korottaa sekä suorittaa syventäviä kursseja todistusten sallimissa aikarajoissa. Jonkin aineen arvosanaa sen sijaan voi korottaa joko ennen ja jälkeen kirjoituksia järjestettävissä vapaaehtoisissa korotuskuulusteluissa tai yksityisopiskelijana erillisessä kokeessa. Tällöin on tentittävä aineen koko oppimäärä. Suorituksesta annetaan todistus, joka huomioidaan mm. yhteisvalinnassa. Mikäli uusintakoe suoritetaan viimeistään neljä viikkoa ennen ylioppilasjuhlaa, niin uusinnan arvosana voidaan ottaa varsinaiseen päättötodistukseen. Ilmoittautuminen näihin erillisiin kokeisiin on tehtävä koulun toimistoon.

Oppitunti

1 h = 40 minuuttia kestävä opetusrupeama.

Pedanet

Koulun kotisivu on Pedanetissä osoitteessa

<https://peda.net/lohja/lukiokoulutus/LLA>

Sieltä löydät myös opettajien kurssisivuja, kalenterin, linkkejä, op-paita ym.

Poissaolo

Jos opiskelija joutuu olemaan pätevistä syystä poissa kokeesta, mutta on kuunnellut kurssin, hän voi asiasta opettajalle ilmoittamalla säilyttää oikeuden kahteen tenttikertaan. Opettaja merkitsee tällöin kokeesta ns. O-merkinnän (=opiskeltu kurssi). Tällöin hän voi osallistua seuraavaan vastaavan kurssin kokeeseen tai rästikokeeseen.

Päättöarvosana

Päättöarvosanan saamiseksi on hyväksytyjä kursseja oltava vähintään 2/3 opiskelijan opinto-ohjelman mukaisista oppimäärän kursseista kussakin oppiaineessa.

Päättötodistus

Opiskelijan suoritettua kaikki yhteiset oppiainekurssit ja riittävän määrän valinnaisia kursseja tuntijaon ehtojen mukaisesti hänelle kirjoitetaan pyynnöstä päättötodistus. Päättötodistusta ei yleensä voi uusia, sitä voi täydentää erillisillä suoritustodistuksilla.

Lukion päättötodistuksen arvosanat määrätään ottaen huomioon opiskelijan suorittamien kurssien ja korotuskuulustelujen arvosanat. Päättötodistuksen saamisen edellytyksenä on myös, että opiskelija on osallistunut määrättyyn määrään tuntijaon sisältämiä kursseja

Rästitentti

Rästitenttejä järjestetään jokaisen jakson puolivälin vaiheilla. Rästitenttiin osallistuminen edellyttää ilmoittautumista **opettajalle henkilökohtaisesti viimeistään viikkoa ennen koepäivää**. Rästitenttikouren voi palauttaa toimistoon, **jos on sopinut tästä menettelystä opettajan kanssa**. Muutoin kuori on palautettava opettajalle **viimeistään viikkoa ennen koepäivää**. Rästitenttikourea saa käydä käytävällä olevasta lokerikosta.

Tenttilupa

Kurssin voi suorittaa opettajan harkinnan mukaan opetukseen osallistumatta (ns. T-merkintä eli tenttilupa), jos pyytää tätä oikeutta kurssin pitäjältä. Kurssin pitäjä ilmoittaa oppilaalle mahdolliset lisälukemiset ja lisätehtävät. Kokeessa oppilaalla voi tällöin olla lisätehtäviä tai kokonaan eri tehtävät. **Huom. Pelkkä Wilman kautta kurssille ilmoittautuminen ei anna kokeeseen osallistumisoikeutta. Opiskelijan tulee osallistua opetukseen tai sopia asia opettajan kanssa.**

Todistus suoritetuista opinnoista

Aikuislinjan opiskelijalle kirjoitetaan pyydettyä todistus siihen asti suoritetuista opinnoista työnantajalle tai muille oppilaitoksille esitettäväksi tai erotodistus opiskelijan lopetettua aikuislinjan opintonsa jostakin syystä kesken.

Tukiopetus

Tarkoitettu käytettäväksi opiskelun tukemiseen esim. välttämättömiin poissaolojen aiheuttamien haittojen vähentämiseen.

Tutor (etäopiskelu)

Kurssin ohjaaja, joka antaa yleiset ohjeet kurssin alkaessa, antaa tehtäviä, on tavattavissa koululla vastaanottoaikoina ja lisäksi sähköpostin sekä Wilman välityksellä.

Uusintakuulustelut

Opiskelijalla, joka on ollut poissa loppukokeesta tai jonka suoritusta ei ole hyväksytty, on oikeus **kerran** osallistua järjestettävään uusintakuulusteluun seuraamatta ko. kurssin opetusta. Opettajalla on oikeus tarvittaessa myöntää lisäyrityskerta harkintansa mukaan. Jos joutuu olemaan pätevistä syistä poissa loppukokeesta, sitä ei lasketa suorituskerraksi. Opiskelijalla on oikeus opetusta seuraamatta kerran suorittaa uudelleen kaikkien aineiden oppimäärien hyväksytyjen kurssien kokeita. Päätötdodistuksen arvosanaa määrittäessä otetaan parempi suoritus huomioon.

Valinnaiset oppiaineet

Opetussuunnitelmaan sisältyy opiskelijalle valinnaisia oppiaineita, joita toteutetaan resurssien sallimissa rajoissa.

Valinnaisten kurssien numeroarviointi

Opiskelija voi valinnaisia vieraita kieliä ja psykologiaa koskevien säädösten lisäksi saada numeroarvioinnin myös tietotekniikassa, tähtitieteessä ja mahdollisesti muissa oppiaineissa, joiden oppimäärä muodostuu pelkästään syventävistä kursseista, jos hän pyytää tätä vaihtoehtoa aineen opiskelun alkaessa. Numeroarviointipyyntö voi myöhemmin peruuttaa.

Valmentavat kurssit (ns. 0-kurssit)

Kursseja järjestetään opintojen alkaessa englannin ja ruotsin kielessä sekä matematiikassa lukio-opintojen tukemiseksi. Nämä kurssit ovat vapaaehtoisia. Niistä ei anneta numeroarvosanaa eikä niitä voi lukea minimikurssimäärään.

Varsinainen aikuislinjan opiskelija

Riittävää määrää yhteisiä ja valinnaisia oppiaineita opiskeleva henkilö, joka tähtää päätötdodistuksen saamiseen.

Verkko-opiskelu

Etäopiskelijalle on internet-verkossa runsaasti oppimateriaaleja kursseista. Opiskelija voi olla yhteydessä tutoriinsa sähköpostitse tai Wilman välityksellä. Myös aikuislinjan omilla sivustoilla on materiaalia ja opiskeluohjeita. Opiskelija voi tietyissä tapauksissa suorittaa kurssin kokonaan virtuaalisesti joko omassa tai aikuislinjan kautta vieraassa oppilaitoksessa.

Wilma

Wilma on WWW-liittymä Primus-kouluhallintojärjestelmään. Opiskelija voi Wilmassa tehdä kurssivalintoja ja tulostaa esimerkiksi opinto-rekisteriotteen. **Kursseille ilmoittautumiset pyydetään tekemään Wilman kautta.**

Voidaksesi käyttää Wilmaa, tarvitset käyttäjätunnuksen ja salasanan - nämä saat aikuislukion toimistolta. Opastamme tarvittaessa sinua sovelluksen käytössä.

Välikoe

Kurssin kestäessä voidaan pitää koe siihen asti opetetusta asiasta.

Välitunti

Kaksoistuntien välinen yleensä 10 minuutin tauko.

Ylioppilaskirjoitukset

Lukion aikuislinjan opiskelijalla on oikeus osallistua ylioppilastutkintolautakunnan järjestämiin ylioppilaskirjoituksiin, jos ilmoittautumispäivänä ei ole mitään estettä päätötdodistuksen saamiseen kirjoitusten yhteydessä. Ylioppilaskirjoitukset ovat täysin erillinen tutkintotarja, joka toteutetaan koulun tiloissa ja valvonnassa.

Ylioppilastutkintomaksu

Tutkintomaksut maksetaan kotiin tulevalle pankkisiirrolla. **Ilmoittautuminen on sitova.**

Ylioppilastutkintotodistus

Hyväksytyin ylioppilastutkintotodistuksen saa vain määrätty oppiaineet suoritettuaan päätötdodistuksen saamisen yhteydessä. Lukion päätötdodistuksen voi saada ilman hyväksytyä ylioppilastutkintotodistustakin. Ammatillisen tutkinnon pohjalta kirjoittavat saavat ylioppilastutkintotodistuksen suoritettuaan ammatillisen päätötdodistuksen.

MUISTA NÄMÄ

Kursseille ilmoittautuminen

IKursseille ilmoittautuminen tapahtuu wilmassa.

Kurssien alkaminen

Jos et pääse kurssin ensimmäiselle tunnille, **ilmoita ehdottomasti opettajalle** puhelimitse tai sähköpostilla, että olet tulossa kurssille.

Kurssien uusinnat

Täytä rästikuori (kuoria saat aikuislukion toimistosta) ja anna opettajalle **henkilökohtaisesti viimeistään viikkoa ennen koepäivää**. Jos et tavoita opettajaa, voit sopia esim. Wilma-viestillä, että saat jättää kuoren toimistoon. Älä jätä kuorta mihinkään sopimatta opettajan kanssa rästikokeesta. *Ilmoittautumiskuorta ei missään tapauksessa saa jättää opettajan kokeiden palautus-laatikkoon. Sieltä hän ei sitä etsi!*

Puuttuvat kurssit

Opiskelun loppuvaiheessa tarkista kurssimääräsi ja tee rehtorin kanssa suunnitelma puuttuvien kurssien suoritusaikataulusta. Sovi nämä suoritukset välittömästi ko. opettajien kanssa. Jos joudut poikkeamaan tästä suunnitelmasta, tarkista tilanne rehtorin kanssa ja sovi mahdolliset muutokset opettajan kanssa.

YO-kirjoitukset

Pidä huoli, että pakolliset kurssit tulevat opiskelluksi kirjoitusaineissa määräaikaan mennessä. Älä aloita

kirjoituksiin osallistumista liian aikaisin. Liian monien kurssien puuttuminen johtaa aikataulunaniikkiin ja todistukset jäävät saamatta aiotussa aikataulussa.

Poikkeusjärjestelyt

Poikkeuksellisia koejärjestelyjä tehdään vain hätätapauksessa. Jos joudut pyytämään poikkeusjärjestelyjä, tee se riittävän ajoissa, ainakin kaksi viikkoa ennen toivomaasi ajankohtaa. Tarkista sitä ennen, onko etä-/lähiryhmän vastaava koepäivä tai uusinta-koepäivä mahdollinen. Mitä myöhemmin lähdet liikkeelle, sitä todennäköisempää on, että järjestely ei enää onnistu. Puuttuvan kurssin (abit) voi mahdollisesti saada suoritetuksi yksityisopiskelijana päivälukion puolella. Tästä on neuvoteltava **hyvissä ajoin**.

Infot

Yritä ehdottomasti päästä informaatiotilaisuuksiin. Seuraa Aikuislinjan kotisivua viikoittain ja vilkaise koulussa olevaa ilmoitustaulua silloin tällöin.

Opinto-ohjaus

Voit tulla kansliaan aina milloin vain olen paikalla. Pysin neuvomaan ja auttamaan opiskelussasi aina, jos on vähänkin epävarma tilanne. Myös sähköpostia ja puhelinta voit käyttää epäröimättä.

MENESTYSTÄ OPINTOIHISI!

Kimmo Mikkola
Lohjan lukion aikuislinja

	oppiaine	kurssit	kustantaja - kirja
0- kurssit	englanti	ENA0	Take off! (Otava)
	ruotsi	RUB0	WSOY - Fröjdman - Helvelahti - Lähdemäki-Kempas - Määttä: Signal
	matematiikka	MAB0	opettajan kurssimateriaali, Taulukkokirja: Maol-taulukot, Otava
Lukiokurssit	biologia	BI1 BI2 BI3 BI4 BI5	Bios 1 Elämä ja evoluutio Sanoma Pro (uusi OPS) Bios 2 Ekologia ja ympäristö Sanoma Pro (uusi OPS) Bios 3 Solu ja perinnöllisyys Sanoma Pro (uusi OPS) Koulun biologia lukio 4: Ihmisen biologia BI4 Otava Koulun biologia lukio 5: Bioteknologia BI5 Otava
	elämäntutkimustieto	ET1 ET2 öET3 öET4 öET5	Peltomaa & Vehmanen: Lukion elämäntutkimustieto kurssi 1, Opintoverkko (OPS 2016), e-kirja tai painettu Peltomaa & Vehmanen: Lukion elämäntutkimustieto kurssi 2, Opintoverkko (OPS 2016), e-kirja tai painettu TOMPERI & Niemelä: Dialogi yksilöstä ja yhteisöstä, SanomaPro Ei oppikirjaa. Opettajan aineisto Ei oppikirjaa. Opettajan aineisto
	englanti	ENA1 ENA2 ENA3 ENA4 ENA5 ENA6 öENA7 öENA7 öENA8 öENA9 öENA10 öENA11- öENA13	On Track 1 (SanomaPro) Daffue-Karsten & muut (suositellaan digikirjaa) On Track 2 (SanomaPro) (suositellaan digikirjaa) On Track 3 (SanomaPro) (suositellaan digikirjaa) On Track 4 (Sanomapro) (suositellaan digikirjaa) On Track 5 (Sanomapro) (suositellaan digikirjaa) On Track 6 (Sanomapro) (suositellaan digikirjaa) Profiles 7 (WSOY pro) (0 jaksolla) On Track 7 (Sanomapro) (4. jaksolla, suositellaan digikirjaa) On Track 8 (Sanomapro) (suositellaan digikirjaa), suullinen kurssi Opettajan oma materiaali Opettajan oma materiaali Opettajan oma materiaali
	filosofia	FI1 FI2 öFI3 öFI4	Keinänen ja Vadén: Filosofian haasteet FI1, Atena (OPS 2016), e-kirja tai painettu Keinänen ja Vadén: Etiikan haasteet FI2, Atena (OPS 2016), e-kirja tai painettu Keinänen ja Vadén: Tietämisen haasteet FI3, Atena, e-kirja tai painettu Keinänen ja Vadén: Yhteiskuntafilosofian haasteet FI4, Atena, e-kirja tai painettu
	fysiikka	FY1 FY2 FY3 FY4 FY5 FY6 FY7 FY8 öFY7	Fysiikka 1 Fysiikka luonnontieteenä (OPS2016) (SanomaPro) Fysiikka 2 Lämpö (OPS2016) (SanomaPro) Fysiikka 3 Sähkö (OPS2016) (SanomaPro) Fysiikka 4 Voima ja liike (OPS2016) (SanomaPro) Fysiikka 5 Jaksollinen liike ja aallot (SanomaPro, OPS 2016) Fysiikka 6 Sähkömagnetismi (SanomaPro, OPS 2016) Fysiikka 7 Aine ja säteily (SanomaPro, OPS 2016) Opettajan materiaali Physica 7 Sähkömagnetismi (SanomaPro) vanha OPS
	historia	HI1 HI2 HI3 HI4 HI5 HI6	Forum I, Ihminen, ympäristön ja yhteiskuntien muutoksessa(Otava)uusi OPS Forum III Itsenäisen suomen historia (Otava) uusi OPS Forum II Kansainväliset suhteet (Otava) uusi OPS Forum IV Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys (Otava) uusi OPS Forum VI Maailman kulttuurit kohtaavat (Otava) uusi OPS Forum VI Maailman kulttuurit kohtaavat (Otava) uusi OPS
	kemia	KE1 KE2 KE3 öKE4 öKE5	Mooli 1 Kemiaa kaikkialla (Otava, OPS 2016) Mooli 2 Ihmisen ja elinympäristön kemiaa (Otava, OPS 2016) Mooli 3 Reaktiot ja energia (Otava, OPS 2016) Mooli 4 Metallit ja materiaalit (Otava, vanha OPS) Mooli 5 Reaktiot ja tasapaino (Otava, vanha OPS)

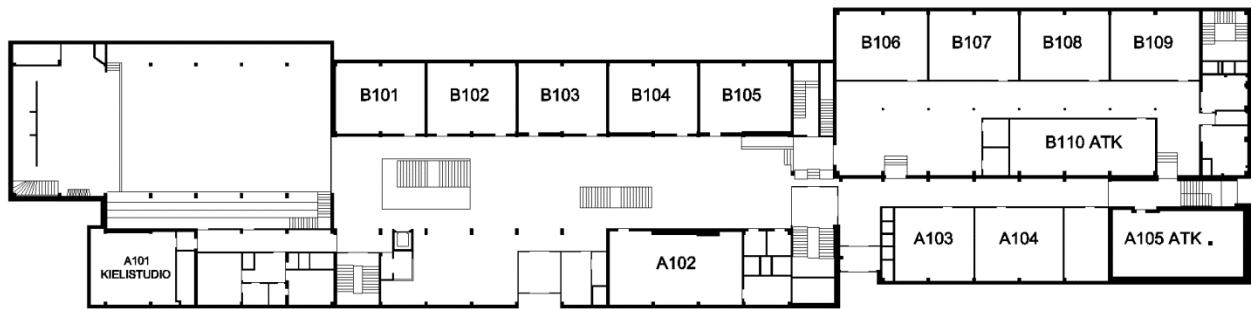
Lukiokurssit	maantiede	GE1 GE2 öGE3 öGE4	Manner GE1 Maaailma muutoksessa (Otava) uusi OPS Manner GE2 Sininen planeetta (Otava) uusi OPS Otava - Lukion maantiede 3 - Riskien maailma (GE3) vanha OPS Otava - Lukion maantiede 4 - Aluetutkimus (GE4) vanha OPS
	matematiikka, lyhyt	MAY1L MAB2 MAB3 MAB4 MAB5 MAB6 öMAB5 öMAB6 öMAB7 öMAB8 öMAB9	YHTEINEN TEKIJÄ Lukion matematiikka 1 Luvut ja lukujonot (Sanoma Pro) uusi OPS TEKIJÄ Lyhyt matematiikka 2 Lausekkeet ja yhtälöt (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Lyhyt matematiikka 3 Geometria (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Lyhyt matematiikka 4 Matemaattisia malleja (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Lyhyt matematiikka 5 Tilastot ja todennäköisyys (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Lyhyt matematiikka 6 Talousmatematiikka (SanomaPro) uusi OPS Sigma 5 Tilastot ja todennäköisyys (SanomaPro) vanha OPS Sigma 6 Matemaattisia malleja II (SanomaPro) vanha OPS Sigma 7 Talousmatematiikka (SanomaPro) vanha OPS Sigma 8 Matemaattisia malleja III (SanomaPro, vanha OPS) YO Lyhyt matematiikka (SanomaPro), vanha OPS)
	matematiikka, pitkä	MAY1P MAA2 MAA3 MAA4 MAA5 MAA6 MAA7 MAA8 MAA9 MAA10 MAA11 öMAA12 öMAA13 öMAA14	YHTEINEN TEKIJÄ Lukion matematiikka 1 Luvut ja lukujonot (Sanoma Pro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 2 Polynomifunktiot ja yhtälöt (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 3 Geometria (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 4 Vektorit (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 5 Analyttinen geometria (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 6 Derivaatta (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 7 Trigonometriset funktiot (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 8 Juuri- ja logaritmifunktiot (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 9 Integraalilaskenta (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka10 Todennäköisyys ja tilastot (SanomaPro) uusi OPS TEKIJÄ Pitkä matematiikka 11 Lukuteoria ja todistaminen (SanomaPro) uusi OPS2016 Pyramidi 12 Numeerisia ja algebrallisia menetelmiä (SanomaPro) vanha OPS Pyramidi 13, Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi (SanomaPro) vanha OPS YO Pitkä matematiikka (SanomaPro) vanha OPS
	psykologia	PS1 PS2 PS3 öPS4 öPS5	Skeema 1, Psyykinen toiminta ja oppinen (Edita) uusi OPS2016 Skeema 2 Kehittyvä ihminen (Edita) uusi OPS2016 Skeema 3 Tietoa käsittelevä ihminen (Edita) uusi OPS2016 Lukion psykologia 4 (Otava) vanha OPS Lukion psykologia 5 (Otava) vanha OPS
	ruotsi	RUB0 RUB01 RUB02 RUB03 RUB04 RUB05 RUB12 öRUB6 öRUB7 öRUB13 öRUB10 öRUB12	Signal (Sanoma Pro) / Lähtötasokurssi Fokus 1 (Otava) uusi OPS Fokus 2 (Otava) uusi OPS Fokus 3 (Otava) uusi OPS Fokus 4 (Otava) uusi OPS Fokus 5 (Otava) uusi OPS Framsteg (Sanoma Pro) Galleri, kurs 6 (Otava) 1. jaksossa / 3. jakson oppikirja ilmoitetaan myöhemmin Magnet, Kurs 7 (SanomaPro) Abi ruotsi (Uudistettu painos, Otava) kevään abikurssi Magnet, kurs 6 (SanomaPro) Abi ruotsi (Uudistettu painos, Otava) / syksyn abikurssi
	saksa	SAB301 SAB302 SAB303	Magazin.de 1 (Otava) Magazin.de 2 (Otava) Magazin.de 3 (Otava)
	tietotekniikka	AT1 AT2 AT3 AT4	opettajan materiaali opettajan materiaali opettajan materiaali opettajan materiaali

Lukiokurssit	uskonto	UE1 UE2 öUE3 UE4 öUE5 UE5 UE6	Verso 1: Uskonnon juurilla 1 (Hanki – Könni – Nyyssönen SanomaPro) uusi OPS . Uusi Arkki 2: Maaimanlaajuinen kristinusko (Edita) uusi OPS Silta 3, Etiikka ja kirkon oppi (SanomaPro) vanha LOPS Uusi arkki 4 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa uusi OPS Uusi arkki 5 Uskonto Suomessa (Ikkala ym.) (Edita) vanha OPS Kirja ilmoitetaan kurssin alussa (uusi LOPS) Kirja ilmoitetaan kurssin alussa (uusi LOPS)
	yhteiskuntaoppi	YH1 YH2 YH3 öYH4	FORUM 1 Suomalainen yhteiskunta , (Kohi - Liuskari - Palo - ym, Otava) uusi OPS FORUM 2 Taloustieto (Otava) uusi OPS FORUM 3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (Otava) vanha OPS Ilmoitetaan myöhemmin (vanha OPS)
	äidinkieli ja kirjallisuus	ÄI1 ÄI2 ÄI3 ÄI4 ÄI5 etä öÄI5 lähi öÄI6	Särmä ISBN: 9789511289142 + Särmä Tehtäviä 1 ISBN: 9789511290247 uusi OPS Särmä ISBN: 9789511289142 uusi OPS (ei tehtäväkirjaa) Särmä ISBN: 9789511289142 + Särmä Tehtäviä 3 ISBN: 9789511290261 uusi OPS Särmä ISBN: 9789511289142 uusi OPS (ei tehtäväkirjaa) Särmä ISBN: 9789511289142 + Särmä Tehtäviä 5 ISBN: 9789511305293 uusi OPS Särmä ISBN: 9789511234364 + Särmä Tehtäviä 6 ISBN: 9789511257080 vanha OPS Särmä ISBN: 9789511234364 + Särmä Tehtäviä 8 ISBN: 9789511257011 vanha OPS Uuden OPS:n kursseilla voi käyttää e-oppikirjaa ja sähköisiä tehtävivihkoja. Tehtävivihkoissa 6 kk:n lisenssi lienee sopivin. (Sen hinta on noin 10€.) Oppikirjaa tarvitaan koko lukion ajan, joten pitempi lisenssi on tarpeen. Sähköisten kirjojen ISBN:t tässä: Särmä ISBN: 9789511290278 Tehtäviä 3 ISBN: 9789511302582 Tehtäviä 1 ISBN: 9789511302544 Tehtäviä 5 ISBN: 9789511305101
	suomi toisena kielenä	S2 1 S2 2 S2 3 S2 4 S2 5 ös2 6	Kipinä 1 – 2. ISBN: 9789517927536, uusi OPS Kipinä 1 – 2. ISBN: 9789517927536, uusi OPS Kipinä 3 – 4. ISBN: 9789517928151, uusi OPS Materiaali ilmoitetaan kurssilla, uusi OPS Materiaali ilmoitetaan kurssilla, uusi OPS Kipinä ISBN: 978-951-792-559-4, vanha OPS
	venäjä	VEB31 VEB32 VEB33	Ponjatno!1 (Finn Lectura) Ponjatno!1 (Finn Lectura) Ponjatno!1 (Finn Lectura)

Lohjan lukion aikuislinja

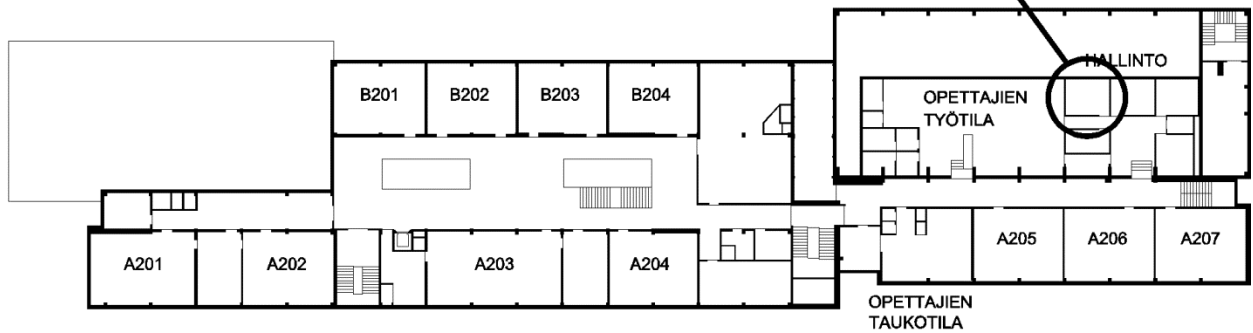

KELLARI

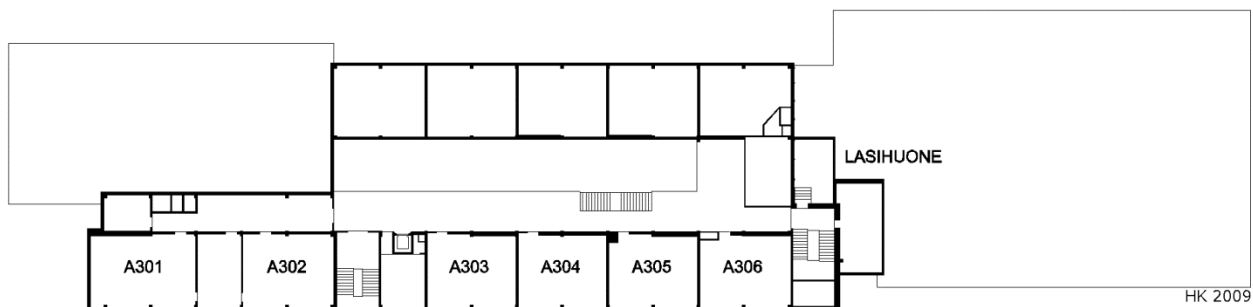

1. KERROS

AIKUISLINJAN KANSLIA

2. KERROS

3. KERROS

Oppaaseen voi tulla muutoksia lukukauden aikana.
Muutokset näet koulun ilmoitustaululta ja internetistä.